

ØKF Kontor for Analyse og Klima (5130)
Økonomiforvaltningen

Orientering

Til Økonomiudvalget

Status på Klimastrategi 2035

Resumé

Økonomiudvalget orienteres om status på mål og delmål i Klimastrategi 2035 samt implementering af Klimahandleplan 2026-2028, herunder særligt med fokus på målsætning om halvering af klimaaftrykket fra Københavns Kommunes indkøb og håndaftryk, der er Økonomiudvalgets ressort.

Sagsfremstilling

Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 blev d. 18. september 2025 vedtaget i Borgerrepræsentationen. Der gives årligt status på fremdriften af Klimastrategi- og handleplan. Nærværende sag giver den første årlige status på strategiens målsætninger og de tilhørende delmål, samt status på implementering af initiativerne i Klimahandleplan 2026-2028 og oversigt over potentialer for igangsættelse af yderligere initiativer. Herunder gøres der også status på Energistrategi for København.

Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 er trådt i kraft pr. 1. januar 2026. Det betyder, at strategien og handleplanen er i en opstartsfasen, hvorfor denne status har fokus på at give en første overordnet status på, hvilke initiativer der er igangsat, og hvordan disse bidrager til indfrielsen af målsætningerne.

Nedenfor gennemgås overordnede konklusioner i den årlige afrapportering på Klimastrategiens tre målsætninger (bilag 2). Derudover gives der status på initiativer for kommunens indkøb og håndaftryk i Klimahandleplan 2026-2028, der er Økonomiudvalgets ressort, samt vurdering af, hvor der fortsat er potentiale for at igangsætte projekter, der kan bidrage til at reducere udledningerne fra kommunens indkøb (bilag 2d).

Målsætning 1: Geografiske udledninger

De geografiske udledninger forventes i 2035 at være faldet med ca. 68%¹ ift. 2019 (baseline-år) på baggrund af KBH2025 Klimaplanen, den

¹ Med Klimaplan KBH2025 forventes en CO₂-reduktion på ca. 80% i 2025 (opgøres i efteråret 2026) i forhold til basisår 2010. CO₂-udledninger i Klimastrategi 2035

14-04-2026

Sagsnummer i F2
2026 - 4510

Dokumentnummer i F2
10194276

Sagsnummer eDoc
2026-0082423

Sagsbehandler
Sophie Kosiara Næsvang

ØKF Kontor for Analyse og Klima
(5130)
5163 7033

generelle udvikling og de initiativer, som er finansieret af kommunen. Målsætningen om klimapositivitet betyder, at udledningerne skal reduceres til under 0 tons i 2035 og dette kan kun opnås, hvis der etableres CO₂-fangst i Københavns Kommune inden 2035. For at reducere CO₂-udledninger fra København som geografisk område, er der desuden brug for at reducere udledningerne primært fra mobilitet og ved fossilfri spidslast i energiproduktionen. En reduktion af brug af biomasse kræver desuden en omstilling af energisystemet, herunder til lavere temperaturer i varmenettet og tilpasning af bygningers interne varmesystem. Som en del af afrapporteringen gives der også status på Energistrategi for København (jf. bilag 3).

Målsætning 2: Københavnernes globale klimaaftryk

De globale udledninger fra København forventes frem mod 2035 at blive reduceret med ca. 30 pct. ift. 2019 som følge af den grønne omstilling i resten af verden og effekten af initiativer, som enten er finansieret eller antages ref finansieret frem mod 2035. Dermed udestår en reduktion på 20 pct. for at indfri målsætningen om halvering af CO₂-udledninger fra Københavns globale udledninger i 2035. Det er derfor nødvendigt at igangsætte yderligere initiativer for at nå målsætningen.

Målsætning 3: Globalt klimaaftryk fra Københavns Kommunes indkøb

Klimaaftrykket fra kommunens indkøb forventes frem mod 2035 at blive reduceret med ca. 16 pct. ift. 2019 som følge af den grønne omstilling i resten af verden og de kommunalt finansierede initiativer. Dermed udestår en reduktion i 2035 på 34 pct. i forhold til 2019 for at indfri målsætningen om halvering af CO₂-udledninger fra kommunens indkøb i 2035.

Delmål:

Klimastrategi 2035 indeholder 22 delmål (se bilag 2a), som konkretiserer den udvikling, der skal finde sted, hvis strategiens målsætninger kan forventes indfriet. Delmålene angiver, hvor kommunen, i samarbejde med andre aktører, har mulighed for at sætte ind. Økonomiforvaltningen har, for sit respektive forvaltningsområde, foretaget en faglig vurdering af den hidtidige udvikling af delmålene, den generelle udvikling på områderne og effekten af igangsatte initiativer. Vurderingen af mål og delmål for KK indkøb er, at der er behov for igangsættelse af yderligere initiativer for at indfri målsætningerne i 2030 og 2035.

Status på initiativer for Københavns Kommunes indkøb (KK indkøb)

Der er finansieret en række projekter, der reducerer CO₂-udledningerne fra KK indkøb (jf. bilag 2d). For KK-byggeri er der bl.a. finansieret klimavenligt design- og materialevalg i anlægsprojekter og dertil er

---

opgøres med en anden afgrænsning og med et andet basisår (2019), hvorfor reduktionen er angivet til 68% i 2035.

maksimalpriserne for nybyggeri blevet opjusteret pba. principbeslutningen om at bygge til lavemissionsklassen. For det øvrige indkøb er der bl.a. finansieret øget genbrug af inventar gennem genbrugslageret og optimeret udnyttelse af serverkapacitet, samt finansieret en række tiltag i regi af Klimapuljen, herunder eldrevne busser til udflytterkørsel. Endelig er der med indkaldescirkulæret 2027 (IC2027) igangsat et pilotprojekt med en styringsmodel for klima med vejledende CO₂e-reduktionsmåltal for kommunens udvalg.

Det vurderes, at der er yderligere CO₂-reduktionspotentialer ved at igangsætte nye projekter for KK-indkøb over de kommende år. For kommunalt byggeri og ejendomme er der et potentiale ved bl.a. at finansiere klimavenlige materialer til vedligehold og yderligere energireoveringer. For øvrige kommunale indkøb udestår bl.a. finansiering af eldrevne arbejdsmaskiner, bevillingsudløb til drift og udvikling af klimabudgettet, samt finansiering af indsatser i regi af styringsmodel for klima.

Status på implementering af styringsmodel for klima og vejledende CO₂e-måltal

Med IC 2027 blev der præsenteret en styringsmodel for klima med vejledende CO₂e-reduktionsmåltal for kommunens udvalg, der fordeler reduktionsmålet for KK indkøb i Klimastrategi 2035 på hvert af kommunens politiske udvalg. Formålet er at synliggøre udledningerne fra kommunens udvalg med henblik på at skabe en dialog om at fremme klimahensyn i hele kommunens drift og økonomi under hensyn til kerneopgaven. Styringsmodellen er et pilotprojekt, der i år er blevet implementeret som en del af den ordinære budgetproces, hvor det er muligt for udvalgene at drøfte de vejledende CO₂e-reduktionsmåltal i forbindelse med første- og andenbehandlingen af deres budgetbidrag. Alle udvalg enten har behandlet sagen om vejledende CO₂e-reduktionsmåltal ifm. behandling af budgetbidraget eller forventes at gøre det på særskilte udvalgsmøder i løbet af foråret. Det er frivilligt for udvalgene, om de ønsker at udvikle initiativer til indfrielse af deres vejledende reduktionsmåltal. Hvis initiativer kræver finansiering, kan de henvises til de kommende budgetforhandlinger.

Pilotprojektet evalueres efter budget 2027 med henblik på at pege på udviklingsbehov. De første erfaringer peger på, at dybere integration af styringsmodellen vil kræve en markant forbedring af datagrundlaget. Dette samt øvrige erfaringer vil indgå i den samlede evaluering.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Sagen er til efterretning. Der er ingen nødvendige skridt. Resultater af afrapportering på Klimastrategi 2035 vil indgå som en del af juniindstillingen og klimabudgettet til Budget 2027.

Bilag

- Bilag 1: Overblik over politisk behandling
- Bilag 2: Rapportering på Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-28
- Bilag 2a: Oversigt over delmål
- Bilag 2b: Finansierede klimainitiativer for de geografiske udledninger og københavnernes forbrugsbaserede udledninger
- Bilag 2c: Ikke-finansierede klimainitiativer for de geografiske udledninger og københavnernes forbrugsbaserede udledninger
- Bilag 2d: Klimainitiativer for Københavns Kommunes indkøb
- Bilag 3: Status på Energistrategi for København

Klima og Byudvikling
Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen

Bilag 1 Overblik over politisk behandling

Borgerrepræsentationens beslutning den 18. september 2025, Vedtagelse af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028

Borgerrepræsentationen skal tage stilling til endelig vedtagelse af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028. Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 har fra den 8. maj til den 2. juli 2025 været i offentlig høring. Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen foreslår ikke ændringer til Klimastrategi 2035 eller Klimahandleplan 2026-2028 på baggrund af den offentlige høring. Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 indeholder fortsat de målsætninger, delmål, indsatsområder, som godkendt af Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget forud for høringen og som er baseret på de pejlemærker, der blev besluttet af Borgerrepræsentationen den 23. september 2021.

Indstillingen blev herefter godkendt uden afstemning

Enhedslisten, SF og Radikale Venstre videreførte følgende protokolbemærkning:

"Det er for partierne afgørende, at København får en ambitiøs Klimastrategi 2035 med tilhørende Klimahandleplan. Og at der er bred opbakning til Klimastrategi og Klimahandleplanen, så de mange initiativer kan finansieres i kommende budgetforhandlinger og ikke forbliver flutte ord i en plan, men rent faktisk bliver til virkelighed. Kommunen har allerede gang i mange initiativer, som det fremgår af Appendix til Klimastrategien. Og vi vil arbejde for, at der i kommende budgetter og handleplaner sættes gang i endnu flere. For både borgere og virksomheder efterspørger, at kommunen sætter turbo på den grønne omstilling."

Venstre videreførte følgende protokolbemærkning:

"Venstre mener, vi skal have en ambitiøs Klimastrategi, der fokuserer på tiltag, hvor Københavns Kommune kan spille en afgørende rolle. Vi bakker derfor op om størstedelen af Klimastrategien og Klimahandleplanen. Vi glæder os dog over, at kapitlerne 'Fødevarer', 'Forbrugsprodukter', 'Rejser og oplevelser' samt de initiativer, der blev nævnt under 'Tværgående og understøttende greb', er taget ud af Klimahandleplanen. Størstedelen af de tiltag gik alt for langt ift. kommunens rolle samt respekten for københavnernes privatliv. Vi er dog skeptiske overfor, at temaerne forsat er en del af Klimastrategien."

Det Konservative Folkeparti videreførte følgende protokolbemærkning:

09-03-2026

Sagsnummer I F2
2025 - 25890

Dokumentnummer i F2
232768

Sagsnummer eDoc
2025-0397032

Klima og Byudvikling

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

ger:

"Vi konservative synes, at Københavns Kommune skal have en ambitiøs klimastrategi, hvor kommunen går forrest, men blander sig mindre i, hvad københavnere gør hjemme ved køkkenet og spisebordene. Vi er glade for de høje ambitioner med at energirenovere kommunale bygninger og begrænse brugen af vand, varme og elektricitet. Vi er også glade for, at kommunen i sine indkøb i milliardklassen er ambitiøse og meget klimabevidste. Vi savner fokus på, hvordan kommunen kan begrænse trængslen ved bl.a. at reducere busser og udflytterbusser. Vi ser gerne, at vi får bygget flere cykelstier og mere Metro for at motivere til grøn transport. Vi ser også gerne, at prisen i den kollektive trafik reduceres. Vi savner fokus på stormflods- og skybrudssikring, der udsætter byen og mange hjem for klimamæssige, menneskelige og økonomiske katastrofer. Vi er imod, at kommunen blander sig i, hvor københavnere holder ferie, eller begrænser københavnernes muligheder for at spise, som man vil. Vi ønsker heller ikke, at kommunen skal begynde at undervise i "klimaretfærdighed" og begynde at udskamme mennesker, der ikke handler efter bestemte kommunalt besluttede overbevisninger."

Konservative Folkeparti videreførte følgende protokolbemærkninger:
 "Det Konservative Folkeparti siger klart nej til kommunal indblanding i københavnernes madvalg. Kommunen skal ikke blande sig i, hvad private skal og må servere rundt om i byen. Vi er derfor ikke med på et kommunalt krav om obligatoriske grønne madvalg ved studepladser rundt i byen - hvem vil vælge kildevand og æbler til julemarked i stedet for gløgg og æbleskiver? Vi vil gerne have en klimastrategi med fokus på konkrete klimareducerende tiltag og mindre fokus på symbolske forslag uden reel CO₂-reducerende effekt. Generelt ønsker vi, at fokus fastholdes på at nedbringe CO₂-udledninger og ikke på at blande sig i, hvordan københavnere indretter deres tilværelse eller spisevaner."

Alternativet afgav følgende protokolbemærkning:

"Overordnet begræder Alternativet at dele af kommunens CO₂-udledende aktiviteter ikke har fokus i udkastet til klimahandleplan og klimastrategien.

Det er beklageligt, at flere kapitler med fokus på særligt forbrug blev taget ud af det oprindelige udkast til en klimahandleplan, før borgerne kunne give input gennem en offentlig høring. Det gælder blandt andet kapitlerne om mobilitet, fødevarer, forbrugsprodukter og rejser.

Dernæst er det ikke fyldestgørende, når den geografiske CO₂-udledning beskrives som knap 800.000 ton CO₂ i 2026 i klimastrategien. Den geografiske CO₂ udledning fra biomasse fra Amagerværket og ARC ligger på over 1.700.000 ton CO₂ i år 2023. Der bør sigtes efter hurtigst muligt - gennem Energistrategisk Forum - at udarbejde en plan for, hvordan biomasse helt kan erstattes af vedvarende energiformer. Denne plan kan anvendes til at tydeliggøre over for regeringen, hvilke initiativer der er behov for lovgivningsmæssigt for at realisere en ambition om udfasning af vedvarende energi.

Endelig er det u hensigtsmæssigt, at hverken udledningen fra anlæggelsen af Lynetteholmen eller østlig ringvej står beskrevet i klimastrategien, ligesom særligt forbrugsudledningerne fra anlæggelse af metro savner fokus. Der er behov for, at vi tager større ansvar i en situation, hvor klimaet er på kanten til tipping points med irreversible konsekvenser.

Alternativet stemmer for klimahandleplanen og klimastrategien, på trods af disse mangler, fordi vi anerkender, at politik er det muliges kunst. Vi ser frem til det videre arbejde med løbende at styrke både ambitionsniveauet og den nødvendige finansiering."

Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet afgav følgende protokolbemærkning:

"Vi ønsker at udfase biomasse så hurtigt som det er muligt, når vi samtidig skal sikre varmforsyningen til københavnernes. Det tager desværre tid at udvikle den nye teknologi og at skabe plads i byen til de nye store varmepumper, elkedler, varmelagre, geotermianlæg mm. Energistrategisk Forum der blandt andet består af de relevante forsyningselskaber, er i fuld gang med analyser og planer for dette. Det er en del af Kommuneplan 2024, at der skal findes arealer til de mange nye anlæg. København følger den internationale metode for opgørelse af CO₂-udledning. Men vi vil arbejde for at vi finder en metode, så vi ved siden af de officielle opgørelser også kan opgøre udledningen af CO₂ fra afbrænding af biomasse og biogent affald."

Enhedslisten, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, SF og Radikale Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Partierne noterer sig, at Alternativet på dagen for sagens behandling har stillet en række konkrete ændringsforslag, som ikke tidligere har været præsenteret. Vi ser frem til det videre arbejde med udmøntningen af klimastrategien, hvor ambitiøse mål skal omsættes til handling. I den forbindelse vil partierne indgå konstruktiv dialog som indholdet af de fremsatte ændringsforslag."

Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet afgav følgende protokolbemærkning:

"Vi ønsker at udfase biomasse så hurtigt som det er muligt, når vi samtidig skal sikre varmforsyningen til københavnernes. Det tager desværre tid at udvikle den nye teknologi og at skabe plads i byen til de nye store varmepumper, elkedler, varmelagre, geotermianlæg mm. Energistrategisk Forum der blandt andet består af de relevante forsyningselskaber, er i fuld gang med analyser og planer for dette. Det er en del af Kommuneplan 2024, at der skal findes arealer til de mange nye anlæg. København følger den internationale metode for opgørelse af CO₂-udledning. Men vi vil arbejde for at vi finder en metode, så vi ved siden af de officielle opgørelser også kan opgøre udledningen af CO₂ fra afbrænding af biomasse og biogent affald."

Økonomiudvalget 06.05.2025, Offentlig høring af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028

Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget skal tage stilling til en revideret version af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 samt beslutte, om disse kan sendes i offentlig høring. Økonomiudvalget skal i forlængelse heraf tage stilling til delmål inden for Økonomiforvaltningens ressort. Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 har fra den 11. marts til den 24. april været i høring i kommunens stående politiske udvalg, lokaludvalg og råd. Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen har med afsæt i de indkomne høringsvar justeret Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028. Der er foretaget præciseringer vedrørende bl.a. økonomiske konsekvenser og potentialet for grønne jobs. Der er til handleplanen desuden tilføjet et initiativ om opkvalificering til grønne kompetencer i kapitel 8. Indholdsmæssigt tager den kommende klimastrategi fortsat afsæt i de pejlemærker for klimaindsatsen, der blev besluttet af Borgerrepræsentationen i september 2021.

Radikale Venstre stillede følgende ændringsforslag (ÆF1) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at delmål 1 i klimastrategien ændres til følgende: "Københavns Kommune bidrager til en reduktion af mindst 1/3 af biomasseforbruget i Hovedstadsområdet i 2035 og op imod halvdelen i 2050 ved at etablere decentral, elbaseret varmeproduktion i form af geotermi, 300MW varmepumper og 550 MW elkedler i København inden 2035."

Enhedslisten og Radikale Venstre fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF2) som tilføjelse til 4. at-punkt:

- dog således, at følgende tilføjes til klimahandleplanens initiativ 1.8: "at Københavns Kommune arbejder for at der i regi af Energi på Tværs eller et andet, evt. et nyt, samarbejde for kommuner og forsyningselskaber, herunder bl.a. Vestforbrændingen I/S, i Hovedstadsområdet, udarbejdes en fælles energistrategi for den grønne omstilling i Hovedstadsområdet, der kan spille sammen med Københavns Energistrategi, da Københavns Kommunes energiforsyning er tæt sammenvævet med de øvrige kommuners og Københavns Kommune er medejer af Vestfor-brændingen I/S."

Enhedslisten og Venstre fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF3) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at følgende tilføjes til Klimahandleplanens kapitel 9: "Kommunen vil fortsætte kortlægningen af muligheden for at etablere solenergi på kommunale bygninger. Hvor det er teknisk, økonomisk og juridisk muligt, skal solenergi være etableret senest 2035."

Enhedslisten og Venstre fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF4) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at følgende tilføjes til Klimahandleplanens initiativ 1.7: "Desuden har Københavns Kommune i Budget 2025 vedtaget følgende hensigtserklæring: "Solenergi på Københavns Kommunes bygninger: EU's seneste direktiv om bygningers energimæssige ydeevne (bygningdirektivet) forpligter medlemsstaterne til at sikre opsætning af solenergianlæg, hvor det er teknisk, økonomisk og funktionelt gennemførligt. Parterne er på den baggrund enige om, at Københavns Kommune fuldt ud skal udnytte mulighederne for at opsætte solceller på nybyggeri, gerne så solcelledirektivet kan efterleves allerede fra 2025."

Enhedslisten og Venstre fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF5) som nyt 6. at-punkt:

"at der frem mod næste behandling af Klimahandleplanens kapitel 2 'Energi forbrug i bygninger' tilføjes beskrivelse af EU-krav til boliger, renovering af offentlige bygninger og energibesparelser i den offentlige sektor, samt at der tilføjes et mål for Københavns Kommune, der er mindst lige så ambitiøst som kommende EU-krav til offentlige bygninger (renovering af 3 pct. af bygningsarealet i de bygninger, der har under energimærke B)."

Det af Radikale Venstre fremsatte ændringsforslag (ÆF1) blev godkendt med 8 stemmer mod 4. Ingen medlemmer undlod at stemme.

For stemte: Ø, C, B og F.

Imod stemte: A, V og I.

Det af Enhedslisten og Radikale Venstre fremsatte ændringsforslag (ÆF2) blev godkendt med 11 stemmer mod 1. Ingen medlemmer undlod at stemme.

For stemte: A, Ø, C, B, F og V.

Imod stemte: I.

Det af Enhedslisten og Venstre fremsatte ændringsforslag (ÆF3) blev godkendt uden afstemning.

Det af Enhedslisten og Venstre fremsatte ændringsforslag (ÆF4) blev

godkendt uden afstemning.

Det af Enhedslisten og Venstre fremsatte ændringsforslag (ÆF5) blev godkendt med 11 stemmer mod 1. Ingen medlemmer undlod at stemme.

For stemte: A, Ø, C, B, F og V.

Imod stemte: I.

Socialdemokratiet, Radikale Venstre og SF videreførte deres protokolbemærkning fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 28. april 2025: "Med Klimastrategi 2035 sætter vi i Københavns Borgerrepræsentation et meget højt ambitionsniveau for kommunens klimaindsats. Partierne mener, at investeringer i strukturelle og påviseligt virkningsfulde klimatiltag som CO₂-fangst og vedvarende energikilder er afgørende for, at Københavns Kommune når målet om klimapositivitet i 2035. I Københavns Kommune skal vi gå forrest ved at reducere vores egen udledning fra indkøb og byggeri, stille vores viden og indsigter fra kommunens ambitiøse indsatser til rådighed for byens øvrige aktører samt skabe bedre rammer for, at grønne og klimavenlige valg bliver det nemme og attraktive valg for københavnere i hverdagen. Nu sendes Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 i offentlig høring for at få input fra borgere, virksomheder og organisationer i byen. Det er vigtigt for partierne, at der er sammenhæng mellem indhold i Klimastrategien 2035 og Klimahandleplanen 2026-2028, når de skal politisk behandles efter den offentlige høring."

Socialdemokratiet videreførte deres protokolbemærkning fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 28. april 2025:

"Bygge- og anlægsområdet er en stor kilde til udledninger, og vi anser det som et helt centralt område, hvor Københavns Kommune kan gå forrest med egne erfaringer og bidrage til at skubbe branchen mod mere klimavenlige løsninger. Socialdemokratiet ønsker et fokus på løsningerne, der er kendte og som forventes at have reelle CO₂-effekter, samt et fokus på der, hvor Københavns Kommune kan være med til at dele viden og erfaringer, samt i en myndighedsrolle skabe de bedste forudsætninger for at branchen kan arbejde videre med klimavenlige løsninger.

Socialdemokratiet foreslår derfor, at initiativ 3.1 Klimahensyn i myndighedsbehandlingen, samt første del af initiativ 3.5, der vedrører afsøgning af potentialer for fortætning og transformation (3.5.1) begge indgår som hensigt i myndighedsbehandlingen uden forventning eller mål om effekt. For initiativ 3.5.1 foreslår Socialdemokratiet, at initiativet her kan have fokus på at afsætte en mindre pulje til pilottest.

Socialdemokratiet foreslår samtidig, at initiativ 3.4 fremadrettet indgår i regi af Energispring. Endelig foreslår vi, at initiativ 3.7 Lokaledeling i byens bygninger udgår af Klimahandleplan 2026-2028 som selvstændigt initiativ. Socialdemokratiet anser det på nuværende tidspunkt for tidligt at have initiativet med i en klimahandleplan, da der er for store usikkerheder om effekten af initiativet."

Enhedslisten, Radikale Venstre og SF videreførte deres protokolbemærkning fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 28. april 2025: "Partierne anerkender behovet for en bred opbakning bag klimastrategi 2035 og klimaplan 2026-2028, hvilket er vigtigt for arbejdet med den grønne omstilling. For at nå de ambitiøse mål - og positive sideeffekter som mindre luft- og støjforurening - kommer vi imidlertid heller ikke uden om, at vi også skal øge indsatserne for at omstille biltrafikken fra fossildrevne til fossilfrie køretøjer, reducere behovet for bilejerskab og øge fremkommeligheden for alternative transportvalg. Selvom trængselsafgifter er en vigtig del af løsningen, der kræver lovgivning,

kommer vi ikke uden om kommunen har en vigtig rolle at spille, da vi bl.a. skal sikre mere ladeinfrastruktur, sikre bedre vilkår for delebiler og massive investeringer i cykelinfrastruktur og kollektiv transport."

Enhedslisten, Radikale Venstre og SF videreførte deres protokolbemærkning fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 28. april 2025: "Det er for partierne afgørende, at København får en ambitiøs Klimastrategi 2035 med tilhørende Klimahandleplan. Og at der er bred opbakning til Klimastrategi og Klimahandleplanen, så de mange initiativer kan finansieres i kommende budgetforhandlinger og ikke forbliver flotte ord i en plan, men rent faktisk bliver til virkelighed. Kommunen har allerede gang i mange initiativer, som det fremgår af Appendix til Klimastrategien. Og vi vil arbejde for, at der i kommende budgetter og handleplaner sættes gang i endnu flere. For både borgere og virksomheder efterspørger, at kommunen sætter turbo på den grønne omstilling."

Det Konservative Folkeparti videreførte deres protokolbemærkning fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 28. april 2025:

"Vi konservative synes, at Københavns Kommune skal have en ambitiøs klimastrategi, hvor kommunen går forrest, men blander sig mindre i, hvad københavnernes gør hjemme ved køkkenet og spisebordene. Vi er glade for de høje ambitioner med, at energirenovere kommunale bygninger og begrænse brugen af vand, varme og elektricitet. Vi er også glade for, at kommunen i sine indkøb i milliardklassen er ambitiøse og meget klimabevidste. Vi savner fokus på, hvordan kommunen kan begrænse trængslen ved bl.a. at reducere busser og udflytterbusser. Vi ser gerne, at vi får bygget flere cykelstier og mere Metro for at motivere til grøn transport. Vi ser også gerne, at prisen i den kollektive trafik reduceres. Vi savner fokus på stormflods- og skybrudssikring, der udsætter byen og mange hjem for klimamæssige, menneskelige og økonomiske katastrofer. Vi er imod, at kommunen blander sig i, hvor københavnernes holder ferie, eller begrænser københavnernes muligheder for at spise, som man vil. Vi ønsker heller ikke, at kommunen skal begynde at undervise i "klimaretfærdighed" og begynde at udskamme mennesker, der ikke handler efter bestemte kommunalt besluttede overbevisninger. Vi siger klart nej til kommunal indblanding i københavnernes madvalg. Kommunen skal ikke blande sig i, hvad private skal og må servere rundt om i byen. Vi er derfor ikke med på et kommunalt krav om obligatoriske grønne madvalg ved stadepladser rundt i byen - hvem vil vælge kildevand og æbler til julemarked i stedet for gløgg og æbleskiver? Vi vil gerne have en klimastrategi med fokus på konkrete klimareducerende tiltag og mindre fokus på symbolske forslag uden reel CO2-reducerende effekt. Generelt ønsker vi, at fokus fastholdes på at nedbringe CO2-udledninger og ikke på at blande sig i, hvordan københavnernes indretter deres tilværelse eller spisevaner."

Venstre videreførte deres protokolbemærkning fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 28. april 2025:

"Venstre mener, vi skal have en ambitiøs Klimastrategi, der fokuserer på tiltag, hvor Københavns Kommune kan spille en afgørende rolle. Vi bakker derfor op om størstedelen af Klimastrategien og Klimahandleplanen. Vi glæder os over, at kapitel 4-8 er taget ud af Klimahandleplanen, da vi mener, mange af de tiltag gik for langt ift. kommunens rolle samt respekten for københavnernes privatliv."

Teknik- og Miljøudvalget 28.04.2025, Offentlig høring af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028

Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget skal tage stilling til en revideret version af Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 samt beslutte, om disse kan sendes i offentlig høring. Økonomiudvalget skal i forlængelse heraf tage stilling til delmål inden for Økonomiforvaltningens ressort. Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 har fra den 11. marts til den 24. april været i høring i kommunens stående politiske udvalg, lokaludvalg og råd. Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen har med afsæt i de indkomne høringsvar justeret Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028. Der er foretaget præciseringer vedrørende bl.a. økonomiske konsekvenser og potentialet for grønne jobs. Der er til handleplanen desuden tilføjet et initiativ om opkvalificering til grønne kompetencer i kapitel 8. Indholdsmæssigt tager den kommende klimastrategi fortsat afsæt i de pejlemærker for klimaindsatsen, der blev besluttet af Borgerrepræsentationen i september 2021.

Ændringsforslag vedr. klimastrategien:

Radikale Venstre stillede følgende ændringsforslag (ÆF1) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at delmål 1 i klimastrategien ændres til følgende: "Københavns Kommune bidrager til en reduktion af mindst 1/3 af biomasseforbruget i Hovedstadsområdet i 2035 og op imod halvdelen i 2050 ved at etablere decentral, elbaseret varmeproduktion i form af geotermi, 300MW varmepumper og 550 MW elkedler i København inden 2035."

Ændringsforslaget (ÆF1) blev vedtaget med 6 stemmer mod 4. Ingen undlod at stemme.

For stemte: B, F, Ø og Å

Imod stemte: A, C og V

Radikale Venstre stillede følgende ændringsforslag (ÆF3) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at delmål 10 i klimastrategien ændres til følgende:

"Brugen af klimatunge materialer i anlæg reduceres markant, materialer genbruges og genanvendes betydeligt mere og nybyggeri foregår i højere grad med emissionsfrie maskiner." "

Ændringsforslaget (ÆF3) blev vedtaget med 8 stemmer mod 2. Ingen undlod at stemme.

For stemte: A, B, F, V, Ø og Å

Imod stemte: C

Ændringsforslag vedr. klimahandleplanen:

Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Venstre og Enhedslisten stillede følgende ændringsforslag (ÆF6) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at kapitel 4, 5, 6, 7 og 8 udgår af Klimahandleplan 2026-2028."

Ændringsforslaget (ÆF6) blev vedtaget med 9 stemmer mod 1. Ingen undlod at stemme.

For stemte: A, B, C, F, V og Ø

Imod stemte: Å

Venstre og Enhedslisten stillede følgende ændringsforslag (ÆF8) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at det tilføjes til handleplanens kapitel 1, at potentialet for at udnytte overskudsvarme fra industrier, datacentre mv. i København skal undersøges, da ophævelsen af prisloftet fra sommeren 2025 muliggør dette."

Ændringsforslaget (ÆF8) blev vedtaget uden afstemning.

Det samlede udvalget stillede følgende ændringsforslag (ÆF9) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at der pba. Indre By Lokaludvalgs høringssvar tilføjes følgende tekst til handleplanens kapitel 1 under 'Politiske vedtagelser og tiltag', jf. bilag 11: "Medlemsforslag om fossilfrihavn: Borgerrepræsentationen har vedtaget et medlemsforslag som indebærer at kommunen, gennem dialog, kan afdække hvad der skal til for en omstilling til en fossilfri havn, som kan nedbringe udledninger fra skibsfart i København." "

Ændringsforslaget (ÆF9) blev vedtaget uden afstemning.

Venstre og Enhedslisten stillede følgende ændringsforslag (ÆF10) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at følgende tilføjes til handleplanens kapitel 1, initiativ 1.7: "Københavns Kommune vil arbejde for, at det i forbindelse med fx tagrenoveringer sikres, at ventilation og andet placeres på en måde, som gør det muligt at etablere større solenergianlæg, hvis dette bliver lovgivningsmæssigt muligt." "

Ændringsforslaget (ÆF10) blev vedtaget uden afstemning.

Venstre og Enhedslisten stillede følgende ændringsforslag (ÆF11) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at det til handleplanens kapitel 1, initiativ 1.7 'Solceller og energifællesskaber' tilføjes, at kommunen indfører én indgang for bygherrer, der ønsker at opsætte solceller, således at den administrative byrde lettes."

Ændringsforslaget (ÆF11) blev vedtaget uden afstemning.

Venstre og Enhedslisten stillede følgende ændringsforslag (ÆF13) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at det til handleplanens kapitel 2, initiativ 2.1 'Energirigtig drift' tilføjes, at en løbende kompetenceudvikling af teknisk personale og driftsansvarlige er nødvendig for at sikre fagstærkt personale."

Ændringsforslaget (ÆF13) blev vedtaget uden afstemning.

Venstre og Enhedslisten stillede følgende ændringsforslag (ÆF14) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at det til handleplanens kapitel 2, initiativ 2.2 'Pilotprojekt om forberedelse af byens ejendomme til lavere fjernvarmetemperaturer' tilføjes, at resultater fra pilotprojekt gøres lettilgængelige for installatører og andre tekniske rådgivere."

Ændringsforslaget (ÆF14) blev vedtaget uden afstemning.

Venstre og Enhedslisten stillede følgende ændringsforslag (ÆF15) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at det til handleplanens kapitel 2, initiativ 2.3 'Fleksible varmemeforbrugere' tilføjes, at der udarbejdes klare tekniske vejledninger til installatører om implementering af flexløsninger, så installatører og ejendomssejere nemt kan implementere disse."

Ændringsforslaget (ÆF15) blev vedtaget uden afstemning.

Radikale Venstre stillede følgende ændringsforslag (ÆF17) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at "Københavns Kommune vil" ændres til "Gennem partnerskabet Energispring vil Københavns Kommune" under handleplanens initiativ 3.2."

Ændringsforslaget (ÆF17) blev vedtaget uden afstemning.

Venstre og Enhedslisten stillede følgende ændringsforslag (ÆF20) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at følgende tilføjes til handleplanens kapitel 3, initiativ 3.4: "Københavns Kommune vil arbejde for, at alle F- og G-mærkede bygninger skal være energioptimeret inden 2035, hvis det er teknisk og lovgivningsmæssigt muligt." "

Ændringsforslaget (ÆF20) blev vedtaget uden afstemning.

Venstre og Enhedslisten stillede følgende ændringsforslag (ÆF21) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at følgende tilføjes til handleplanens kapitel 3, initiativ 3.4: "En målrettet og lettilgængelig vejledning af bygningsejere med F- og G-mærkede bygninger." "

Ændringsforslaget (ÆF21) blev vedtaget uden afstemning.

Det samlede udvalg stillede følgende ændringsforslag (ÆF23) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at der pba. Indre By Lokaludvalgs høringssvar tilføjes følgende tekst under handleplanens initiativ '3.5 Transformation og optimeret udnyttelse af eksisterende bygninger', jf. bilag 11: "Guiden kan bl.a. benyttes i forbindelse med myndighedsdialogen om lokalplaner og byggesager, og kan udgøre et supplement til kommunens retningslinjer for tagboliger.

- Gå i dialog med staten for at sikre bedre lovgivningsmæssige rammer for ombygninger - herunder af tagboliger (TMU 7. april 2025)." "

Ændringsforslaget (ÆF23) blev vedtaget uden afstemning.

Radikale Venstre stillede følgende ændringsforslag (ÆF24) som tilføjelse til 4. at-punkt:

"dog således, at beskrivelsen af handleplanens initiativ 3.6 justeres, så "fællesarealer og faciliteter" nævnes før "borgerdrevne fællesskaber". "

Ændringsforslaget (ÆF24) blev vedtaget uden afstemning.

Den således ændrede indstilling blev godkendt uden afstemning.

Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Med Klimastrategi 2035 sætter vi i Københavns Borgerrepræsentation et meget højt ambitionsniveau for kommunens klimaindsats. Partierne mener, at investeringer i strukturelle og påviseligt virkningsfulde klimatiltag som CO2-fangst og vedvarende energikilder er afgørende for, at Københavns Kommune når målet om klimapositivitet i 2035. I Københavns Kommune skal vi gå forrest ved at reducere vores egen udledning fra indkøb og byggeri, stille vores viden og indsigter fra kommunens ambitiøse indsats til rådighed for byens øvrige aktører samt skabe bedre rammer for, at grønne og klimavenlige valg bliver det nemme og attraktive valg for københavnere i hverdagen.

Nu sendes Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 i offentlig høring for at få input fra borgere, virksomheder og organisationer i byen. Det er vigtigt for partierne, at der er sammenhæng mellem indhold i Klimastrategien 2035 og Klimahandleplanen 2026-2028, når de skal politisk behandles efter den offentlige høring."

Socialdemokratiet afgav følgende protokolbemærkning:

"Bygge- og anlægsområdet er en stor kilde til udledninger, og vi anser det som et helt centralt område, hvor Københavns Kommune kan gå forrest med egne erfaringer og bidrage til at skubbe branchen mod mere klimavenlige løsninger. Socialdemokratiet ønsker et fokus på løsninger, der er kendte og som forventes at have reelle CO2-effekter,

samt et fokus på der, hvor Københavns Kommune kan være med til at dele viden og erfaringer, samt i en myndighedsrolle skabe de bedste forudsætninger for at branchen kan arbejde videre med klimavenlige løsninger.

Socialdemokratiet foreslår derfor, at initiativ 3.1 Klimahensyn i myndighedsbehandlingen, samt første del af initiativ 3.5, der vedrører afsøgning af potentialer for fortætning og transformation (3.5.1) begge indgår som hensigt i myndighedsbehandlingen uden forventning eller mål om effekt. For initiativ 3.5.1 foreslår Socialdemokratiet, at initiativet her kan have fokus på at afsætte en mindre pulje til pilottest.

Socialdemokratiet foreslår samtidig, at initiativ 3.4 fremadrettet indgår i regi af Energispring. Endelig foreslår vi, at initiativ 3.7 Lokaledeling i byens bygninger udgår af Klimahandleplan 2026-2028 som selvstændigt initiativ. Socialdemokratiet anser det på nuværende tidspunkt for tidligt at have initiativet med i en klimahandleplan, da der er for store usikkerheder om effekten af initiativet."

Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten afgav følgende protokolbemærkning:

"Partierne anerkender behovet for en bred opbakning bag klimastrategi 2035 og klimaplan 2026-2028, hvilket er vigtigt for arbejdet med den grønne omstilling. For at nå de ambitiøse mål og positive sideeffekter som mindre luft- og støjforurening kommer vi imidlertid heller ikke uden om, at vi også skal øge indsatserne for at omstille biltrafikken fra fossildrevne til fossilfrie køretøjer, reducere behovet for bilejerskab og øge fremkommeligheden for alternative transportvalg. Selvom trængselsafgifter er en vigtig del af løsningen, der kræver lovgivning, kommer vi ikke uden om kommunen har en vigtig rolle at spille, da vi bl.a. skal sikre mere ladeinfrastruktur, sikre bedre vilkår for delebiler og massive investeringer i cykelinfrastruktur og kollektiv transport."

Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten afgav følgende protokolbemærkning:

"Det er for partierne afgørende, at København får en ambitiøs Klimastrategi 2035 med tilhørende Klimahandleplan. Og at der er bred opbakning til Klimastrategi og Klimahandleplanen, så de mange initiativer kan finansieres i kommende budgetforhandlinger og ikke forbliver flutte ord i en plan, men rent faktisk bliver til virkelighed. Kommunen har allerede gang i mange initiativer, som det fremgår af Appendix til Klimastrategien. Og vi vil arbejde for, at der i kommende budgetter og handleplaner sættes gang i endnu flere. For både borgere og virksomheder efterspørger, at kommunen sætter turbo på den grønne omstilling."

Alternativet afgav følgende protokolbemærkning:

"For Alternativet er de 5 kapitler, der nu desværre er fjernet fra Klimahandleplanen, væsentlige, fordi de gav et ophæng for mange borgerrettede tiltag, og en stor del af den fællesskabsorienterede indsats, som forvaltningen har anbefalet. Det svækker i vores bedømmelse rammesætningen for den borgerorienterede indsats, der bygger på frivillige fællesskaber."

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Vi konservative synes, at Københavns Kommune skal have en ambitiøs klimastrategi, hvor kommunen går forrest, men blander sig mindre i, hvad københavnerne gør hjemme ved køkkenet og spisebordene. Vi er glade for de høje ambitioner med, at energirenovere kommunale bygninger og begrænse brugen af vand, varme og elektricitet. Vi er også glade for, at kommunen i sine indkøb i milliardklassen er ambitiøse og meget klimabevidste. Vi savner fokus på, hvordan kommunen kan begrænse trængslen ved bl.a. at reducere busser og udflytterbusser. Vi

ser gerne, at vi får bygget flere cykelstier og mere Metro for at motivere til grøn transport. Vi ser også gerne, at prisen i den kollektive trafik reduceres. Vi savner fokus på stormflods- og skybrudssikring, der udsætter byen og mange hjem for klimamæssige, menneskelige og økonomiske katastrofer. Vi er imod, at kommunen blander sig i, hvor københavnernes holder ferie, eller begrænser københavnernes muligheder for at spise, som man vil. Vi ønsker heller ikke, at kommunen skal begynde at under-vise i "klimaretfærdighed" og begynde at udskamme mennesker, der ikke handler efter bestemte kommunalt besluttede overbevisninger. Vi siger klart nej til kommunal indblanding i københavnernes madvalg. Kommunen skal ikke blande sig i, hvad private skal og må servere rundt om i byen. Vi er derfor ikke med på et kommunalt krav om obligatoriske grønne madvalg ved stadepladser rundt i byen - hvem vil vælge kildevand og æbler til julemarked i stedet for gløgg og æbleskiver? Vi vil gerne have en klimastrategi med fokus på konkrete klimareducerende tiltag og mindre fokus på symbolske forslag uden reel CO2-reducerende effekt. Generelt ønsker vi, at fokus fastholdes på at nedbringe CO2-udledninger og ikke på at blande sig i, hvordan københavnernes indretter deres tilværelse eller spisevaner."

Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Venstre mener, vi skal have en ambitiøs Klimastrategi, der fokuserer på tiltag, hvor Københavns Kommune kan spille en afgørende rolle. Vi bakker derfor op om størstedelen af Klimastrategien og Klimahandleplanen. Vi glæder os over, at kapitel 4-8 er taget ud af Klimahandleplanen, da vi mener, mange af de tiltag gik for langt ift. kommunens rolle samt respekten for københavnernes privatliv."

Socialudvalget 09.04.2025, Socialudvalgets høringssvar til Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028

Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen har sendt Klimastrategi og Klimahandleplan i udvalgshøring. Socialudvalget skal sende høringssvar til Klimastrategi 2035 og den tilhørende Klimahandleplan 2026-2028.

Indstillingen blev godkendt.

Der blev afgivet følgende protokolbemærkning fra Venstre:

"Venstre bakker op om store dele af klimastrategien og klimahandleplanen, herunder den del der vedrører 'Energisystemet', 'Energiforbrug i bygninger', 'Byggeri og anlæg', 'Kommunens indkøb', 'Håndaftryk' samt den del af mobiliteten, der vedrører kollektiv transport, forbedring af cykelforhold og omdannelse af vejtrafik til fossilfri transport. Vi mener dog stadig, det skal være muligt at have bil, hvis man bor i København. Vi er samtidig meget skeptiske overfor store dele af de tiltag, der indgår i 'Fødevarer', 'Forbrugsprodukter', 'Rejser og oplevelser' samt de initiativer, der omtales i kapitel 8 under 'Tværgående og understøttende greb. Venstre mener mange af de tiltag går alt for langt ift., hvad kommunens rolle er."

Der blev afgivet følgende protokolbemærkning fra Konservative Folkeparti:

"Vi konservative synes, at Københavns Kommune skal have en ambitiøs klimastrategi, hvor kommunen går forrest, men blander sig mindre i, hvad københavnernes gør hjemme ved køkken og spisebordene. Vi er glade for de høje ambitioner med at energirenovere kommunale bygninger og begrænse brugen af vand, varme og elektricitet. Vi er også

glade for, at kommunen i sine indkøb i milliardklassen er ambitiøse og meget klimabevidste. Vi savner fokus på, hvordan kommunen kan begrænse trængslen ved bl.a. at reducere busser og udflytterbusser. Vi ser gerne, at vi får bygget flere cykelstier og mere Metro for at motivere til grøn transport. Vi ser også gerne, at prisen i den kollektive trafik reduceres. Vi savner fokus på stormflods- og skybrudssikring, der udsætter byen og mange hjem for klimamæssige, menneskelige og økonomiske katastrofer. Vi er imod, at kommunen blander sig i, hvor københavnere holder ferie, eller begrænser københavnernes muligheder for at spise, som man vil. Vi ønsker heller ikke, at kommunen skal begynde at undersøge i "klimaretfærdighed" og begynde at udskamme mennesker, der ikke handler efter bestemte kommunalt besluttede overbevisninger. Vi siger klart nej til kommunal indblanding i københavnernes madvalg. Kommunen skal ikke blande sig i, hvad private skal og må servere rundt om i byen. Vi er derfor ikke med på et kommunalt krav om obligatoriske grønne madvalg ved stadepladser rundt i byen - hvem vil vælge kildevand og æbler til julemarked i stedet for gløgg og æbleskiver? Vi vil gerne have en klimastrategi med fokus på konkrete klima reducerende tiltag og mindre fokus på symbolske forslag uden reel CO₂-reducerende effekt. Generelt ønsker vi, at fokus fastholdes på at nedbringe CO₂-udledninger og ikke på at blande sig i, hvordan københavnere indretter deres tilværelse eller spisevaner."

Der blev afgivet følgende protokolbemærkning fra Socialdemokratiet: "Det nuværende udkast til Klimastrategi og handlingsplan indeholder ambitiøse strukturelle tiltag for at nå kommunens mål om klimapositivitet og halvering af egne indkøb. Som kommune kan vi ikke diktere, hvordan københavnere skal leve deres liv, og vi har begrænset mulighed for at påvirke borgernes forbrug. Det ansvar og rum for indflydelse skal vi være yderst bevidste om, når vi igangsætter initiativer rettet mod borgernes forbrug. Der er store usikkerheder forbundet med at opgøre og måle den reelle CO₂-effekt af indirekte og understøttende initiativer af faciliterende og "nudgende" karakter. Der er nu blevet udarbejdet et metodebilag, der giver et grundigt indblik i de antagelser og virkningskæder, der er lagt til grund for initiativerne i udkast til Klimahandleplan 2026-2028. På den baggrund ønsker Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Venstre en større politisk drøftelse og prioritering af initiativerne forud for offentlig høring, da særligt mobilitetsinitiativerne, herunder omfattende nedlæggelse og omdannelse af gadeparkering og vejareal, stigning i parkeringstakster og beboerlicenser, er meget vidtrækkende initiativer, der vil være til stor gene for københavnernes hverdagsliv. Herudover er vi bekymrede over det meget store antal kommunale medarbejdere, der skal ansættes til at mandusere københavnere og byens ansatte og virksomheder i, hvordan de skal opføre sig klimarigtigt."

Økonomiudvalget 08.04.2025, Økonomiudvalgets høringssvar til Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028

Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen har sendt Klimastrategi og Klimahandleplan i udvalgshøring. Økonomiudvalgets høringssvar til udkast til Klimastrategi 2035 og den tilhørende Klimahandleplan 2026-2028 skal godkendes.

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Det nuværende udkast til Klimastrategi og handlingsplan indeholder ambitiøse strukturelle tiltag for at nå kommunens mål om klimapositivitet og halvering af egne indkøb. Som kommune kan vi ikke diktere, hvordan københavnernes skal leve deres liv, og vi har begrænset mulighed for at påvirke borgernes forbrug. Det ansvar og rum for indflydelse skal vi være yderst bevidste om, når vi igangsætter initiativer rettet mod borgernes forbrug. Der er store usikkerheder forbundet med at opgøre og måle den reelle CO₂-effekt af indirekte og understøttende initiativer af faciliterende og "nudgende" karakter.

Der er nu blevet udarbejdet et metodebilag, der giver et grundigt indblik i de antagelser og virkningskæder, der er lagt til grund for initiativerne i udkast til Klimahandleplan 2026-2028. På den baggrund ønsker Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Venstre en større politisk drøftelse og prioritering af initiativerne forud for offentlig høring, da særligt mobilitetsinitiativerne, herunder omfattende nedlæggelse og omdannelse af gadeparkering og vejareal, stigning i parkeringstakster og beboerlicenser, er meget vidtrækkende initiativer, der vil være til stor gene for københavnernes hverdagsliv. Herudover er vi bekymrede over det meget store antal kommunale medarbejdere, der skal ansættes til at mandusere københavnernes og byens ansatte og virksomheder i, hvordan de skal opføre sig klimarigtigt."

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Vi konservative synes, at Københavns Kommune skal have en ambitiøs klimastrategi, hvor kommunen går forrest, men blander sig mindre i, hvad københavnernes gør hjemme ved køkken og spisebordene. Vi er glade for de høje ambitioner med at energirenovere kommunale bygninger og begrænse brugen af vand, varme og elektricitet. Vi er også glade for, at kommunen i sine indkøb i milliardklassen er ambitiøse og meget klimabevidste. Vi savner fokus på, hvordan kommunen kan begrænse trængslen ved bl.a. at reducere busser og udflytterbusser. Vi ser gerne, at vi får bygget flere cykelstier og mere Metro for at motivere til grøn transport. Vi ser også gerne, at prisen i den kollektive trafik reduceres. Vi savner fokus på stormflods- og skybrudssikring, der udsætter byen og mange hjem for klimamæssige, menneskelige og økonomiske katastrofer. Vi er imod, at kommunen blander sig i, hvor københavnernes holder ferie, eller begrænser københavnernes muligheder for at spise, som man vil. Vi ønsker heller ikke, at kommunen skal begynde at undervise i "klimaretfærdighed" og begynde at udskamme mennesker, der ikke handler efter bestemte kommunalt besluttede overbevisninger. Vi siger klart nej til kommunal indblanding i københavnernes madvalg. Kommunen skal ikke blande sig i, hvad private skal og må servere rundt om i byen. Vi er derfor ikke med på et kommunalt krav om obligatoriske grønne madvalg ved studepladser rundt i byen - hvem vil vælge kildvand og æbler til julemarked i stedet for gløgg og æbleskiver? Vi vil gerne have en klimastrategi med fokus på konkrete klima reducerende tiltag og mindre fokus på symbolske forslag uden reel CO₂-reducerende effekt. Generelt ønsker vi, at fokus fastholdes på at nedbringe CO₂-udledninger og ikke på at blande sig i, hvordan københavnernes indretter deres tilværelse eller spisevaner."

Radikale Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Radikale Venstre er positive for at arbejde videre med en klimastrategi og klimaplan, men afventer bemærkninger til efter den interne høring."

Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Venstre bakker op om store dele af klimastrategien og klimahandleplanen herunder den del, der vedrører 'Energisystemet', 'Energiforbrug i bygninger', 'Byggeri og anlæg', 'Kommunens indkøb' og 'Håndaftryk' samt den del af mobiliteten, der vedrører kollektiv transport, forbedring

af cykelforhold og omdannelse af vejtrafik til fossilfri transport. Vi mener dog stadig, det skal være muligt at have en bil, hvis man bor i København. Vi er samtidig meget skeptiske overfor store dele af de tiltag, der indgår i 'Fødevarer', 'Forbrugsprodukter', 'Rejser og oplevelser' samt de initiativer, der omtales i kapitel 8 under 'Tværgående og understøttende greb'. Venstre mener, mange af de tiltag går alt for langt ift., hvad kommunens rolle er."

Kultur- og Fritidsudvalget 03.04.2025, Kultur- og Fritidsudvalgets høringssvar til udkast til Klimastrategi 2035

Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen har sendt Klimastrategi og Klimahandleplan i udvalgshøring. Kultur- og Fritidsudvalgets høringssvar til udkast til Klimastrategi 2035 og den tilhørende Klimahandleplan 2026-2028 skal godkendes, inden materialet sendes i offentlig høring. Udkast til udvalgets høringssvar fremgår af Løsningsafsnittet. Høringssvaret betoner, at Kultur- og Fritidsudvalget finder det positivt, at Københavns Kommune med udkast til Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028 sætter rammen for en samlet indsats for at mindske Københavns klimaaftryk. Høringssvaret opridser desuden, hvordan Kultur- og Fritidsforvaltningen understøtter initiativerne i Klimaplanen samt udtrykker, at Kultur- og Fritidsudvalget ser frem til at se implementeringen af indsatserne.

Selve indstillingen blev herefter godkendt uden afstemning.

Socialdemokratiet fremsatte følgende protokolbemærkning:
 "Det nuværende udkast til Klimastrategi og handlingsplan indeholder ambitiøse strukturelle tiltag for at nå kommunens mål om klimapositivitet og halvering af egne indkøb. Som kommune kan vi ikke diktere hvordan københavnere skal leve deres liv, og vi har en meget begrænset mulighed for at påvirke borgernes forbrug. Det ansvar og rum for indflydelse skal vi være yderst bevidste om, når vi igangsætter initiativer rettet mod borgernes forbrug. Der er store usikkerheder forbundet med at opgøre og måle den reelle CO₂-effekt af indirekte og understøttende initiativer af faciliterende og "nudgende" karakter. Det er også uklart, hvilke konkrete kommunale aktiviteter der er forbundet med de enkelte initiativer rettet mod borgerne samt hvad forvaltningen antager vil give CO₂-effekter i de enkelte initiativer. Sandsynligheden for at opnå de angivne potentielle effekter er ikke præciseret. Det gør det svært at forholde sig til dem.

Dette understreger behovet for bestillingen af det uddybende metodebilag som forvaltningerne nu udarbejder, hvor forudsætninger om virkningskæder, CO₂-effekt og økonomiske beregninger vil blive uddybet. Der er behov for mere klarhed over, hvad initiativer indeholder, deres konkrete aktiviteter og hvordan forandringer i borgernes forbrugsvaner forventes at ske, før vi kan tage endelig stilling til handleplanens indhold."

Det Konservative Folkeparti fremsatte følgende protokolbemærkning:
 "Vi konservative synes, at Københavns Kommune skal have en ambitiøs klimastrategi, hvor kommunen går forrest, men blander sig mindre i, hvad københavnere gør hjemme ved køkken og spisebordene. Vi er glade for de høje ambitioner med at energirenovere kommunale bygninger og begrænse brugen af vand, varme og elektricitet. Vi er også glade for, at kommunen i sine indkøb i milliardklassen er ambitiøse

og meget klimabevidste.

Vi savner fokus på, hvordan kommunen kan begrænse trængslen ved bl.a. at reducere busser og udflytterbusser.

Vi ser gerne, at vi får bygget flere cykelstier og mere Metro for at motivere til grøn transport. Vi ser også gerne, at prisen i den kollektive trafik reduceres.

Vi savner fokus på stormflods- og skybrudssikring, der udsætter byen og mange hjem for klimamæssige, menneskelige og økonomiske katastrofer.

Vi er imod, at kommunen blander sig i, hvor københavnere holder ferie, eller begrænser københavnernes muligheder for at spise, som man vil. Vi ønsker heller ikke, at kommunen skal begynde at undervise i "klimaretfærdighed" og begynde at udskamme mennesker, der ikke handler efter bestemte kommunalt besluttede overbevisninger.

Vi siger klart nej til kommunal indblanding i københavnernes madvalg. Kommunen skal ikke blande sig i, hvad private skal og må servere rundt om i byen. Vi er derfor ikke med på et kommunalt krav om obligatoriske grønne madvalg ved stadepladser rundt i byen - hvem vil vælge kildevand og æbler til julemarked i stedet for gløgg og æbleskiver?

Vi vil gerne have en klimastrategi med fokus på konkrete klima reducerende tiltag og mindre fokus på symbolske forslag uden reel CO2-reducerende effekt. Generelt ønsker vi, at fokus fastholdes på at nedbringe CO2-udledninger og ikke på at blande sig i, hvordan københavnere indretter deres tilværelse eller spisevaner."

Venstre fremsatte følgende protokolbemærkning:

"Venstre bakker op om store dele af klimastrategien og klimahandleplanen, herunder den del der vedrører 'Energisystemet', 'Energiforbrug i bygninger', 'Byggeri og anlæg', 'Kommunens indkøb', 'Håndaftryk' samt den del af mobiliteten, der vedrører kollektiv transport, forbedring af cykelforhold og omdannelse af vejtrafik til fossilfri transport. Vi mener dog stadig, det skal være muligt at have bil, hvis man bor i København. Vi er samtidig meget skeptiske overfor store dele af de tiltag, der indgår i 'Fødevarer', 'Forbrugsprodukter', 'Rejser og oplevelser' samt de initiativer, der omtales i kapitel 8 under 'Tværgående og understøttende greb. Venstre mener mange af de tiltag går alt for langt ift., hvad kommunens rolle er."

Enhedslisten fremsatte følgende protokolbemærkning:

"I en galoperende klimakrise er der behov for, at vi tager alle fornuftige tiltag. Vi ser derfor positivt på, at KFF præsenterer et bredt udvalg af muligheder."

Teknik- og Miljøudvalget 31.03.2025, Teknik- og Miljøudvalgets høringssvar til Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028

Teknik- og Miljøforvaltningen skal godkende Teknik- og Miljøudvalgets høringssvar til udkast til Klimastrategi 2035 og den tilhørende Klimahandleplan 2026-2028. Høringssvaret omhandler primært forslag til sproglige præciseringer i klimahandleplanens kapitel 9 vedrørende Københavns Kommunes indkøb.

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Vi konservative synes, at Københavns Kommune skal have en ambitiøs klimastrategi, hvor kommunen går forrest, men blander sig mindre i, hvad københavnere gør hjemme ved køkken og spisebordene. Vi er

glade for de høje ambitioner med at energirenovere kommunale bygninger og begrænse brugen af vand, varme og elektricitet. Vi er også glade for, at kommunen i sine indkøb i milliardklassen er ambitiøse og meget klimabevidste. Vi savner fokus på, hvordan kommunen kan begrænse trængslen ved bl.a. at reducere busser og udflytterbusser. Vi ser gerne, at vi får bygget flere cykelstier og mere Metro for at motivere til grøn transport. Vi ser også gerne, at prisen i den kollektive trafik reduceres. Vi savner fokus på stormflods- og skybrudssikring, der udsætter byen og mange hjem for klimamæssige, menneskelige og økonomiske katastrofer. Vi er imod, at kommunen blander sig i, hvor københavnere holder ferie, eller begrænser københavnernes muligheder for at spise, som man vil. Vi ønsker heller ikke, at kommunen skal begynde at undervise i "klimaretfærdighed" og begynde at udskamme mennesker, der ikke handler efter bestemte kommunalt besluttede overbevisninger. Vi siger klart nej til kommunal indblanding i københavnernes madvalg. Kommunen skal ikke blande sig i, hvad private skal og må servere rundt om i byen. Vi er derfor ikke med på et kommunalt krav om obligatoriske grønne madvalg ved stadepladser rundt i byen - hvem vil vælge kildevand og æbler til julemarked i stedet for gløgg og æbleskiver? Vi vil gerne have en klimastrategi med fokus på konkrete klima reducerende tiltag og mindre fokus på symbolske forslag uden reel CO2-reducerende effekt. Generelt ønsker vi, at fokus fastholdes på at nedbringe CO2-udledninger og ikke på at blande sig i, hvordan københavnere indretter deres tilværelse eller spisevaner."

Det Konservative Folkeparti og Enhedslisten afgav følgende protokolbemærkning:

"Partierne er enige om, at Københavns Kommune skal have en ambitiøs klimastrategi for 2026-2035, med en første handleplan for 2026-28. Vi ønsker, at strategi og handleplan fokuserer på, hvordan Københavns Kommune og de selskaber vi er medejere af, kan bidrage mest muligt til at opnå de klimamål Borgerrepræsentationen besluttede i 2021: 1) København skal være CO2-positiv i 2035, 2) Halvering af CO2 udledning pr. københavnere i 2035 og 3) Halvering af CO2 udledningen fra Københavns Kommunes indkøb. Desuden ønsker vi at fortsætte med at gøre det nemt for københavnere at træffe grønne valg, bl.a. ved fortsat at udbygge cykelinfrastruktur og kollektiv trafik. Endvidere ønsker vi at fortsætte med at bruge partnerskaber med københavnske virksomheder, som fx Energispring, der udveksler ideer og erfaringer om nedbringelse af energiforbrug i bygninger. Og bruge kommunens indkøb til, i dialog med virksomheder, at udvikle nye metoder og produkter, som fx med fossilfri arbejdsmaskiner på bygge- og anlægsarbejder."

Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Venstre bakker op om store dele af klimastrategien og klimahandleplanen, herunder den del der vedrører 'Energisystemet', 'Energiforbrug i bygninger', 'Byggeri og anlæg', 'Kommunens indkøb', 'Håndaftryk' samt den del af mobiliteten, der vedrører kollektiv transport, forbedring af cykel forhold og omdannelse af vejtrafik til fossilfri transport. Vi mener dog stadig, det skal være muligt at have bil, hvis man bor i København. Vi er samtidig meget skeptiske overfor store dele af de tiltag, der indgår i 'Fødevarer', 'Forbrugsprodukter', 'Rejser og oplevelser' samt de initiativer, der omtales i kapitel 8 under 'Tværgående og understøttende greb. Mange af de tiltag går alt for langt ift., hvad kommunens rolle er."

Socialdemokratiet afgav følgende protokolbemærkning:

"Det nuværende udkast til Klimastrategi og handlingsplan indeholder ambitiøse strukturelle tiltag for at nå kommunens mål om klimapositivitet og halvering af egne indkøb. Som kommune kan vi ikke diktere

hvordan københavnere skal leve deres liv, og vi har en meget begrænset mulighed for at påvirke borgernes forbrug. Det ansvar og rum for indflydelse skal vi være yderst bevidste om, når vi igangsætter initiativer rettet mod borgernes forbrug. Der er store usikkerheder forbundet med at opgøre og måle den reelle CO₂-effekt af indirekte og understøttende initiativer af faciliterende og "nudgende" karakter. Det er også uklart, hvilke konkrete kommunale aktiviteter der er forbundet med de enkelte initiativer rettet mod borgerne samt hvad forvaltningen antager vil give CO₂-effekter i de enkelte initiativer. Sandsynligheden for at opnå de angivne potentielle effekter er ikke præciseret. Det gør det svært at forholde sig til dem.

Dette understreger behovet for bestillingen af det uddybende metodebilag som forvaltningerne nu udarbejder, hvor forudsætninger om virningskæder, CO₂-effekt og økonomiske beregninger vil blive uddybet. Der er behov for mere klarhed over, hvad initiativer indeholder, deres konkrete aktiviteter og hvordan forandringer i borgernes forbrugsvaner forventes at ske, før vi kan tage endelig stilling til handleplanens indhold."

Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Alternativet afgav følgende protokolbemærkning:

"Partierne er positive for at arbejde videre med en klimastrategi og klimaplan, men afventer bemærkninger til efter den interne høring."

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget 31.03.2025, Udvalgshøring om Klimastrategi 2035

Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen har sendt Klimastrategi og Klimahandleplan i udvalgshøring.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets høringssvar til udkast til Klimastrategi 2035 og den tilhørende Klimahandleplan 2026-2028 skal godkendes.

Sagen blev godkendt med forbehold for indarbejdelse af det samlede udvalgs bemærkninger til høringssvaret.

Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Venstre bakker op om store dele af klimastrategien og klimahandleplanen, herunder den del, der vedrører 'Energisystemet', 'Energiforbrug i bygninger', 'Byggeri og anlæg', 'Kommunens indkøb' og 'Håndaftryk' samt den del af mobiliteten, der vedrører kollektiv transport, forbedring af cykelforhold og omdannelse af vejtrafik til fossilfri transport. Vi mener dog stadig, det skal være muligt at have en bil, hvis man bor i København.

Vi er samtidig meget skeptiske overfor store dele af de tiltag, der indgår i 'Fødevarer', 'Forbrugsprodukter', 'Rejser og oplevelser' samt de initiativer, der omtales i kapitel 8 under 'Tværgående og understøttende greb'. Venstre mener, mange af de tiltag går alt for langt ift., hvad kommunens rolle er."

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Vi konservative synes, at Københavns Kommune skal have en ambitiøs klimastrategi, hvor kommunen går forrest, men blander sig mindre i, hvad københavnere gør hjemme ved køkken og spisebordene.

Vi er glade for de høje ambitioner med at energirenovere kommunale bygninger og begrænse brugen af vand, varme og elektricitet. Vi er også glade for, at kommunen i sine indkøb i milliardklassen er ambitiøs og meget klimabevidst.

Vi savner fokus på, hvordan kommunen kan begrænse trængslen ved bl.a. at reducere busser og udflytterbusser.

Vi ser gerne, at vi får bygget flere cykelstier og mere Metro for at motivere til grøn transport. Vi ser også gerne, at prisen i den kollektive trafik reduceres.

Vi savner fokus på stormflods- og skybrudssikring, der udsætter byen og mange hjem for klimamæssige, menneskelige og økonomiske katastrofer.

Vi er imod, at kommunen blander sig i, hvor københavnere holder ferie, eller begrænser københavnernes muligheder for at spise, som man vil. Vi ønsker heller ikke, at kommunen skal begynde at undervise i "klimaretfærdighed" og begynde at udskamme mennesker, der ikke handler efter bestemte kommunalt besluttede overbevisninger.

Vi siger klart nej til kommunal indblanding i københavnernes madvalg. Kommunen skal ikke blande sig i, hvad private skal og må servere rundt om i byen. Vi er derfor ikke med på et kommunalt krav om obligatoriske grønne madvalg ved stadepladser rundt i byen - hvem vil vælge kildevand og æbler til julemarked i stedet for gløgg og æbleskiver?

Vi vil gerne have en klimastrategi med fokus på konkrete klima reducerende tiltag og mindre fokus på symbolske forslag uden reel CO₂-reducerende effekt. Generelt ønsker vi, at fokus fastholdes på at nedbringe CO₂-udledninger og ikke på at blande sig i, hvordan københavnere indretter deres tilværelse eller spisevaner".

Økonomiudvalget den 19. november 2024, Indsatsområder og delmål i Klimastrategi 2035

Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget skal godkende, hvilke indsatsområder og delmål Klimastrategi 2035 skal indeholde. Afklaring af indsatsområder og tilhørende delmål er et led i udarbejdelsen af en samlet Klimastrategi 2035. Sagen udspringer af det ambitionsniveau, som udvalgene fastlagde i december 2023 på baggrund af BR-beslutningen fra september 2021 om pejlemærkerne for en kommende klimaplan, som bliver til Klimastrategi 2035. Indsatsområder er områder med de største udledninger, mens delmålene anviser de ændringer eller skridt, der forventeligt kræves, hvis København frem mod 2035 skal lykkes med en omstilling, der både nedbringer det geografiske og de forbrugsbaserede klimaaftryk. Der er betydelig usikkerhed knyttet til vurderingen af reduktionspotentialer pga. usikkert datagrundlag, eksterne afhængigheder mv., hvorfor delmål og reduktionspotentialer løbende revurderes i strategiperioden.

Et samlet Økonomiudvalg besluttede at sende indstillingens 3.-6. at-punkt tilbage til Økonomiforvaltningen.

Et samlet Økonomiudvalg afgav følgende protokolbemærkning: "Økonomiudvalget ønsker at den samlede klimastrategi og handleplan sendes i intern høring i alle fagudvalg og at Økonomiforvaltningen herefter vender tilbage med en sag."

Teknik- og Miljøudvalget 4. november 2024, Indsatsområder og delmål i Klimastrategi 2035

Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget skal godkende, hvilke indsatsområder og delmål Klimastrategi 2035 skal indeholde. Afklaring af indsatsområder og tilhørende delmål er et led i udarbejdelsen af en samlet Klimastrategi 2035. Sagen udspringer af det ambitionsniveau, som udvalgene fastlagde i december 2023 på baggrund af BR-

beslutningen fra september 2021 om pejlemærkerne for en kommende klimaplan, som bliver til Klimastrategi 2035. Indsatsområder er områder med de største udledninger, mens delmålene anviser de ændringer eller skridt, der forventeligt kræves, hvis København frem mod 2035 skal lykkes med en omstilling, der både nedbringer det geografiske og de forbrugsbaserede klimaaftryk. Der er betydelig usikkerhed knyttet til vurderingen af reduktionspotentialer pga. usikkert datagrundlag, eksterne afhængigheder mv., hvorfor delmål og reduktionspotentialer løbende revurderes i strategiperioden.

Beslutning

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning i mødet den 4. november 2024

Der var delt afstemning om indsatsområder:

Indstillingens 1. at-punkt om indsatsområderne 'Energisystem', 'Energiforbrug', 'Byggeri og anlæg' og 'Håndaftryk' blev vedtaget af et enigt udvalg.

For stemte: A, B, C, F, V, Ø og Å

Indstillingens 1. at-punkt om indsatsområde 'Mobilitet' blev vedtaget med 9 stemmer mod 2. Ingen undlod at stemme.

For stemte: A, B, F, V, Ø og Å

Imod stemte: C

Indstillingens 1. at-punkt om indsatsområderne 'Fødevarer' og 'Rejser og oplevelser' blev vedtaget med 8 stemmer mod 3. Ingen undlod at stemme.

For stemte: A, B, F, Ø og Å

Imod stemte: C og V

Indstillingens 1. at-punkt om indsatsområde om indsatsområde 'Forbrugsprodukter' blev vedtaget med 10 stemmer mod 1. Ingen undlod at stemme.

For stemte: A, B, C, F, Ø og Å

Undlod at stemme: V

Samtlige indsatsmåder i Klimastrategi 2035 blev således vedtaget, jf. ovenstående afstemning.

Der var delt afstemning om indsatsområdernes delmål:

Indstillingens 2. at-punkt om delmål 8 blev vedtaget med 9 stemmer mod 0. 2 undlod at stemme.

For stemte: A, B, F, V, Ø og Å

Undlod at stemme: C

Indstillingens 2. at-punkt om delmål 9 blev vedtaget med 8 stemmer mod 2. 1 undlod at stemme.

For stemte: A, B, F, Ø og Å

Imod stemte: C

Undlod at stemme: V

Indstillingens 2. at-punkt om delmål 10 blev vedtaget med 9 stemmer mod 2. Ingen undlod at stemme.

For stemte: A, B, F, V, Ø og Å

Imod stemte: C

Indstillingens 2. at-punkt om delmål 11-13 blev vedtaget af et enigt udvalg.

For stemte: A, B, C, F, V, Ø og Å

Indstillingens 2. at-punkt om delmål 14-16 blev vedtaget med 8 stemmer mod 3. Ingen undlod at stemme.

For stemte: A, B, F, Ø og Å

Imod stemte: C og V

Indstillingens 2. at-punkt om delmål 17 blev vedtaget med 10 stemmer mod 0. 1 undlod at stemme.

For stemte: A, B, C, F, Ø og Å

Undlod at stemme: V

Indstillingens 5. at-punkt om delmål 1-7 blev vedtaget af et enigt udvalg.

For stemte: A, B, C, F, V, Ø og Å

Indstillingens 6. at-punkt om delmål 20 blev vedtaget af et enigt udvalg.

For stemte: A, B, C, F, V, Ø og Å

Samtlige delmål i indsatsmåder i Klimastrategi 2035 blev således vedtaget, jf. ovenstående afstemning.

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

”Det Konservative Folkeparti støtter en ambitiøs klimastrategi; men da vi netop ønsker en ambitiøs klimastrategi, som andre byer og lande ønsker at kopiere og lade sig inspirere af, er det af absolut højeste vigtighed, at der er tale om en klimaplan, som borgerne kan se sig selv i, og som ikke støder borgere eller befolkningsgrupper fra sig. Der er behov for en klimaplan, der ikke udskammer, men understøtter; en klimaplan, der ikke skaber frygt for den enkelte borgers økonomiske fremtid; en klimaplan, der skaber muligheder og ikke begrænsninger. Kort sagt en visionær klimaplan og ikke en klimaplan, der blot bygger på forbud, begrænsninger og udskamning.

Vi er meget opmærksomme på, at klimastrategi af så ambitiøs karakter, som vi ønsker det, alt andet lige vil kræve en længere indfasnings- og indkøringsperiode, men hvis vi derigennem skaber en klimastrategi, som inspirerer og kopieres af andre, vil effekten og rækkevidden af strategien blive meget, meget større end på en strategi, der baserer sig på forbud, begrænsninger og udskamning.”

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

”I forhold til de konkrete initiativer støtter Det Konservative Folkeparti alle de mulige tiltag i forhold til forbedringer omkring energi, vi støtter naturligvis også, at der skabes muligheder i forhold til genanvendelse og alternative rejseformer, såvel som arbejde med nye byggematerialer og genanvendelse af byggematerialer. Men vi støtter også københavnernes frie valg af transportmiddel, såvel som københavnernes ret til selv at vælge, hvad de spiser, og om de køber nyt eller brugt. I forhold til udvikling af vores by, mener vi, at der skal bygges og udvikles i forhold til de konkrete behov, der opstår for såvel boliger, erhverv og infrastruktur, og der skal ikke arbejdes med en ”der må ikke, eller kun i stærkt begrænset omfang, bygges nyt”. Her er det i forhold til klimastrategien også ekstremt vigtigt, at dels skal de nye metoder og materiale jo udvikles, og dels skal der være et marked for disse. Her mener vi også, at København skal vise en vej, som andre ønsker at følge, og det gør vi ikke ved at stoppe og begrænse byens udvikling.”

Alternativet afgav følgende protokolbemærkning:

”Der er stigende pres på den Europæiske Kommission for at ændre

dens definitionsramme for CO₂-neutralt brændstof for at undgå ubæredygtig brug af skovarealer til energi, og derfor er der en høj sandsynlighed for, at træbaseret biomasse ikke anses som et CO₂ neutralt energikilde i 2035. Alternativet mener derfor, at København burde være klar til at lægge kurs mod nul træbaseret biomasse i dette tilfælde. Derfor burde der også udvikles en plan til et scenario, hvor forbrug af træbaseret biomasse elimineres helt i 2035. Sådan en plan ville svare på, hvor store de konkrete udfordringer ville være, og hvad skulle der til både økonomisk og juridisk for at overkomme dem."

Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, afgav følgende protokolbemærkning:

"Med Klimastrategi 2035 sætter vi i Københavns Borgerrepræsentation et meget højt ambitionsniveau for kommunens klimaindsats. Partierne mener, at investeringer i strukturelle og påviseligt virkefulde klimatiltag som CO₂-fangst og vedvarende energikilder er afgørende for, at Københavns Kommune når målet om klimapositivitet i 2035. I

Københavns Kommune skal vi gå forrest ved at reducere vores egen udledning fra indkøb og byggeri samt skabe bedre rammer for, at grønne og klimavenlige valg bliver det nemme og attraktive valg for københavnernes i hverdagen. Imidlertid er det begrænset, hvad kommunen kan diktere, når det kommer til at styre københavnernes adfærd og forbrugsmønstre.

Samtidig er der store usikkerheder forbundet med at opgøre og måle den reelle CO₂-effekt af indirekte og understøttende initiativer af faciliterende og "nudgende" karakter. Det gør det svært at forholde sig til de konkrete delmål og indsatsområder, endsige erklære sig uenig, uden at kende til de bagvedliggende handleplaners konkrete tiltag og initiativer, herunder deres økonomi og forventede CO₂-effekt. Derfor stemmer partierne for denne sag med det klare forbehold, at endelig stillingtagen til indsatsområder og delmål kræver en konkretisering og uddybning af de bærende elementer i Klimastrategien."

Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten afgav følgende protokolbemærkning:

"Partierne ønsker så vidt muligt at arbejde henimod en fuld udfasning af træbaseret biomasse og fossilbrændsel. Udfasningen skal imidlertid ske under hensyntagen til forsyningssikkerhed og økonomiske konsekvenser for de københavnske fjernvarmekunder."

Enhedslisten afgav følgende protokolbemærkning:

"I Københavns Kommune skal vi gå forrest ved at reducere vores egen udledning fra indkøb og byggeri samt skabe bedre rammer for, at grønne og klimavenlige valg bliver det nemme og attraktive valg for københavnernes i hverdagen. Det er begrænset, hvad kommunen kan diktere, når det kommer til at styre københavnernes adfærd og forbrugsmønstre. Og der er på nuværende tidspunkt store usikkerheder forbundet med at opgøre og måle den reelle CO₂-effekt af indirekte og understøttende initiativer af faciliterende og "nudgende" karakter, herunder partnerskaber i fx byggebranchen, fødevarerbranchen mv. Derfor har vi behov for at få fastlagt konkrete tiltag og initiativer i handleplaner og se deres økonomi og forventede CO₂-effekt, før vi endeligt kan lægge os fast på indsatsområder og delmål."

Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Venstre bakker op om ambitiøse mål for Københavns klimastrategi. Vi er dog skeptiske overfor de tiltag, kommunen har meget svært ved at påvirke, særligt dem der vedrører Fødevarer, Rejser og oplevelser samt Forbrugsprodukter. Når vi senere skal vedtage den 3-årige handleplan med konkrete initiativer, vil Venstre derfor have fokus på at prioritere de

initiativer, kommunen rent faktisk kan påvirke, samt hvor vi får mest klimareduktion for pengene."

Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Venstre er imod, at der i planen indregnes en forventning om, at Københavns Kommune forbyder benzin- og dieslbiler i 2030, da intet tyder på, at det bliver muligt. Venstre bakker op om, at planen indeholder en ambition om, at der i 2035 kun kører fossilfrie biler i København".

Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet afgav følgende protokolbemærkning:

"Med udviklingen af vedvarende energikilder forventer Københavns Kommune at nå FN-målet om højst 1 ton CO2 udledning pr. borger i 2035. Og såfremt vi lykkes med CO2 fangst vil København kunne fange mere CO2 end der geografisk udledes i København, fordi vi ikke har landbrug og næsten ingen produktion indenfor kommunegrænsen. Men ser man i stedet på det forbrug vi har som københavnere, hvor udledningen sker udenfor kommunegrænsen, så udleder hver københavnere omkring 10 ton CO2 årligt. Derfor er det et stort skridt for at tage ansvar for Københavns aftryk på verden, at vi med Klimastrategi 2035 sætter et mål om at halvere den udledning."

Økonomiudvalget den 29. oktober 2024, Energistrategi for København

Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget skal tage stilling til en Energistrategi, der også vil indgå i Klimaplan 2035. Da udviklingen på energiområdet frem mod 2035 vil være præget af store forandringer, er strategien udviklet sammen med energi- og forsyningsaktørerne i København, der har udarbejdet 19 grundprincipper, som sætter fælles retning for prioriteringer, samarbejder og investeringer. Strategien beskriver, hvordan Københavns Kommune vil arbejde med energiområdet i fremtiden og strategien kan danne grundlag for fremtidig koordination med aktørerne i regi af Energistrategisk Forum, samt til en bredere koordinering på tværs af omegnskommuner og øvrige forsyningselskaber.

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Det Konservative Folkeparti videreførte deres protokolbemærkning fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 30. september 2024.

"Det Konservative Folkeparti støtter energistrategien, men for os er det også væsentligt at understrege, at strategien ikke er en kommunaliseringstrategi, og at vi ser de private aktører som dygtige og effektive medspillere, som vi med strategien ikke ønsker at indskrænke. For os er det væsentligt, at vi får løst opgaven på den bedste og mest effektive måde og her viser de private initiativer sig igen og igen at være klart det bedre alternativ – derfor ja-tak til energistrategi, nej-tak til kommunalisering."

Socialdemokratiet, Enhedslisten, Radikale Venstre og SF videreførte deres protokolbemærkning fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 30. september 2024.

"Partierne ønsker så vidt muligt at arbejde henimod en fuld udfasning af træbaseret biomasse og fossilbrændsel. Vi mener derfor, at der bør arbejdes videre på, hvordan man understøtter og samarbejder med

nabokommuner opbygning af decentrale varmeanlæg, herunder store varmelagre også udenfor kommunegrænsen. Supplerende bør der lægges større fokus på at indkøbet af biomasse bidrager til øget skovvækst, fx ved at fokusere på certifikater samt overvågning af permanent skovrejsning via satellit."

Radikale Venstre videreførte deres protokolbemærkning fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 30. september 2024.

"Partierne mener, at reduktionen af klimabelastning fra den københavnske boligmasse ikke går stærkt nok. På linje med Paris, ønsker vi, at der til alle eksisterende byggerier uanset ejendomsform skal være krav om at klimaoptimere. Kommunerne skal rent lovgivningsmæssigt have mulighed for at kræve højere standard for energirenovering, end hvad nationale krav måtte tilsige, så visse lokale forhold kan blive bragt i spil for netop at opnå energioptimering. I år 2030 skal der ikke være boliger tilbage i København under energimærke C undtagen, hvor kulturelle forhold såsom bygningsarv eller særlige sociale forhold taler for det. Sådanne krav vil formentlig føre til ny økonomisk kreativitet hos f.eks. ejere til bedre udnyttelse af tagetager, opdeling af boliger, solceller eller byvindmøller på tage."

Teknik- og Miljøudvalget den 30. september 2024, Energistrategi for København

Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget skal tage stilling til en Energistrategi, der også vil indgå i Klimaplan 2035. Da udviklingen på energiområdet frem mod 2035 vil være præget af store forandringer, er strategien udviklet sammen med energi- og forsyningsaktørerne i København, der har udarbejdet 19 grundprincipper, som sætter fælles retning for prioriteringer, samarbejder og investeringer. Strategien beskriver, hvordan Københavns Kommune vil arbejde med energiområdet i fremtiden og strategien kan danne grundlag for fremtidig koordination med aktørerne i regi af Energistrategisk Forum, samt til en bredere koordinering på tværs af omegnskommuner og øvrige forsyningselskaber.

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:
 "Det Konservative Folkeparti støtter energistrategien, men for os er det også væsentligt at understrege, at strategien ikke er en kommunaliseringstrategi, og at vi ser de private aktører som dygtige og effektive medspillere, som vi med strategien ikke ønsker at indskrænke. For os er det væsentligt, at vi får løst opgaven på den bedste og mest effektive måde og her viser de private initiativer sig igen og igen at være klart det bedre alternativ – derfor ja-tak til energistrategi, nej-tak til kommunalisering."

Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet afgav følgende protokolbemærkning:
 "Partierne ønsker så vidt muligt at arbejde henimod en fuld udfasning af træbaseret biomasse og fossilbrændsel. Vi mener derfor, at der bør arbejdes videre på, hvordan man understøtter og samarbejder med nabokommuner opbygning af decentrale varmeanlæg, herunder store varmelagre også udenfor kommunegrænsen. Supplerende bør der lægges større fokus på at indkøbet af biomasse bidrager til øget skovvækst, fx ved at fokusere på certifikater samt overvågning af permanent skovrejsning via satellit."

Radikale Venstre og Alternativet afgav følgende protokolbemærkning:
 "Partierne mener, at reduktionen af klimabelastning fra den københavnske boligmasse ikke går stærkt nok. På linje med Paris, ønsker vi, at der til alle eksisterende byggerier uanset ejendomsform skal være krav om at klimaoptimere. Kommunerne skal rent lovgivningsmæssigt have mulighed for at kræve højere standard for energirenovering, end hvad nationale krav måtte tilsige, så visse lokale forhold kan blive bragt i spil for netop at opnå energioptimering. I år 2030 skal der ikke være boliger tilbage i København under energimærke C undtagen, hvor kulturelle forhold såsom bygningsarv eller særlige sociale forhold taler for det. Sådanne krav vil formentlig føre til ny økonomisk kreativitet hos f.eks. ejere til bedre udnyttelse af tagetager, opdeling af boliger, solceller eller byvindmøller på tage."

Teknik- og Miljøudvalget den 10. juni 2024, Københavnerne Klimaborgertings anbefalinger og kernespørgsmål

Københavnerne Klimaborgerting har afgivet anbefalinger fra sin første samling 2023-2024 om det gode københavnerliv med langt mindre udledning af CO₂ fra forbruget af mad, bolig og transport. Borgerrepræsentationen skal tage stilling til, hvordan anbefalingerne skal indgå i arbejdet med den kommende Klimaplan 2035 og desuden tage stilling til kernespørgsmålet for Klimaborgertingets næste samling 2024-2025.

Indstillingen blev anbefalet over for Borgerrepræsentationen uden afstemning.

Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Det Konservative Folkeparti støtter indstillingen, da vi ønsker at anerkende det frivillige arbejde, der er blevet leveret. MEN det betyder ikke, at vi støtter anbefalingerne som de ligger, og vi kommer ikke til at støtte det videre arbejde med flere af de anbefalinger, der bliver præsenteret. For det Konservative Folkeparti er det vigtigt, at København bliver en foregangsby, der viser en ønskværdig vej frem, som andre byer ønsker at følge. Dette opnår vi ved at skabe fortsat økonomisk vækst, samt anvendelse af de teknologiske muligheder der allerede eksisterer og som kommer til at eksistere i fremtiden. En nedlukning for økonomiske vækst, askese og selvpineri er derimod IKKE en vej, som andre byer vil ønske at følge, tværtimod vil vi derved opnå at andre byer ikke omstiller sig og at København ikke bliver førende – nej-tak til askese og nulvækst og ja-tak til vækst og teknologidreven grøn omstilling og udvikling."

Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"Venstre stemmer for indstillingen, da vi naturligvis gerne vil anerkende det frivillige arbejde, som Klimaborgerting har lavet. I Venstre er vi dog meget skeptiske overfor de mange penge og ressourcer, der i København bruges på klimaborgerting og lokale klimatopmøder. Klimaborgertingets anbefalinger viser, at mange af forslagene ikke er noget, vi kan beslutte fra Københavns rådhus, men som skal besluttes på Christiansborg. Samtidig er der ikke kommet nogle nye anbefalinger på bordet, som vi ikke allerede har drøftet i Teknik- og miljøudvalget."

Økonomiudvalget den 12. december 2023, Orientering om Kommis-sorium for udvikling af energistrategi

Teknik- og Miljøudvalget besluttede på mødet den 12. juni 2023, at der udarbejdes en energistrategi som en del af den kommende Klimaplan 2035, og at energistrategien forelægges for Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget medio 2024. Energistrategien udarbejdes i samarbejde med relevante eksterne aktører i energi- og forsyningssektoren.

Til Teknik- og Miljøudvalgets og Økonomiudvalgets orientering vedlægges kommissoriet for arbejdet med energistrategien

Teknik- og Miljøudvalget den 18. december 2023, Orientering om Kommissorium for udvikling af energistrategi

Teknik- og Miljøudvalget besluttede på mødet den 12. juni 2023, at der udarbejdes en energistrategi som en del af den kommende Klimaplan 2035, og at energistrategien forelægges for Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget medio 2024. Energistrategien udarbejdes i samarbejde med relevante eksterne aktører i energi- og forsyningssektoren.

Til Teknik- og Miljøudvalgets og Økonomiudvalgets orientering vedlægges kommissoriet for arbejdet med energistrategien.

Økonomiudvalgets beslutning den 12. december 2023, Ambitionsniveau for Klimaplan 2035

Et samlet Økonomiudvalg fremsatte følgende ændringsforslag som tilføjelse til indstillingens 4. at-punkt:

”Dog således at forvaltningerne frem mod næste behandling af Klimaplan 2035 skal udarbejde forslag til delmål for nedbringelse af CO₂-udledning fra kommunens indkøb i 2030.”

Ændringsforslaget blev godkendt uden afstemning.

Den således ændrede indstilling blev herefter godkendt uden afstemning.

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning den 4. december 2023, Ambitionsniveau for Klimaplan 2035

Ambitionsniveauet for Klimaplan 2035 vil sætte retning for udviklingen af indsatsområder og delmål. Forvaltningerne anbefaler, at pejlemærkerne fortsat kan anvise ambitionsniveauet og dermed målsætninger for det videre arbejde med Klimaplan 2035. Forvaltningerne vurderer på baggrund af det gennemførte arbejde, at målsætningerne er ambitiøse. Der er dog på nuværende tidspunkt usikkerhed om mulighederne for at nå reduktionsmålene i 2035, idet målopfyldelse for den geografiske udledning afhænger af teknologisk udvikling og investeringer, mens reduktion af forbrugsbaserede udledninger afhænger af samarbejde med erhvervsliv, civilsamfund og borgere, samt teknologisk fremskridt generelt. De indsatser, som skal understøtte realisering, fremlægges løbende i roadmaps. Første roadmap vedlægges, når udkast til Klimaplan 2035 fremlægges ultimo 2024.

Indstillingens 1.-2. at-punkt blev godkendt uden afstemning.

Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten afgav følgende protokolbemærkning:

”Partierne mener, at der frem mod næste behandling af Klimaplan 2035 skal udarbejdes et delmål for nedbringelse af CO₂-udledning fra kom-

munens indkøb i 2030.”

Socialdemokratiet og Det Konservative Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

”Partierne tilslutter sig de overordnede målsætninger – og understøtter fuldt ud de nationale klimamål, men står naturligvis ved de aftaler, der er indgået.”

Socialdemokratiet og Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

”Partierne bakker op om indstillingen, men er nervøse for mulighederne for at måle kommunens indflydelse på reduktionen af den forbrugsbaserede Co2-udledning.”

Teknik- og Miljøudvalget den 6. november 2023, Orientering om følgegruppe for Klimaborgertinget

Teknik- og Miljøudvalget blev orienteret om, at deltagerne i Københavnernes Klimaborgerting nu er udtrukket, og at Teknik- og Miljøforvaltningen vil invitere en følgegruppe med politisk deltagelse til nærmere at følge, kommentere og kvalificere det videre arbejde med klimaborgertingets anbefalinger samt forberedelse af de næste samlinger i klimaborgertinget 2024-2026. Medlemmer af Teknik- og Miljøudvalget kan melde sig til følgegruppen.

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning den 16. juni 2023, Energistrategi som en del af Klimaplan 2035

Frem mod 2035 vil mange mulige nye teknologier (fx CCS, CO₂-infrastruktur, geotermi, storskala varmepumper m.fl.) gøre fremtidens energisystem mere kompleks og uforudsigeligt. Samtidig vil den øgede elektrificering medføre et øget elforbrug. Det er derfor nødvendigt at sikre åbenhed og fleksibilitet i energiplanlægningen. På den baggrund foreslår Teknik- og Miljøforvaltningen, at forvaltningen i forbindelse med Klimaplan 2035 udarbejder en energistrategi. Energistrategien udarbejdes i samarbejde med Økonomiforvaltningen. Energistrategien kan bidrage til at opfylde målsætninger i Klimaplan 2035, men vil også kunne have et bredere sigte fx forsyningsikkerhed. Teknik- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en energistrategi som del af den kommende Klimaplan 2035.

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten afgav følgende protokolbemærkning:

”Partierne noterer sig, at varmelagre også indgår i det videre arbejde med energistrategien, selvom de ikke er nævnt i selve indstillingen.”

Det samlede udvalg afgav følgende protokolbemærkning:

”Partierne er enige om, at der sideløbende med videreudviklingen af energistrategien, som et led i Københavns kommende klimaplan, skal iværksættes en dialog med omegnskommunerne og alle andre relevante aktører om en fælles energistrategi som på sigt dækker hovedstadsområdet samlede energisystem.”

Borgerrepræsentationen den 1. juni 2023, Københavnernes Klimaborgerting og lokale klimatopmøder i bydele

Med budget 2023 blev det vedtaget, at der skal udvikles og etableres et klimaborgerting i forbindelse med den nye Klimaplan 2035 for at sikre et fundament for langsigtet involvering af københavnere særligt med fokus på de forbrugsbaserede udledninger. Med Budget 2023 blev det ligeledes vedtaget, at der skal afholdes lokale klimatopmøder i udvalgte bydele i København, der skal understøtte forpligtende partnerskaber i bydelen, som kan sikre de nødvendige CO₂-reduktioner og en bedre bydel. Med denne indstilling skal Borgerrepræsentationen tage stilling til kernespørgsmål og mandat for Klimaborgertingens første samling 2023-2024 samt til antallet af lokale klimatopmøder og metode til at udvælge bydele. Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning den 17. april 2023, Københavneres Klimaborgerting og lokale klimatopmøder i bydele

Indstillingen blev anbefalet over for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen uden afstemning.

Teknik- og Miljøudvalget den 13. marts og den 27. marts 2023, Drøftelse af afgrænsning af klimaplan 2035

Teknik- og Miljøudvalget drøftede afgrænsning for aktiviteter og udledninger i Klimaplan 2035. Afgrænsningerne rummer de tre pejlemærker, som Borgerrepræsentationen vedtog den 23. september 2021.

Indstillingen blev drøftet på begge møder.

Borgerrepræsentationen den 6. oktober 2022, Andenbehandling af budgetforslag 2023 og overslagsårene 2024-2026

Borgerrepræsentationen tog stilling til de fremsatte ændringsforslag til budgetforslaget for 2023, der var fremsat inden for den af Borgerrepræsentationen fastsatte frist.

Med TM026 Reduktion af forbrugsbaserede emissioner i ny klimaplan 2035 er der afsat 5,4 mio. kr. på service i 2023, 4,4 mio. kr. i 2024 og 0,8 mio. kr. i 2025 til reduktion af forbrugsrelaterede udledninger i 2035. Heraf er i alt 1,7 mio. kr. i 2023-2026 afsat til klimaborgerting, konsulentudgifter, rekruttering og afvikling.

For stemte: Ø, C, B, V, Å, I, D og O.

Imod stemte: Ingen.

Undlod at stemme: A og F.

Socialdemokratiet og SF afgav følgende protokolbemærkning: "I vores hverdag på Rådhuset oplever vi, at der er enighed på tværs af partierne om størstedelen af beslutningerne. Dette budget er ikke anderledes. Socialdemokratiet og SF deler ambitionen med forligspartierne om store dele af budgettet. Budgettet omfatter en lang række initiativer og investeringer, der blev forhandlet og fundet enighed om tidligt i forhandlinger, hvor alle parter var med om bordet. Vi har stemt for de dele af budgetforslaget ved at tage det med i vores alternative budget for 2023, jf. bilag 2a. Fællesmængden kan læses i bilag 3a. Derfor er der også en stor del af vores budget, der er identisk med forligspartiernes. Socialdemokratiet og SF undlader at stemme, hvilket ikke skal forstås som, at der ikke er opbakning til hovedparten af budgettet, men grun-

det afstemningsproceduren.

Borgerrepræsentationens beslutning den 23. september 2021, En ny klimaplan 2035

Borgerrepræsentationen skal tage stilling til det videre arbejde med en ny klimaplan 2035.

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Enhedslisten og Alternativet videreførte følgende protokolbemærkning fra udvalgsbehandlingen:

“Enhedslisten og Alternativet vil arbejde for, at midlerne til sekretariat findes i forbindelse med Overførselssagen. Det haster med at komme i gang. På næste Borgerrepræsentationsmøde skal Borgerrepræsentationen tage stilling til en sag, om at plan for udfasning af træbaseret biomasse skal indgå i arbejdet med Klimaplan 2035, og i den refereres til at arbejdet med Klimaplanen går i gang allerede i januar 2022.”

Borgerrepræsentationens beslutning den 23. september 2021, Mulighederne for at udfase træbaseret biomasse

Borgerrepræsentation skal tage stilling til forvaltningernes besvarelse af medlemsforslaget om muligheder om at udarbejde en plan for at udfase biomasse som primær energikilde i Københavns Energiforsyning.

SF fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF1) om nyt 4. at punkt:

“At Københavns kommune nu analyserer mulige placeringer af varmepumper, geotermi og varmelagre, således at reservering af arealer til disse formål kan begynde i forbindelse med vedtagelsen af budget 2023.”

SF fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF2) om nyt 5. at punkt:

“At Københavns kommune nu analyserer alternativer til brug af træbiomasse i fjernvarmeforsyningen, som kan igangsættes i forbindelse med kontraktudløb af Avedøreværket blok 2 i 2027, Amagerværket blok 1 i 2029 og Avedøreværket blok 1 i 2033.

Analyserne skal være klar i god tid inden kontraktudløbet af Avedøreværket blok 2 i 2027, så der kan tages politisk stilling til omstilling af fjernvarmeforsyningen.”

Det af det SF fremsatte ændringsforslag (ÆF1) blev vedtaget uden afstemning.

Det af det SF fremsatte ændringsforslag (ÆF2) blev vedtaget uden afstemning.

Indstillingen blev herefter godkendt uden afstemning.

Enhedslisten afgav følgende protokolbemærkning, som Frie Grønne, Danmarks nye Venstrefløjsparti tilsluttede sig:

“Partierne anser ikke træbaseret biomasse som en bæredygtig energikilde. Vi mener derfor at fjernvarmeforsyningen udelukkende skal baseres på vedvarende energikilder, og at der er brug for en ny helhedsorienteret forsyningsstrategi.

En sådan strategi må tage udgangspunkt i at reducere forbruget gene-

relt til et bæredygtigt niveau, inden for vores planetære råderum. Samt at der laves beregninger på den negative klimapåvirkning, som fortsat afbrænding af træbaseret biomasse har på verdens CO2 udledning, inkl. i tilfælde hvor træmassen ikke genoprettes fuldt. Vi mener at udfasningsplanen skal gå hurtigere end der lægges op til i bilag 2, men vi støtter at mulighederne for reduktion og udfasning indgå i den ny klimaplan der skal vedtages senest i 2023".

Klimastrategi 2035

Afrapportering 2026

Indhold

1. Indledning	3
2. Hovedkonklusioner	4
3. Delmål for Klimastrategi 2035.....	9
4. Baggrund og uddybning.....	15
Geografiske udledninger fra København	15
Københavns globale klimaaftryk.....	16
Globalt klimaaftryk fra Københavns Kommunes indkøb	18
5. Status på initiativer.....	21

1. Indledning

Københavns Klimastrategi 2035 blev vedtaget af en samlet Borgerrepræsentation den 18. september 2025, og løber fra 2026 til 2035. Klimastrategi 2035 har tre overordnede målsætninger for 2035:

- København skal som geografisk område være klimapositiv. Det betyder, at vi inden for byens grænser skal opfangne mere CO₂e, end vi udleder. Samtidig skal brugen af biomasse reduceres.
- Københavns globale klimaaftryk skal halveres. Det betyder, at de forbrugsbaserede udledninger skal reduceres med 50%.
- Københavns Kommune skal halvere det globale klimaaftryk fra kommunens egne indkøb.

Til at understøtte strategiens overordnede målsætninger indgår 22 delmål fordelt på ni indsatsområder. Delmålene konkretiserer de udviklinger, der skal finde sted i København for, at strategiens målsætninger kan forventes indfriet i 2035. Klimastrategiens initiativer beskrives i handleplaner, hvor den første handleplan løber fra 2026-2028.

Klimastrategi 2035 trådte i kraft 1. januar 2026, hvilket betyder, at strategien er i en opstartsfasen. Med denne rapportering gøres status på udvikling mod strategiens målsætninger fra referenceåret 2019 og frem mod 2026, i det omfang data er tilgængeligt. I statusrapportens afsnit 2 beskrives rapporteringens hovedkonklusioner og i afsnit 3 gøres status på

Klimastrategiens delmål. I afsnit 4 beskrives faglige baggrund og uddybninger som danner baggrunden for hovedkonklusionerne. Afslutningsvis gøres i afsnit 5 status på hvilke initiativer, der er finansieret og hvilke der kan finansieres for at bidrage til at indfri delmål.

Figur 1: Opbygning af Klimastrategi 2035.

2. Hovedkonklusioner

For at reducere CO₂e-udledninger fra København som geografisk område, er der brug for at reducere udledningerne primært fra mobilitetsområdet og fossilfri spidslast samt CO₂-fangst og -lagring. Målsætningen om klimapositivitet betyder, at udledningerne skal reduceres til under 0 ton i 2035 og dette kan kun opnås, hvis der etableres CO₂-fangst i Københavns Kommune inden 2035. En reduktion af brug af biomasse kræver desuden en omstilling af energisystemet, herunder til lavere temperaturer i varmenettet og tilpasning af bygningers interne varmesystem. De geografiske udledninger forventes i 2035 at være faldet med ca. 68%¹ ift. 2019 (baseline-år) på baggrund af KBH2025 Klimaplanen, den generelle udvikling og de initiativer, som er finansieret af kommunen.

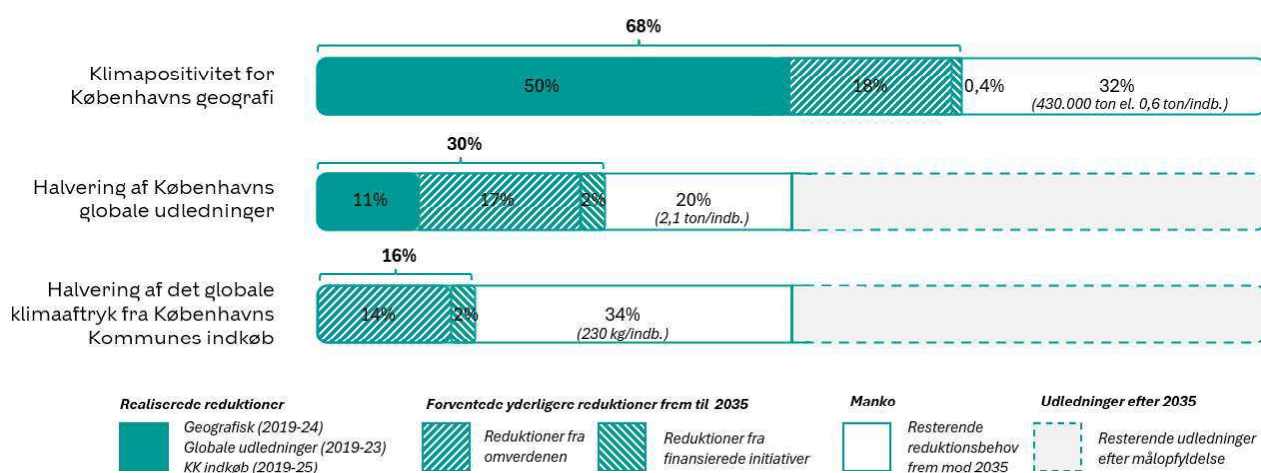
Københavns og kommunens globale klimaaftryk forventes frem mod 2035 at være reduceret med hhv. 30% og 16% i forhold til 2019 som følge af den grønne omstilling i resten af verden

og med de kommunalt finansierede initiativer. Dermed udestår en reduktion på 20% og 34% for at indfri målsætningerne om en halvering af de globale udledninger fra hhv. København og Københavns Kommunes indkøb.

Det er derfor nødvendigt at igangsætte yderligere initiativer til reduktion af det globale klimaaftryk fra både København og kommunens indkøb og det er nødvendigt at finde reduktioner på alle indsatsområder, der målretter sig Københavns globale udledninger. Reduktionerne kræver derfor igangsættelse af flere kendte initiativer, samt udvikling af endnu ikke kendte initiativer eller virkemidler.

For alle tre målsætninger gælder, at indfrielsen afhænger af samarbejdet med virksomheder, borgere og byens aktører, der bidrager til den grønne omstilling og af den nationale og internationale udvikling. Behovet for reduktioner for hvert af strategiens tre hovedmål fremgår i figur 2 nedenfor.

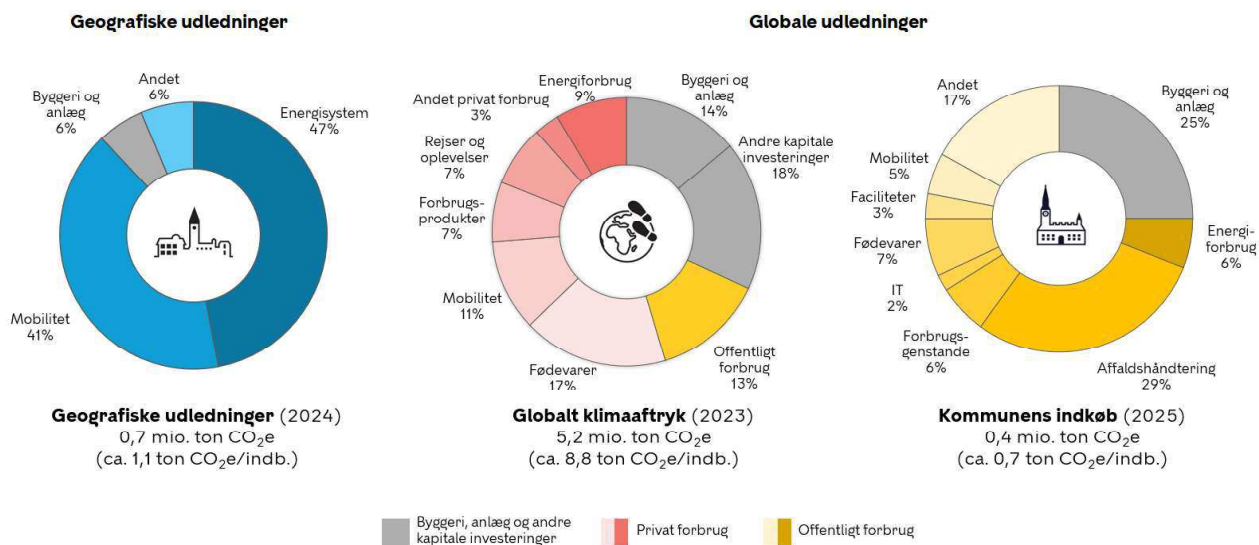
Figur 2: Reduktionsbehov ift. 2019 for hvert af strategiens tre hovedmål

Note: For kategorien 'Reduktioner fra finansierede initiativer' gælder at en del af initiativerne, der bidrager til målsætning for globale udledninger, ikke er finansieret varigt og det er dermed forudsat en refinansiering for at opnå effekten i 2035. For KK-indkøb og de geografiske udledninger er effekten i 2035 finansieret.

¹ Med Klimaplan KBH2025 forventes en CO₂e-reduktion på ca. 80% i 2025 (opgøres i efteråret 2026) i forhold til basisår 2010. CO₂e-udledninger i Klimastrategi 2035 opgøres med en anden afgrænsning og med et andet basisår (2019), hvorfor reduktionen er angivet til 68% i 2035.

Figur 3: Udledninger fordelt på indsatsområder for hvert af strategiens tre hovedmål

Note: De geografiske udledningerne er inddelt pr indsatsområde ift. udledningskilder. Det globale klimaaftryk opdeles også ift. udledningskilder men opgøres også ift. privat forbrug, offentligt forbrug og kapitale investeringer, da kommunens handlerum er forskelligt ift. at reducere udledningerne. Offentligt forbrug indeholder kommunalt, statsligt og regionalt forbrug. Kommunens indkøb er derfor kun en del af det samlede offentlige forbrug. 'Andre kapitale investeringer' er fx store investering i software og forskning og 'Andet privat forbrug' er en forskelligartet gruppe af varer og ydelser. De sidste to kategorier tilhører ikke et indsatsområde.

Geografiske udledninger fra København

Målsætningen om klimapositivitet omhandler alle fysiske udledninger inden for kommunens grænser. Det er primært udledninger fra energiproduktion og vejtransport i byen. De årlige udledninger er opgjort til ca. 717.000 ton CO₂e, svarende til 1,1 ton CO₂e per københavnerv i 2024. Udledningerne forventes at falde til ca. 430.000 ton CO₂e (68% ift. 2019 jf. figur 2), svarende til 0,6 ton CO₂e per københavnerv i 2035 på baggrund af KBH2025 Klimaplanen, den generelle udvikling inden for flere sektorer, fx omstilling til elbiler, samt effekterne fra finansierede initiativer i den første handleplan. For at opnå klimapositivitet skal udledningerne reduceres til under 0 ton CO₂e.

De nødvendige reduktioner forventes at kunne realiseres primært fra mobilitetsområdet og fossilfri spidslast, samt CO₂-fangst og -lagring. Målet om klimapositivitet kan kun opnås, hvis der etableres CO₂-fangst i København inden 2035. For at reducere brug af biomasse, er omstillingen af energisystemet, herunder lavere

temperatur i fjernvarmen, en vigtig forudsætning. Det indebærer særligt udbygning og forstærkning af elnettet, omstilling til el-baseret og decentral varmeproduktion og øget produktion af vedvarende energi i tæt samarbejde med energi- og forsyningsaktørerne. Samlet set kræver det store investeringer fra de eksterne aktører.

I afsnit 4 beskrives status på de geografiske udledninger nærmere.

Københavns globale klimaaftryk

Målsætningen om at halvere Københavns globale klimaaftryk inkluderer alle udledninger lokalt og globalt, som er knyttet til byens og borgernes forbrug.

Fra 2019-2023 er det globale klimaaftryk per københavnerv faldet fra ca. 9,8 til ca. 8,8 CO₂e ton. Den grønne omstilling i verden medfører en forventet reduktion, så udledninger i 2035 vil være ca. 7,2 ton CO₂e per københavnerv. Med de

finansierede initiativer inkl. de initiativer, der er videreført fra KBH2025 Klimaplanen, forventes det globale klimaaftryk at blive reduceret yderligere med ca. 0,2 ton CO₂e per københavnere. Det er under forudsætning af refinansiering af igangsatte initiativer, når eksisterende finansiering udløber. Dermed skal der stadig findes reduktioner svarende til 2,1 ton CO₂e per københavnere, hvilket svarer til et behov for at reducere udledningerne i 2035 med yderligere 20% jf. figur 2. For at realisere målsætningen er det nødvendigt at reducere udledningerne fra alle indsatsområder målrettet de forbrugsbaserede udledninger (Fødevarer, Byggeri og anlæg, Mobilitet, Energiforbrug, Forbrugsprodukter, Rejser og oplevelser samt Kommunens indkøb). De nødvendige reduktioner kræver igangsættelse af flere kendte initiativer, samt udvikling af endnu ikke kendte initiativer eller virkemidler. Det vil kræve en samlet indsats fra kommunen, civilsamfundet og erhvervslivet for at realisere de nødvendige reduktioner. Der kan også komme yderligere reduktioner fra fx ny national klimapolitik.

I afsnit 4 beskrives status på Københavns globale klimaaftryk nærmere.

Globalt klimaaftryk fra Københavns Kommunes indkøb

Denne forbrugsbaserede målsætning omhandler Københavns Kommunes globale klimaaftryk og inkluderer alle udledninger lokalt og globalt, som er knyttet til kommunes indkøb. For kommunens egne indkøb er målsætningen at reducere klimaaftrykket med hhv. 25% og 50% per københavnere i 2030 og 2035 sammenlignet med 2019. Det svarer til et klimaaftryk på ca. 495 kg CO₂e per københavnere i 2030 og ca. 330 kg CO₂e per københavnere i 2035.

I 2025 lå klimaaftrykket fra kommunens indkøb på ca. 670 kg CO₂e per københavnere, hvilket er et fald på ca. 30 kg per københavnere i forhold til 2024. Faldet fra 2024 til 2025 er sket på trods af, at kommunens indkøb fra 2024 til 2025 samlet set er steget. Faldet i klimaaftrykket fra kommunens indkøb per københavnere skyldes primært udviklingen i den grønne omstilling af markedet, dvs. at de samme produkter forventes at blive produceret mere klimavenligt i 2025 end i 2024. Det er særligt klimaaftrykket inden for tungt byggeri, fjernvarme og planlagte busforbindelser, der er faldet fra 2024 til 2025.²

Hvis de globale udledninger, kommunens indkøb og befolkningstilvæksten udvikler sig som forventet, vil klimaaftrykket fra kommunens indkøb uden initiativer fra Klimastrategi 2035 falde til ca. 580 kg CO₂e per københavnere i 2030 og til ca. 570 kg CO₂e per københavnere i 2035³. I regi af Klimastrategi 2035 er der for nuværende finansieret initiativer med en forventet effekt på ca. 4.650 ton CO₂e i 2030 og ca. 4.500 ton CO₂e i 2035 svarende til ca. 10 kg CO₂e per københavnere i hhv. 2030 og 2035. Dermed er der et resterende reduktionsbehov på ca. 75 kg CO₂e per københavnere i 2030 og ca. 230 kg CO₂e per københavnere i 2035 for at nå målsætningen for kommunens indkøb i Klimastrategi 2035.

Med den forventede grønne omstilling af markedet, samt de på nuværende tidspunkt igangsatte CO₂e-reducerende initiativer for kommunens indkøb, kan kommunen forvente at nå ca. 30% af målsætningen om en halvering af det globale klimaaftryk fra kommunens indkøb i 2035 ift. 2019.

I afsnit 4 beskrives status på det globale klimaaftryk fra Københavns Kommunes indkøb nærmere.

² Der vil blive igangsat en analyse af udviklingen af klimaaftrykket fra kommunes indkøb fra 2024 til 2025 for at kunne forklare udviklingen yderligere.

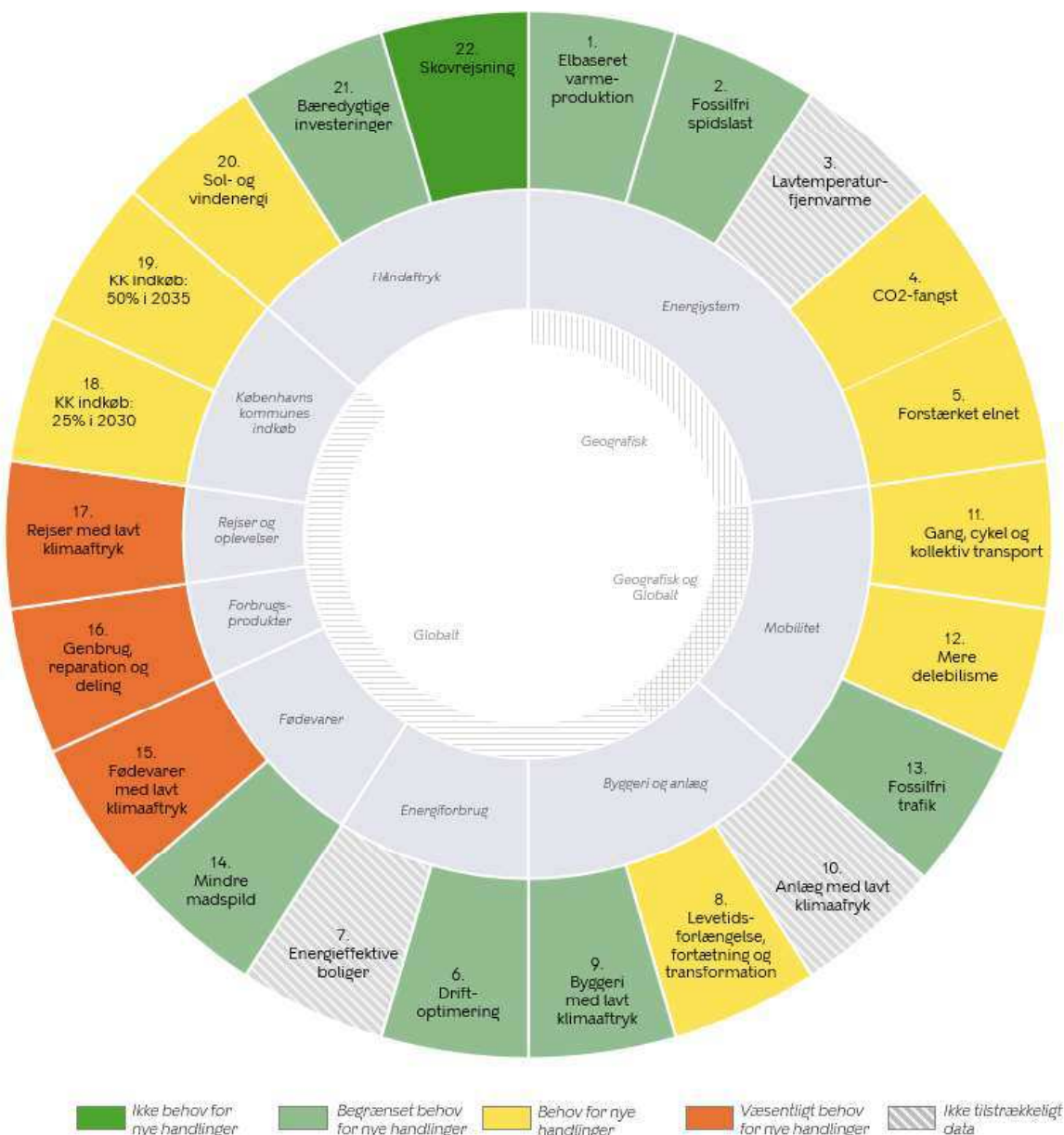
³ Fremskrivningen af klimaaftrykket baserer sig på nationale fremskrivninger fra Global Afrapportering 2023, hvor der er taget højde for vedtaget dansk klima- og energipolitik frem til d. 1. januar 2022. Der skal tages forbehold for, at fremskrivningen frem mod 2030 og 2035 kan ændre sig på sigt ved opdateringer, hvor der bl.a. vil blive taget højde for potentiel ny vedtaget nationale klima- og energipolitik efter 1. januar 2022.

Delmål for Klimastrategi 2035

Klimastrategiens 22 delmål fordeler sig inden for strategiens ni indsatsområder og fungerer som et styringsværktøj, der skaber sammenhæng mellem de overordnede målsætninger i strategien, de udpegede indsatsområder og de konkrete initiativer, der beskrives i handleplanerne. Delmålene udtrykker nødvendige ændringer inden for indsatsområderne for, at de overordnede målsætninger kan indfries. Delmålene angiver, hvor kommunen i samarbejde med andre aktører har mulighed for at sætte ind. En oversigt over alle 22 delmål fremgår i bilag 2a.

Status på delmålene, sammenholdt med hvor meget de forskellige indsatsområder udgør af de geografiske og/eller forbrugsbaserede udledninger, giver et fagligt prioriteringsgrundlag for at igangsætte nye eller skalere eksisterende initiativer. Hvert delmål er nedenfor markeret med en farve, der angiver en faglig vurdering af det kommunale handlingsbehov for at delmålet realiseres. Vurderingen beror dels på udviklingen inden for hvert område, baseret på nøgleindikatorer, og dels på en vurdering af, hvorvidt det forventes at være nødvendigt at igangsætte yderligere kommunal handling for at indfri delmålet.

Figur 4: Status på de 22 delmål i Klimastrategi 2035, 2019-2025.

I afsnit 3 beskrives den faglige vurdering af delmålene nærmere fordelt på indsatsområderne.

Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere handling for delmålet vedrørende skovrejsning. Københavns Kommunes har i 2025 finansieret skovrejsning uden for kommunen for i alt 32 mio. kr. De ca. 400 hektar skov vil i deres levetid optage ca. 126.000 ton CO₂e.

Der er begrænset behov for yderligere handlinger på nuværende tidspunkt for syv delmål. Det gælder delmålene for el-baseret varmeproduktion, fossilfri spidslast, driftsoptimering af københavnske bygninger, fossilfri vejtrafik, byggeri med lavt klimaaftryk, mindre madspild og bæredygtige investeringer. Dog kan der være udfordringer for fx omstillingen af energisystemet ift. forsinkelser, ressourcer til myndighedsbehandling, investeringer og arealkrav.

Der er identificeret behov for yderligere handling for otte delmål. Det drejer sig om etablering af CO₂-fangst i København, hvor der ikke er nogen finansierede projekter, og hvor kommunen trods begrænset handlerum kan forsøge at påvirke de nationale rammer for at sandsynliggøre etablering af CO₂-fangst. Udviklingen går for langsomt ift. at indfri delmålet om, at elnettet er udbygget og forstærket, så det kan imødekomme udsving og

en forventet fordobling af elbehovet. Det drejer sig særligt om arbejdet med transmissionsnettet uden for København under Energinets ansvar, men dette er meget afgørende for elforsyningen inden for Københavns Kommune. Mobilitetsområdet kræver flere kommunale initiativer for at få flere til at gå, cykle, tage den kollektive transport og bruge delebiler ved at udvide og forbedre både cykelinfrastrukturen og forhold for delebilisme. Der vurderes også et behov for, at kommunen øger indsatsen for at fremme mere fleksibel anvendelse og transformation af den eksisterende bygningsmasse i København med henblik på at reducere behovet for nybyg. Der vurderes desuden et behov for flere indsatser for at nedbringe klimaaftrykket af kommunes indkøb frem mod 2030 og 2035. For indsatsområdet håndaftryk er der behov for at kommunen bidrager til øget etablering af vind- og solenergi.

Endeligt er der et væsentlig behov for handling for tre af delmålene. Det drejer sig om fødevareområdet, som bidrager til en stor del af det globale klimaaftryk. Her er der brug for væsentligt flere kommunale indsatser for at påvirke udviklingen. Det samme gælder for genbrug, reparation og deling af forbrugsprodukter, hvor udviklingen er stagneret og for rejser med lavt klimaaftryk, hvor udviklingen vurderes at gå i den modsatte retning.

3. Delmål for Klimastrategi 2035

Klimastrategiens 22 delmål (bilag 2a) fordeler sig inden for strategiens ni indsatsområder og fungerer som et styringsværktøj, der skaber sammenhængen mellem de overordnede målsætninger i strategien, de udpegede indsatsområder og de konkrete initiativer, der beskrives i handleplanerne. Delmålene udtrykker nødvendige ændringer inden for indsatsområderne, hvis det skal lykkes at indfri de overordnede målsætninger. Det er fx væsentlige kilder til CO₂e-udledninger eller omstilling af energisystemet for at reducere biomasseforbruget. Delmålene er samtidig et udtryk for, hvor kommunen i samarbejde med andre aktører har mulighed for at påvirke udviklingen.

Der kan være områder, som fx ved delmålet om etablering af CO₂-fangst og lagring og delmålet om rejser med lavt klimaaftryk, hvor det kommunale handlerum er relativt begrænset. Den kommunale indsats kan derfor også omhandle påvirkning af de nationale rammer for at sikre indfrielse af delmål.

Status på delmålene angiver hvilket handlingsbehov, der er nødvendigt for, at delmålet kan indfries. Status er angivet med en farve, der er et udtryk for en vurdering af

udviklingen for området, baseret på nøgleindikatorer, og en faglig vurdering af, hvorvidt der forventes at skulle igangsættes yderligere kommunale handlinger for at realisere delmålet. Statusfarverne er vist i figur 5 nedenfor.

Nedenfor gennemgås Klimastrategiens 22 delmål, hvor der, foruden status på delmålene, for hvert af indsatsområderne er angivet, hvor stor en del af udledningerne indsatsområderne står for i forhold til den samlede geografiske og/eller globale udledning. Samlet giver det et fagligt grundlag for politisk at prioritere den kommunale klimainsats i samarbejde med københavnernes virksomheder og civilsamfund.

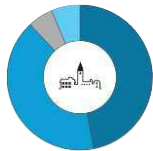
Der er et delmål, hvor det er vurderet, at der ikke er behov for nye handlinger (skovrejsning). Delmålet relaterer sig til kommunens håndaftryk og ikke til de geografiske eller globale udledninger. I takt med, at vi nærmer os 2035 forventes det, at de resterende delmål også vil kunne vurderes til ikke at have behov for yderligere handling. Da udviklingen på flere områder er præget af usikkerhed i et tidsperspektiv frem mod 2035, vurderes det endnu ikke at være tilfældet.

Figur 5: Faglig vurdering af nødvendigt handlingsbehov for, at delmålet kan indfries.

Energisystem

47%
af de geografiske
udledninger

Status på delmål

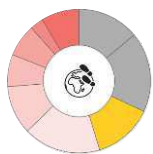
- 1 El-baseret varmeproduktion
- 2 Fossilfri spidslast
- 3 Lavtemperatur fjernvarme
- 4 CO₂-fangst
- 5 Forstærket elnet

Vurdering af behov for yderligere indsats

Omstillingen af energisystemet går overvejende i den rigtige retning, men der er muligvis udfordringer med bl.a. de store investeringssummer, der kræves i elnet samt arealkrav, miljøkrav mm. til energianlæg. Forventningen er, at energiaktørerne vil investere tilstrækkeligt for at sikre stigningen i kapacitet af decentral varmeproduktion, men der kan være udfordringer tidsmæssigt og ift. arealkrav, miljøkrav og elforsyning til anlæggene. Udledningerne fra spidslasten forventes at blive fossilfri frem mod 2035, hvilket dog afhænger af investeringer i decentral varmeproduktion (elkedler og varmelagere). Udrulningen af lavtemperatur fjernvarme forventes også at kunne indfries. Der er dog stor usikkerhed om CO₂-fangst, da der i ikke i øjeblikket er projekter i gang for at etablere CO₂-fangst og -lagring, som er nødvendigt for at indfri målet om klimapositivitet. Kommunen kan understøtte nye finansieringsmodeller, eventuelt samarbejde på tværs af projekter samt forsøge at påvirke de nationale rammer og reducere investeringsrisici. Radius forventer at distributionsnettet bliver forstærket og udbygget med hovedstationer og net-stationer i byen, men der forventes tidsmæssige og arealmæssige udfordringer samt mangel på tilstrækkelig elforsyning ind til København frem mod 2036. Der er en væsentlig risiko grundet forsinkelser og udfordringer med udbygning af transmissionsnettet uden for kommunen. Det er afgørende for at kunne forsyne et større forbrug inden for København.

Energiforbrug

9%
af det globale
klimaaftryk

Status på delmål

- 6 Driftoptimering
- 7 Energieffektive boliger

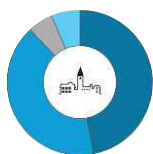
Vurdering af behov for yderligere indsats

Indsatsen for at spare på energi går overvejende i den rigtige retning ift. delmålet. Både el- og varmeforbruget per m² har en nedadgående tendens.

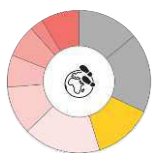
Forventningen er, at der er et tilstrækkeligt fokus på energioptimering i bygninger, som understøttes af bygningsejeres investeringer, for at nå målsætningerne, og at de kan opvarmes tilstrækkeligt med lavere temperatur fjernvarme.

Byggeri og anlæg

6%
af de geografiske
udledninger

14%
af det globale
klimaaftryk

Status på delmål

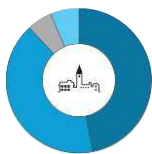
- 8 Levetidsforlængelse, fortætning og transformation
- 9 Byggeri med lavt klimaaftryk
- 10 Anlæg med lavt klimaaftryk

Vurdering af behov for yderligere indsats

Der arbejdes på forskellig vis med at mindske behovet for at bygge nyt. Herunder ved at fokusere på at tilvejebringe en større andel af boligbehovet gennem levetidsforlængelse, fortætning og transformation af den eksisterende bygningsmasse. Mængden af transformation har været svagt faldende de senere år – og har udgjort mellem 11-17% (data til Boligrederegørelsen). Der er i de seneste år, i perioden 2018-2021 hvor der var en historisk høj byggeaktivitet, sket et fald i mængden af nybyggeri. Dette skyldes bl.a. prisudvikling på materialer m.m. Hvis der i de kommende år ikke sker en stigning i mængden af transformation og fortætning, som kan imødekomme bolig efterspørgslen, så stiger behovet for nybyggeri mere end antaget, hvilket har betydning for indfrielsen af delmålet. Der vurderes derfor behov for yderligere handling ved bl.a. at skabe bedre rammer for fleksibel anvendelse og transformation af den eksisterende bygningsmasse i København som supplement til nybyggeri. Byggeri og anlæg forventes at få relativt store reduktioner fra omverdenen i form af materialer med lavere klimaaftryk. Bygningsreglementet fra 2025 er med til at fremskynde udviklingen bredt i byggeriet. Kommunen går foran med krav om lavemissionsklassen til eget byggeri og etablering af Klimapartnerskab for byggeri, som allerede har fået stor tilslutning på tværs af byggebranchen, samt med kommunens indsats for emissionsfrie arbejdsmaskiner. Der kan også arbejdes med at reducere forbruget af klimatunge materialer gennem øget genbrug, udvikling af nye design og materialer med lavt klimaaftryk. Det er for nuværende vanskeligt at dokumentere udviklingen for byggeri og anlæg med lavt klimaaftryk pga. utilstrækkeligt data. Det er dog et stort fokus i klimapartnerskabet, hvor der udvikles en LCA-plattform. Derudover opbygges et datagrundlag for kommunens anlæg, og der er også indgået aftaler med de øvrige store anlægsaktører om at dele data. Derfor forventes et bedre datagrundlag de kommende år.

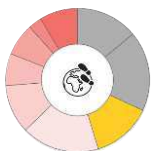

Mobilitet

38%

af de geografiske udledninger

11%

af det globale klimaaftryk

Status på delmål

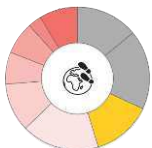
- 11 Gang, cykel og kollektiv transport
- 12 Mere delebilisme
- 13 Fossilfri vejtrafik

Vurdering af behov for yderligere indsats

Udviklingen af både fordelingen af københavnernes ture fordelt på transportformer og af bilejerskabet har overordnet været stagneret siden 2019. Der er derfor fortsat behov for kommunal handling for at forbedre og udvide cykelinfrastrukturen og den kollektive transport i København. Fremme af delebilisme vil også kunne påvirke bilejerskabet. Udviklingen i andelen af private elbiler er gået relativt hurtigt, hvilket bidrager positivt til at reducere udledninger fra hele mobilitetsområdet. Tempoet i udviklingen af andelen af elbiler vil sandsynligvis aftage på et tidspunkt, og 100% fossilfrihed vil formentlig kræve et reelt forbud. En nulemissionszone på indre Vesterbro har netop været i høring og forventes endeligt behandlet i borgerrepræsentationen i slutningen af året. Dog går elektrificeringen ikke så stærkt for erhverv-, specialkøretøjer og tung transport. For at realisere delmålene vil det være nødvendigt med flere initiativer på området, hvilket kan ske i forlængelse af en ny mobilitetsstrategi.

Fødevarer

17%

af det globale klimaaftryk

Status på delmål

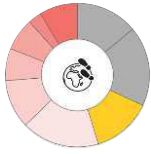
- 14 Mindre madspild
- 15 Fødevarer med lavt klimaaftryk

Vurdering af behov for yderligere indsats

Mængden af madspild fra husholdningerne i København er faldet fra 2019-2025, mens madspild fra detailhandlen er steget nationalt. Det skal dog bemærkes, at madspild udgør en mindre del af udledninger på indsatsområdet sammenlignet med kødforbruget. Salgstal fra COOP viser, at københavnernes kødforbrug ikke er ændret signifikant de seneste år. Nationalt er tendensen, at kødforbruget stiger. Nationalt er der ikke indført initiativer, der kan bidrage til realisering af delmålet, som fx CO₂-afgift på fødevarer eller differentieret moms. Sammenholdt med at fødevarer er det indsatsområde med den største andel af det globale klimaaftryk, vurderes det nødvendigt at øge den kommunale indsats for at delmålet kan indfries. Det kan fx være flere og øget kommunale samarbejder med relevante aktører for at fremme grøn og sund kost samt en indsats for at påvirke de nationale rammer på området. Datagrundlaget vil blive forbedret frem mod næste afrapportering med data fra Københavns Klimasurvey og udtræk for Københavns Kommunes andel af den nationale kostundersøgelse bliver tilgængelig i 2027.

Forbrugsprodukter

7%
af det globale
klimaaftryk

Status på delmål

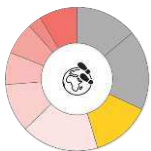
16 Genbrug, reparation
og deling

Vurdering af behov for yderligere indsats

Nationale tal og tal for hovedstadsregionen indikerer, at der har været en stigning i indkøb af nye forbrugsprodukter for både tekstiler, møbler og elektronik. Udviklingen for genbrug, deling og reparation af de samme forbrugsprodukter er samlet set ikke steget tilstrækkeligt. EU's Right to Repair Direktiv er ved at blive implementeret i dansk lovgivning, og der er kommet miljøkrav til design af produkter for tekstiler i EU-regi. Det er for tidligt til at vurdere, hvorvidt de nye rammer vil fremme holdbarhed og reparation af forbrugsprodukter og derved reducere behovet for nykøb. Overordnet set vurderes udviklingen at gå i den modsatte retning end angivet i delmålet, og det vil være nødvendigt med en større kommunal indsats på området for at realisere delmålet fx ved at igangsætte flere initiativer for at forbedre københavnernes muligheder for genbrug, reparation og deling. Det kan også være en øget indsats for at påvirke de nationale rammer på området. Datakvaliteten vil blive forbedret frem mod næste rapportering med input fra Københavns Klimasurvey og den nationale forbrugsundersøgelse.

Rejser og oplevelser

7%
af det globale
klimaaftryk

Status på delmål

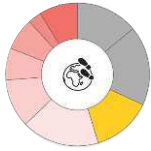
17 Rejser med lavt
klimaaftryk

Vurdering af behov for yderligere indsats

Hvis man kigger på nationale tal, kan man se, at danskernes internationale togtransport ikke har ændret sig de sidste 20 år, og at der i de seneste år er sket en stigning i danskernes flyrejser. Samtidig gælder det, at københavnere flyver mere end danskerne i gennemsnit. Overordnet set vurderes udviklingen at gå i modsatte retning end delmålet, og der er ikke igangsat initiativer, der forventes at vende udviklingen. Der er derfor behov for en yderligere indsats for at indfri delmålet. Data for københavnernes rejsevaner er endnu ikke solide, men forventes at blive styrket de kommende år.

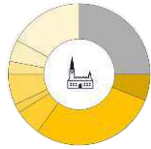

Kommunens indkøb

7%

af det globale
klimaaftryk

100%

af Københavns
Kommunes glo-
bale klimaaftryk

Status på delmål

- 18 KK-indkøb 25% i 2030
- 19 KK-indkøb 50% i 2035

Vurdering af behov for yderligere indsats

Klimaaftrykket per københavner er fortsat højere i 2025 sammenlignet med 2019, men har været aftagende siden 2022, hvorfor udviklingen på området går i den rigtige retning. Fremskrivningen viser dog, at der stadig er et reduktionsbehov på ca. 75 kg CO₂e per københavner i 2030 og ca. 230 kg CO₂e per københavner i 2035 for at indfri målsætningen. Der er derfor behov for, at der igangsættes yderligere CO₂e-reducerende initiativer for at indfri målsætningen for kommunens indkøb i Klimastrategi 2035.

Håndaftryk

Status på delmål

- 20 Mere vind og sol
- 21 Bæredygtige investeringer
- 22 Skovrejsning

Vurdering af behov for yderligere indsats

Udviklingen i energiproduktion fra HOFORs sol- og vindprojekter forventes at stagnere de kommende år, både fordi markedet er blevet mere presset af faldende energipriser, stigende byggeomkostninger, begrænsninger i elnettet og fordi, der forventes større udfordringer med at sikre kapitalindsud og garantier. Det forventes således at blive særligt udfordrende for HOFOR at indfri målet for vedvarende energi i Klimastrategien 2035 med mindre den nødvendige finansiering sikres.

Andelen af grønne og eller bæredygtige investeringer i Københavns Kommunes investeringsportefølje har oversteget ambitionsniveauet. Målsætningen for 2025 var 30%, mens andelen ved udgang af 2025 var på 34%. Udviklingen går i den rigtige retning. Andelen skal stige til 50% i 2030.

Københavns Kommunes har i 2025 finansieret skovrejsning uden for kommunen for i alt 32 mio. kr. De ca. 400 hektar skov vil i dets levetid optage ca. 126.000 ton CO₂e.

4. Baggrund og uddybning

Geografiske udledninger fra København

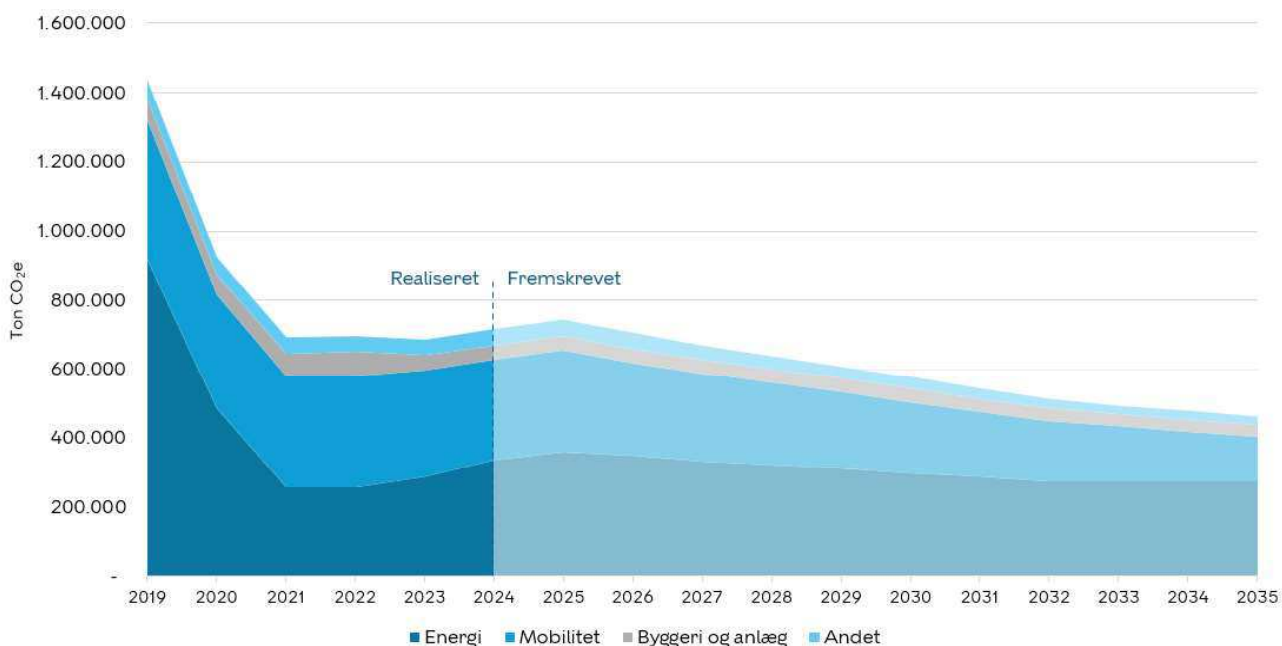
De geografiske udledninger er de udledninger, som finder sted inden for Københavns kommunegrænse. Fremskrivningen viser en forventet udledning på knap 500.000 ton CO₂e i 2035 (se figur 6). Langt de fleste udledninger stammer fra energiproduktionen og vejtransporten. Fra energiproduktionen kommer udledningerne primært fra affaldsforbrændingen og fra spids- og reservelastproduktionen, hvor anlæggene anvender olie og gas for at dække kortvarige varmebehov på de kolde dage eller i tilfælde af havari (nedbrud) på et energianlæg.

For at opnå målet om klimapositivitet og samtidig reducere brug af biomasse skal hele energisystemet omstilles. Omstillingen sker med fokus på både økonomisk og klimamæssig bæredygtighed, samt høj forsyningssikkerhed, hvilket er skitseret i Energistrategi for København, der indgår som bilag til Klimastrategi 2035.

De fleste af initiativerne i Klimahandleplan 2026-2028, der skal bidrage til at realisere målet om klimapositivitet, målretter sig derfor omstillingen af energisystemet, herunder udbygning af elnettet, omstilling til el-baseret og decentral varmeproduktion, større produktion af vedvarende energi, mere energirigtig drift i bygninger og omstilling af bygningsmassen til lavtemperaturfjernvarme. Initiativerne er primært eksternt finansieret (kommercielt eller takstfinansieret, samt af bygningsejer), da omstillingen sker i tæt samarbejde med energi- og forsyningsaktørerne i hovedstadsområdet, som mødes i Energistrategisk Forum.

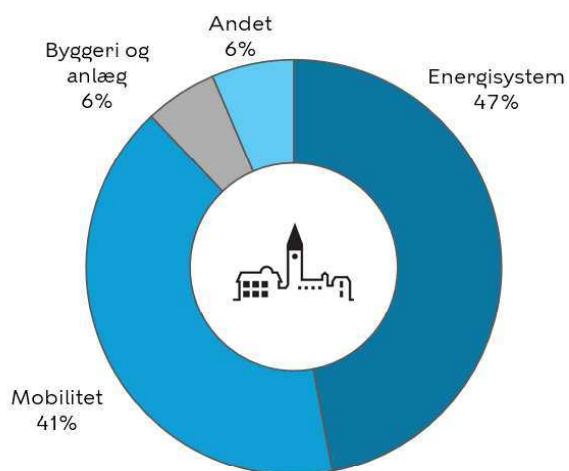
Derudover er der initiativer med fokus på at reducere de resterende geografiske udledninger fra andre lokale kilder som fx spildevandsbehandling, skibsfart og ikke vejgående maskiner, som forventes at falde noget, men ikke i tilstrækkelig grad frem mod 2035.

Figur 6: CO₂e-udledninger i Københavns geografi fordelt på udledningsskilder, basisfremskrivning til 2035.

Note: Den forventede stigning i 2025 skyldes primært øgede udledninger fra affaldsforbrænding. Dette er grundet usikkerheder af effekterne og markedssituationen som følge af liberaliseringen af affaldssektoren fra 2025

Figur 7: Københavns geografiske udledninger i 2024 procentvist fordelt på indsatsområder

Geografiske udledninger (2024)
0,7 mio. ton CO₂e
(ca. 1,1 ton CO₂e/indb.)

Udledningerne fra vejtransporten forventes at falde markant frem mod 2035 på grund af omstillingen til el-køretøjer. Klimahandleplanen 2026-2028 indeholder ikke initiativer målrettet reduktioner fra vejtransporten, som hører under indsatsområdet Mobilitet i Klimastrategi 2035. Initiativer på mobilitetsområdet, som kommunen arbejder med på nuværende tidspunkt, fremgår af bilag 2b. Implementeringen af initiativer målrettet vejtransporten vil blive tænkt sammen med kommunens kommende Mobilitetsstrategi.

Efter implementeringen af initiativerne i Klimahandleplan 2026-2028 og med den øvrige udvikling i omverden forventes

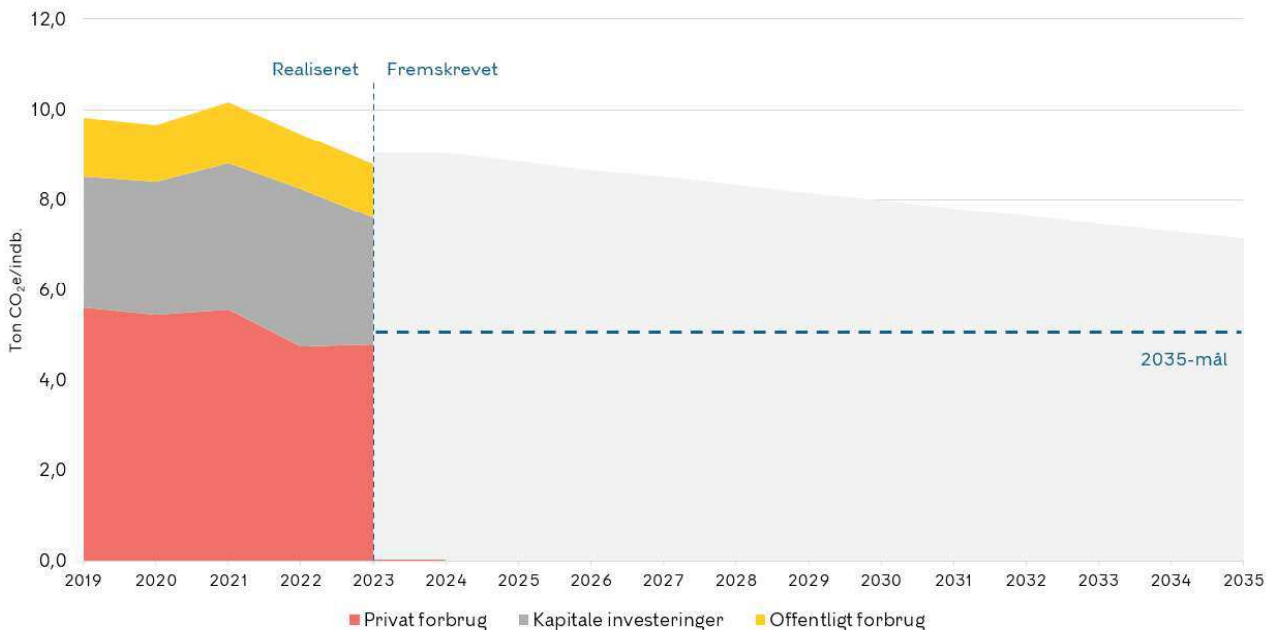
udledninger i 2035 at falde til ca. 430.000 ton CO₂e, svarende til ca. 0,6 ton CO₂e per københavnere. Det svarer til et fald på 68% i 2035 i forhold til 2019. De resterende reduktioner forventes primært at kunne hentes på mobilitetsområdet ved at reducere udledningerne fra vejtransporten. Dog er det kun muligt at realisere målet om klimapositivitet med etablering af CO₂-fangst og lagring. CO₂-fangst og lagring har i sig selv et reduktionspotentiale på 500.000-1.400.000 ton CO₂e, men er forbundet med betydelig usikkerhed fra bl.a. investeringsrisici.

Københavns globale klimaaftryk

Københavns globale klimaaftryk, også kaldet forbrugsbaserede udledninger, er et udtryk for alle udledninger, der udledes lokalt eller globalt, som er knyttet til Københavns forbrug. Fx har den mad, som københavnere spiser medført udledninger i andre dele af Danmark og verden.

Det globale klimaaftryk opgøres i privat forbrug, offentligt forbrug (kommunalt, regionalt og nationalt) og kapitale investeringer (fx byggeri og anlæg) i København. Kommunens handlerum er forskelligt inden for de tre kategorier. Inden for det offentlige forbrug har kommunen et stort handlerum i forhold til kommunale indkøb, men har ingen indflydelse på det statslige eller det regionale forbrug. I forhold til det private forbrug har kommunen et forskelligt handlerum afhængig af indsatsområde, mens kommunen inden for de kapitale investeringer har mest indflydelse på indsatsområdet 'byggeri og anlæg' (se figur 8).

Figur 8: Global klimaaftryk for København per indbygger. Opgjort fra 2019 til 2023 og fremskrevet til 2035.

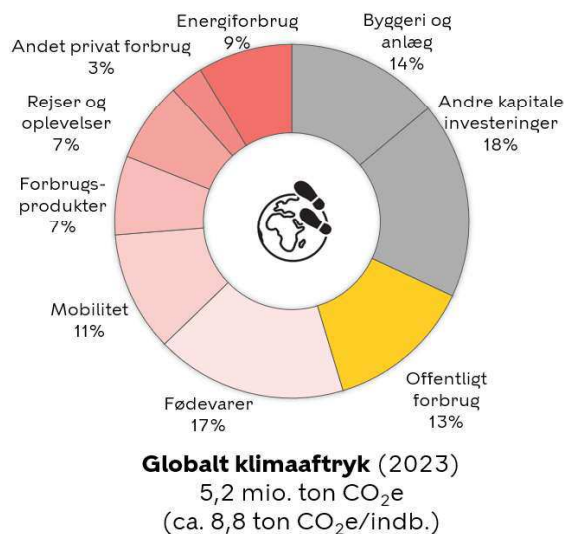

Note: Realiserede udledninger frem til 2023 er baseret på Energistyrelsens Global Afrapportering 2025. Energistyrelsen opgør årligt Danmarks globale klimaaftryk (med to års forsinkelse) og opdaterer dermed også de historiske opgørelser tilbage til 1990. Springet mellem de historiske udledninger og fremskrivningen i år 2023 skyldes at den seneste officielle fremskrivning fra Energistyrelsen Global Afrapportering er et år ældre end deres seneste officielle opgørelse. Fremskrivningen er beregnet ud fra SSP2-basis scenarie i Energistyrelsens Global Afrapportering 2024, som ikke er opdelt på de tre kategorier. Københavnerens private forbrug relativt til en gennemsnitlig dansker er beregnet af Center for Regional- og Turisemeforskning for Københavns Kommune i 2023.

En gennemsnitlig københavners globale klimaaftryk i 2019 er estimeret til at ligge på ca. 9,8 ton CO₂e og er i 2023 faldet til ca. 8,8 ton. Klimaaftrykket, uden yderlige klimaindsats i Danmark og København, er fremskrevet til ca. 7,2 ton CO₂e per københavner i 2035.

Størstedelen af Københavns globale klimaaftryk stammer fra andre steder end inden for kommunegrænsen. Når det forventes, at Københavns globale klimaaftryk vil falde frem til 2035, skyldes det derfor primært den grønne omstilling i produktion af energi og varer i de lande, som vi importerer varer og materialer fra.

Figur 9: Københavns globale klimaaftryk i 2023 procentvist fordelt på kategorier

Byggeri, anlæg og andre kapitale investeringer | Privat forbrug | Offentligt forbrug

Den største udledningskilde i det private forbrug stammer fra vores fødevarer, både når vi spiser ude og hjemme. Den næststørste udledningskilde er mobilitet (fx bilture). Derefter er der en række udledningskilder fra køb af forbrugsprodukter (fx tøj, elektronik og møbler), rejser og oplevelser, herunder flyrejser, samt energiforbruget i vores boliger. Byggeri og anlæg står for en del af de kapitale investeringer, men de andre kapitale investeringer fx store investering i software, forskning, store køretøjer, har kommunen kun begrænset mulighed for at påvirke.

De finansierede og igangsatte initiativer vil medføre en samlet forventet reduktion i 2035 på 0,2 ton CO₂e per københavnner, under forudsætning af, at igangsatte initiativer opnår ny finansiering frem mod 2035. Dermed skal der stadig findes reduktioner svarende til 2,1 ton CO₂e per københavnner, hvilket vil kræve en samlet indsats fra kommunen, civilsamfundet og erhvervslivet.

For at realisere målet om en halvering af Københavns globale klimaaftryk er det nødvendigt at reducere udledningerne fra alle af strategiens indsatsområder målrettet de forbrugsbaserede udledninger. Dermed skal der også igangsættes initiativer inden for alle indsatsområderne i samarbejde med civilsamfundet og erhvervslivet for at kunne realisere reduktionerne. Det omfatter igangsættelse af flere kendte initiativer, som er angivet i bilag 2b. Det vurderes også nødvendigt, at der udvikles nye - endnu ikke kendte initiativer eller virkemidler.

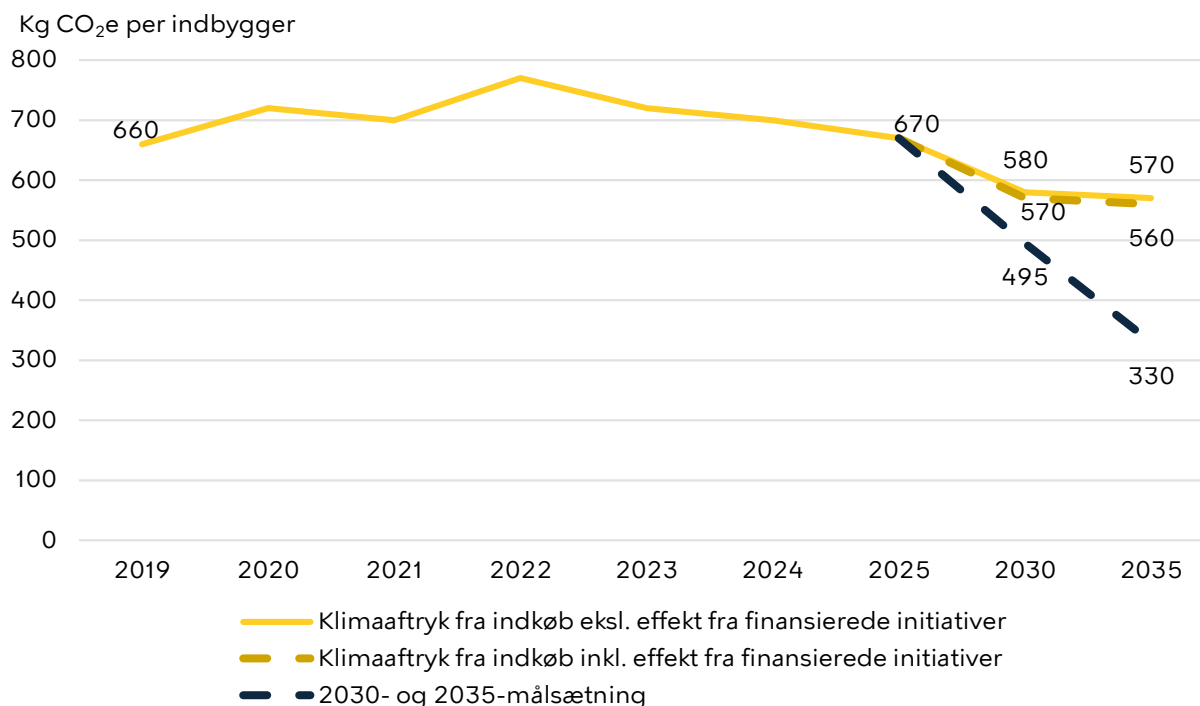
Der kan også ske ændringer ift. den nationale politik, der vil have betydelig effekt på Københavns globale klimaaftryk, som fx nationale afgifter. I sådanne tilfælde vil den kommunale indsats kunne tilpasses nye rammer for realisering af de overordnede mål.

Globalt klimaaftryk fra Københavns Kommunes indkøb

For kommunens indkøb er målsætningen, at klimaaftrykket per københavnner reduceres med hhv. 25% i 2030 og 50% i 2035 sammenlignet med 2019. Med et klimaaftryk i 2019 på 660 kg CO₂e per københavnner, svarer det til et klimaaftryk på ca. 495 kg CO₂e per københavnner i 2030 og ca. 330 kg CO₂e per københavnner i 2035 (se figur 10). Det er en mindre ændring siden publiceringen af Klimastrategi 2035, hvor klimaaftrykket fra kommunens indkøb i 2019 var opgjort til ca. 650 kg per københavnner i 2019, hvorfor målsætningen i 2030 og 2035 blev præsenteret som hhv. 488 kg CO₂e per københavnner og 325 kg CO₂e per københavnner. Ændringen skyldes mindre bagudrettede korrektioner i opgørelsen af klimaaftrykket fra kommunens indkøb.

Jf. figur 10 er klimaaftrykket fra kommunens indkøb i 2025 ca. 670 kg CO₂e per københavnner, hvorfor klimaaftrykket per københavnner i 2025 fortsat er højere end i 2019. Fra 2024 til 2025 er klimaaftrykket dog faldet med ca. 30 kg CO₂e per københavnner, hvorfor udviklingen på området går i den rigtige retning. Frem mod 2030 og 2035 forventes klimaaftrykket at falde til ca. 580 kg CO₂e per københavnner i 2030 og til ca. 570 kg CO₂e per københavnner i 2035 alene pga. den generelle grønne omstilling af markedet. Med de finansierede CO₂e-reducerende initiativer, der på nuværende tidspunkt er igangsat i regi af Klimastrategi 2035, forventes klimaaftrykket fra kommunens indkøb at falde yderligere til ca. 570 kg CO₂e per københavnner i 2030 og til ca. 560 kg CO₂e per københavnner i 2035. Dette giver et reduktionsbehov på ca. 75 kg CO₂e per københavnner i 2030 og ca. 230 kg CO₂e per københavnner i 2035.

Figur 10: Globalt klimaaftryk fra Københavns Kommunes indkøb per indbygger. Fremskrivning til 2030 og 2035

Note: Ovenstående opgørelse er en status baseret på dataudtræk fra Københavns Kommunes Klimaaftryksrapport d. 26.02.2026. Det bemærkes, at datagrundlaget for opgørelsen af klimaaftrykket fra indkøb kvalificeres løbende, hvilket kan føre til justeringer i både det historiske og fremtidige klimaaftryk.

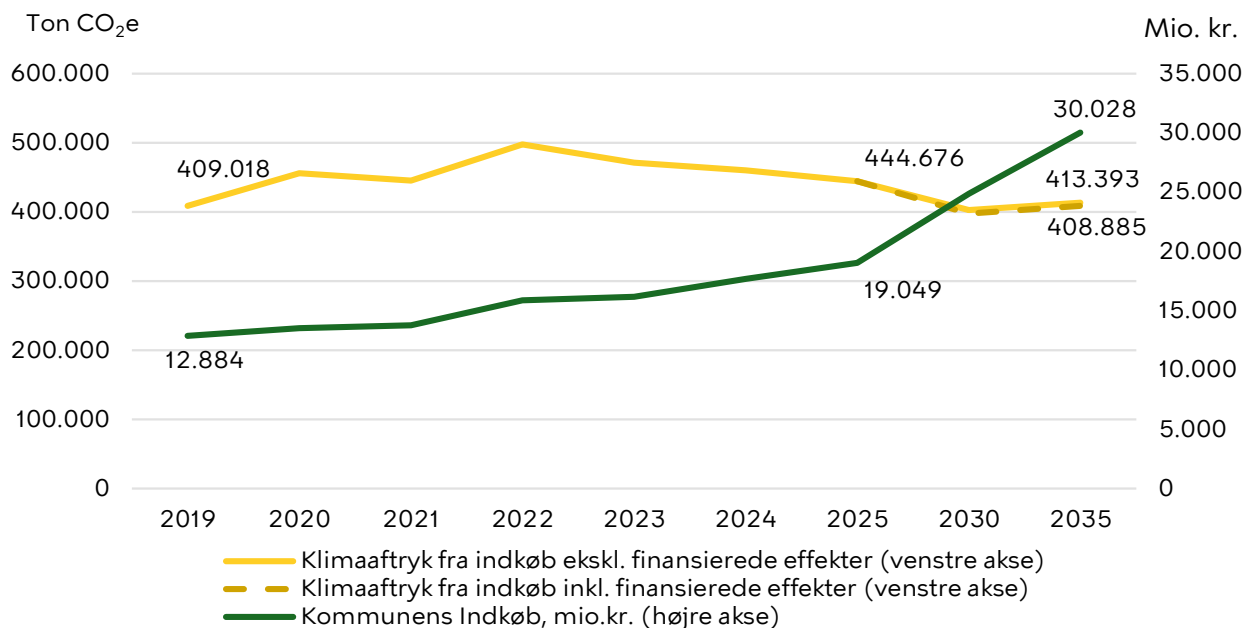
Københavns Kommune købte ind for ca. 19 mia. kr. i 2025, hvilket medførte et samlet klimaaftryk på 444.676 ton CO₂e, jf. figur 11. Kommunens klimaaftryk steg i perioden 2019 til 2022, hvorefter det har været faldende til trods for, at kommunens indkøb i kroner er steget fortsat. Selv når der tages højde for inflation, er de samlede indkøb i kroner steget med ca. 26 pct. fra 2019 til 2025. Faldet i klimaaftrykket efter 2022 skyldes primært udviklingen i den grønne omstilling af markedet, dvs. at de samme produkter produceres mere klimavenligt i 2025 end i 2022.

Klimaaftrykket for kommunens indkøb fremskrives til 2030 og 2035 med den forventede befolkningstilvækst, forventede udvikling i indkøbets størrelse og den forventede udvikling i den globale omstilling af

markedet til mere klimavenlig produktion. Kommunens indkøb i kroner forventes at stige frem mod 2030 og 2035. Samtidig forventes det samlede klimaaftryk at falde til ca. 395.997 ton CO₂e i 2030 og ca. 406.831 ton CO₂e i 2035, som følge af den grønne omstilling af markedet og effekten af de igangsatte CO₂e-reducerende initiativer for kommunens indkøb. Fra 2030 til 2035 forventes en mindre stigning i klimaaftrykket fra kommunens indkøb, fordi udviklingen i den grønne omstilling af markedet forventes at være mindre fra 2030 til 2035 end den forventede stigning i kommunens indkøb i samme periode.

Datagrundlaget for opgørelsen af klimaaftrykket for indkøb kvalificeres løbende, hvilket kan føre til justeringer i både det historiske og fremtidige klimaaftryk.

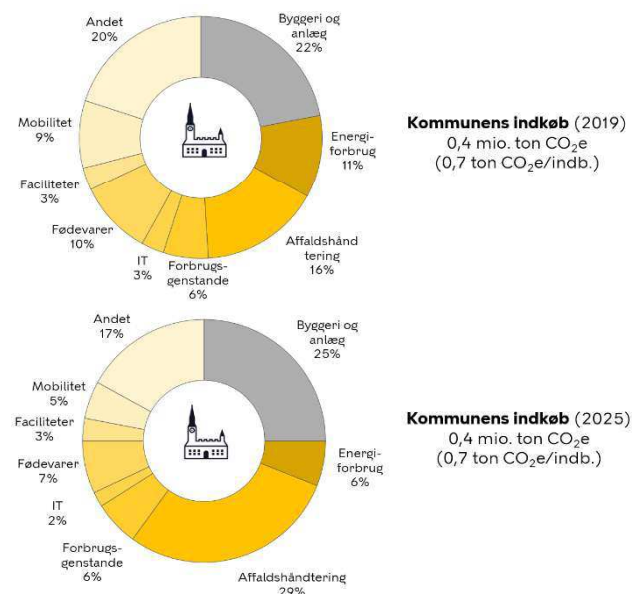
Figur 11: Københavns Kommunes indkøb (mio. kr., løbende priser) og globalt klimaaftryk heraf (ton CO₂e) frem til 2025 og fremskrevet til 2030 og 2035

Note: Ovenstående opgørelse er en status baseret på dataudtræk fra Københavns Kommunes Klimaaftryksrapport d. 26.02.2026. Der skal gøres opmærksom på, at datagrundlaget for opgørelsen af klimaaftrykket fra indkøb kvalificeres løbende, hvilket kan føre til justeringer i både det historiske og fremtidige klimaaftryk.

Affaldshåndtering udgør i 2025 det største udledningsområde, hvor det står for 29% af klimaaftrykket fra kommunens indkøb, se figur 12. Dette er en markant stigning sammenlignet med 2019, hvor affaldshåndtering stod for ca. 16%. Dernæst kommer byggeri og anlæg, som sammenlignet med 2019 er gået fra at udgøre ca. 22% af det samlede klimaaftryk fra kommunens indkøb til ca. 25% i 2025. Endelig er energiforbruget gået fra at udgøre ca. 11% af klimaaftrykket fra kommunens indkøb i 2019 til ca. 6% i 2025.

Figur 12: Fordeling af klimaaftrykket fra Københavns kommunes indkøb i 2019 og 2025

5. Status på initiativer

Da Klimahandleplan 2026-2028 er blevet godkendt september 2025 og er dermed i den indledende implementeringsfase, indeholder rapporteringen 2026 primært en oversigt over hvilke initiativer, som er finansieret, og hvilke som ikke er. Fremadrettet vil afrapporteringen også indeholde en fremdriftsstatus på de enkelte initiativer i forhold til økonomi, tidsplan og effekt.

Klimahandleplan 2026-2028 indeholder klimainitiativer inden for indsatsområderne: 'Energisystem', 'Energiforbrug' og 'Byggeri og anlæg', samt 'København Kommunes indkøb'. Derudover er en række klimainitiativer, som Københavns Kommune allerede arbejder med inden for de resterende indsatsområder 'Mobilitet', 'Fødevarer', 'Forbrugsprodukter' og 'Rejser og oplevelser', samt tværgående initiativer, der bidrager til en samlet tværgående kommunal klimainsats.

En samlet oversigt over finansierede klimainitiativer fremgår af bilag 2b og ikke-finansierede klimainitiativer, der kan bidrage til at indfri de overordnede målsætninger, fremgår af bilag 2c. Initiativer der er delvist finansierede, fremgår af begge bilag. I disse tilfælde tager initiativbeskrivelsen udgangspunkt i hvilken del af initiativet, som henholdsvis har opnået eller som mangler finansiering. Status på initiativer og potentialevurderinger for indsatsområdet Københavns Kommunes indkøb fremgår af bilag 2d.

Tabel 1 giver en samlet oversigt over finansierede, delvist finansierede og ikke-finansierede initiativer fordelt på indsatsområderne. Klimainitiativerne dækker den kommunale klimainsats inden for alle strategiens indsatsområder også udover Klimahandleplan 2026-2028. I bilag 2b og 2c er angivet, hvor stor en klimaeffekt i 2035 initiativerne hver især har, samt hvilke delmål initiativerne bidrager til at indfri.

Tabel 1: Oversigt over antal finansierede, delvist finansierede og ikke-finansierede initiativer

Indsatsområde	Antal finansierede initiativer	Antal delvist finansierede initiativer	Antal ikke-finansierede initiativer
Energisystem	12	1	1
Energiforbrug	4	1	0
Byggeri og anlæg	7	1	3
Københavns kommunes indkøb	-	22*	5
Mobilitet	0	5	0
Fødevarer	1	1	3
Forbrugsprodukter	0	0	5
Rejser og oplevelser	1	0	2
Tværgående klimainsats	2	1	7
Håndaftryk	2	0	0
I alt	26	11	21

Note: *For indsatsområdet for Københavns kommunes indkøb gælder, at der for hvert initiativ er igangsat flere underliggende projekter, samt at der for en række initiativer fremadrettet er mulighed for at igangsætte flere projekter. Se bilag 2c for det samlede overblik over potentialerne.

De fleste initiativer fra Klimahandleplanen på indsatsområderne 'Energisystem', 'Energiforbrug' og 'Byggeri og anlæg' er finansieret og er dermed også igangsat. Overordnet set mangler der finansiering på 44-54 mio. kr. i perioden 2027-2030 på de tre indsatsområder. Cirka halvdelen af dette beløb udgøres af et enkelt initiativ på indsatsområdet Energisystem: "1.12 Træer i København". Initiativet kan skaleres ift. hvor mange træer, der ønskes at plante. En række initiativer forudsætter desuden finansiering fra eksterne aktører bl.a. til energioptimering af bygninger, renoveringer mv.

Den resterende finansiering vurderes at medføre reduktioner af de geografiske udledninger på 40 ton CO₂e i 2035 fra plantningen af træer i København. På det globale klimaaftryk medfører det reduktioner på 7.125 ton CO₂e i 2035. Flere af initiativerne har en understøttende effekt, hvilket betyder, at disse øger sandsynligheden for realisering af målsætningerne i klimastrategien blandt andet ved at bidrage til omstilling af energisystemet med øget myndighedsbehandling for decentral varmeproduktion og øget energioptimering, drift og vedligehold af bygninger.

For initiativer under indsatsområdet Københavns Kommunes indkøb vurderes det, at der er yderligere reduktionspotentiale ved at igangsætte nye projekter over de kommende år (jf. bilag 2d). For kommunalt byggeri og ejendomme er der fortsat et potentiale for

yderligere energirenovering og øget brug af klimavenlige materialer, som kan give CO₂e-reduktioner fra energi- og materialeforbrug. For øvrige kommunale indkøb udestår bl.a. finansiering af udskiftning af fossildrevne arbejdsmaskiner samt finansiering af indsatser i regi af styringsmodel for klima. Styringsmodellen for klima er blandt andet et greb til at løfte behovet for igangsættelse af yderligere reducerende projekter på indkøbsområdet. Styringsmodellen for klima blev igangsat i januar 2026, hvor der blev forelagt vejledende reduktionsmåltal for hvert udvalg.

Finansiering med Budget 2026

Med budget 2026 blev der afsat finansiering til initiativer, der samlet set giver reduktioner fra de geografiske udledninger på ca. 4.800-5.460 ton CO₂e i 2035 og reduktioner fra de globale udledninger på ca. 4.799 ton CO₂e i 2035.

Relation til KBH2025 Klimaplanen

Der gøres opmærksom på, at nogle af de initiativer, som ligger under indsatsområderne 'Energisystem', 'Energiforbrug', 'Mobilitet' og 'Byggeri' er initiativer, som har været igangsat under den forrige KBH2025 Klimaplanen og som er tilpasset den nuværende Klimastrategi 2035. Afsluttende rapportering på KBH2025 Klimaplanen forventes forelagt KTU efter tredje kvartal 2026.

Bilag 2a

Oversigt over delmål

Indsatsområde (målttype)	Delmål
Energisystem (geografi)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Københavns Kommune bidrager til en reduktion af mindst 1/3 af biomasseforbruget i Hovedstadsområdet i 2035 og op mod halvdelen i 2050 ved at etablere en decentral, elbaseret varmeproduktion i form af geotermi, 300 MW varmepumper og 550 MW elkedler i København inden 2035. 2. Udledninger fra spidslast i fjernvarmenettet er fossilfrie gennem arbejde med fleksibilitet i fjernvarmeforbrug, varmelagring og fossilfrie kilder til spids- og reservelast. 3. Der er udrullet lavere temperatur-fjernvarme i København. 4. Der indfanges CO₂ fra mindst ét storskala CO₂-fangstanlæg i København. 5. Elnettet er udbygget og forstærket, så det kan imødekomme udsving og en forventet fordobling af elbehovet.
Energiforbrug (forbrug)	<ol style="list-style-type: none"> 6. Alle københavnske bygninger kan opvarmes tilstrækkeligt og samtidig effektivt integrere lavere temperaturfjernvarme som følge af driftsoptimering og renovering af bygningerne. 7. Energiforbruget for hhv. el og varme pr. kvadratmeter i bygninger i København er reduceret med 20 %.
Byggeri og anlæg (forbrug)	<ol style="list-style-type: none"> 8. En større andel af behovet for nye kvadratmeter tilvejebringes ved levetidsforlængelse, fleksibel anvendelse fortætning, transformation af eksisterende bygninger og etablering af fælles arealer og faciliteter. 9. Nybyggeri i København følger i gennemsnit klimakrav i lavemissionsklassen. 10. Brugen af klimatunge materialer i anlæg reduceres markant, materialer genbruges og genanvendes betydeligt mere, og nybyggeri foregår i højere grad med emissionsfrie maskiner.
Mobilitet (geografi og forbrug)	<ol style="list-style-type: none"> 11. Andelen af københavnerne på tur på cykel, til fods og med kollektiv transport stiger. 12. Københavnerne benytter i stigende grad delebiler frem for at eje biler. 13. Vejtrafikken i København er fossilfri.
Fødevarer (forbrug)	<ol style="list-style-type: none"> 14. Madspild fra husholdninger, institutioner og erhverv reduceres markant. 15. Forbrug af kød og mejeriprodukter falder markant.
Forbrugsprodukter (forbrug)	<ol style="list-style-type: none"> 16. Tøj, elektronik og møbler genbruges, deles og repareres i markant større omfang, frem for at der købes nyt.
Rejser og oplevelser (forbrug)	<ol style="list-style-type: none"> 17. Muligheden for at rejse på ferie med tog eller bus forbedres markant.
Københavns Kommunes Indkøb	<ol style="list-style-type: none"> 18. 25 % reduktion af de forbrugsbaserede udledninger fra indkøb pr. borger i 2030 19. 50 % reduktion af de forbrugsbaserede udledninger fra indkøb pr. borger i 2035
Håndaftryk	<ol style="list-style-type: none"> 20. Der produceres vedvarende energi fra sol på land og vind i 2050 svarende til Københavns samlede elforbrug. Der sigtes mod at nå halvdelen i 2035. Placeringer nær Københavns prioriteres. 21. Arbejde for at øge andelen af grønne/bæredygtige investeringer yderligere. 22. Arbejde for at øge CO₂-optag gennem naturbaserede virkemidler.

Bilag 2b: Oversigt over finansierede klimainitiativer

Bilaget giver et overblik over de finansierede klimainitiativer til implementering af kommunens klimaindsats. Det giver dermed et samlet overblik over den nuværende kommunale klimaindsats, og hvordan initiativerne bidrager til indfrielsen af de overordnede målsætninger og hvilke delmål de bidrager til at indfri.

For klimainitiativerne er det angivet, om de bidrager til realisering af den geografiske målsætning eller den forbrugsbaserede målsætning, hvorvidt effekten er varig frem mod 2035, hvad klimaeffekten er i 2035 for hhv. den nuværende finansiering og hvis der afsættes yderligere finansiering, når midlerne udløber. Mange af de finansierede initiativer forudsætter yderligere midler for at realisere klimainitiativets fulde klimaeffekt i 2035. Når initiativernes finansiering udløber, vil KTU og de relevante udvalg blive forelagt initiativerne i en udløbssag og skal i den forbindelse tage stilling til, hvorvidt man ønsker en refinansiering. Dette skyldes budgetorganiseringen, hvor initiativer generelt gives finansiering i fire år.

Der er initiativer, som fremgår af både bilag 2b og bilag 2c. Det kan skyldes, at det kun er dele af initiativet, som er finansieret, eller hvis initiativet er vurderet til at kunne skaleres og udvides med en yderlig indsats allerede fra 2027.

Mobilitetsstrategien er under udvikling og de nuværende kommunale mobilitetsindsatser understøtter også indfrielsen af klimastrategiens delmål. Initiativernes indhold og deres individuelle klimaeffekt vil blive opdateret i takt med at der udvikles initiativer, der skal sikre implementeringen af mobilitetsstrategien.

Tabel 1: Finansierede klimainitiativer (helt eller delvist finansierede)

Initiativbeskrivelse			Effekt				Delmål
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger	Geografisk/forbrugs-baseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budget-perioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)	Effekt i 2035 forudsat yderligere finansiering (ton CO2e)	Hvilke(t) delmål initiativet bidrager til at indfri
Klimahandleplanen 2026-2028							
Indsatsområdet: Energisystem							
1.1	<u>Etablering af decentral varmeproduktion</u> • Etablering af varmepumper, elkedler, varmelagre og geotermi i Københavns Kommune	KTF ØKF	<ul style="list-style-type: none"> Omstilling af energisystemet og reduktion af biomasse Ekstern finansiering 				1. El-baseret varmeproduktion
1.2	<u>Omstilling af spids- og reservelast</u> • Etablering af elkedler og varmelagre i Københavns Kommune • Fleksibel drift og systemoptimering	KTF ØKF	Geografisk	Primært ekstern finansiering	3800		2. Fossilfri spidslast
1.3	<u>Lavere temperaturer i fjernvarmenettet</u> • Udrulning af lavere temperaturer i fjernvarmenettet	KTF	<ul style="list-style-type: none"> Omstilling af energisystemet og reduktion af biomasse Ekstern finansiering 				3. Lavtemperatur-fjernvarme
1.4	<u>Etablering af CO2-fangst</u> • Etablering af mindst et storskala CO2-fangstanlæg	KTF ØKF	Geografisk	Primært ekstern finansiering	500.000-1.400.000		4. CO2-fangst
1.5	<u>Udbygning og forstærkning af elnettet</u> • Samarbejde med Radius Elnet • Optimering af kommunens myndighedsbehandling og -processer	KTF	<ul style="list-style-type: none"> Omstilling af energisystemet Ekstern finansiering 				5. Forstærket elnet
1.6	<u>Etablering af produktion af vedvarende energi fra sol og vind</u> • Etablering af sol og vind i 2050 svarende til Københavns samlede elforbrug	KTF ØKF	<ul style="list-style-type: none"> Omstilling af energisystemet Primært ekstern finansiering 				20. Sol- og Vindenergi

Initiativbeskrivelse			Effekt				Delmål
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger	Geografisk/ forbrugs- baseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budget- perioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)	Effekt i 2035 forudsat yderligere finansieri- ng (ton CO2e)	Hvilke(t) delmål initiativet bidrager til at indfri
1.7	<p><u>Solceller og energifællesskaber</u>: Mål: 3% af det forventede elforbrug i bygninger dækkes af sol på tage</p> <ul style="list-style-type: none"> Analyse af én indgang for bygherrer vedr. solceller for mindre administration, inkl. afdækning af yderligere finansieringsbehov Samarbejde med ejendomssejere- og administratorer, rådgivere, om solceller på tage bl.a. gennem Energispring Understøtte at ejendomssejere indgår i lokale energifællesskaber. Solcellepuljen. Tilskud til, at private og almene boligforeninger kan få vurderet muligheden for solceller af en privat rådgiver. 	KTF	Forbrugs- baseret	Ja	Ikke relevant	390	20. Sol- og Vindenergi
				Nej	Understøttende		
				Ja	Understøttende		
				Ja	-	42	
1.8	<p><u>Energistrategisk Forum og koordinationsfora for energiplanlægning</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Fortsættelse af partnerskabet Energistrategisk Forum Etablering af koordinationsfora for elbaseret varme og transport 	KTF ØKF	Omstilling af energisystemet				Delmål inden for energisystem (1. - 5.)
1.9	<p><u>Samarbejde med hovedstadskommuner om omstillingen af hovedstadsområdets fjernvarme</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bredere koordinering og samarbejde om energiplanlægning via dialog med forsyningsaktører, kommuner i hovedstadsområdet og relevante samarbejdsfora med afsæt i eksisterende fora 	KTF	Omstilling af energisystemet				Delmål inden for energisystem (1. - 5.)
1.10	<p><u>Omstillingen til klimaneutralt bygasnet</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Fortsat sikre klimaneutral bygas på basis af biogas 	KTF	Geografisk	Ekstern finansiering		0	-
1.11	<p><u>Reduktion af udslip af klimaskadelige kølemidler</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Afdække antal og reducere udledningen fra klimaskadelige HFC-gasser, der lækker fra køleanlæg og varmepumper 	KTF ØKF	Geografisk	Ukendt	Ukendt	Ukendt	-
1.13	<p><u>Reduktion af klimabelastning fra spildevandsbehandling</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Metoder til at mindske udledninger fra spildevandsbehandling Øge fokus på cirkulær økonomi, ved at genanvende eller nyttiggøre aktiver, ressourcer og restprodukter Etablering af varmepumper 	KTF ØKF	Geografisk	Ekstern finansiering		4.500	-
1.14	<p><u>Landstrøm til krydstogskibe</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Etablering af landstrømsstilslutning 	ØKF	Geografisk	Ekstern finansiering		5.900	-

Initiativbeskrivelse			Effekt				Delmål
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger	Geografisk/forbrugs-baseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budget-perioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)	Effekt i 2035 forudsat yderligere finansiering (ton CO2e)	Hvilke(t) delmål initiativet bidrager til at indfri
Indsatsområdet: Energiforbrug							
2.1	<u>Energirigtig drift</u> • Bedre drift af fjernvarmecentralerne i byens bygninger	KTF	Forbrugs-baseret	Ekstern finansiering		1.000	6. Drift-optimering 7. Energieffektive boliger
2.2	<u>Pilotprojekt om forberedelse af byens ejendomme til lavere fjernvarmetemperaturer</u> • Undersøge hvor mange bygninger, der kan få udfordringer og hvilke løsninger der kræves for at gøre bygningerne klar, på Amager	KTF ØKF	Forbrugs-baseret	Ja		180	3. Lavtemperatur-fjernvarme 6. Drift-optimering
2.3	<u>Fleksible varmekonsumenter</u> • Et proof of concept omkring værdien af nedjustering af fjernvarme i tidsrum med spidsbelastning samt analyser • Udviklet og testet flere fleksibilitetsløsninger (i EU-projektet BMS4flex)	KTF ØKF	Forbrugs-baseret	Ekstern finansiering		0	2. Fossilfri spidslast
2.4	<u>Energioptimering i almene boliger</u> • Gøre boligafdelingerne klar til lavere temperaturer i fjernvarmenettet og til at blive fleksible energiforbrugere. Styrke vidensdeling og efteruddannelse i regi af Energispring partnerskabet.	KTF	Forbrugs-baseret	Ja	0	25	6. Drift-optimering 7. Energieffektive boliger
2.5	<u>Dialog med rådgivere og entreprenører</u> • Dialog i form af netværksmøder og workshops, deling af eksempler, formidling af viden og facilitering af et bredt samarbejde gennem brancheorganisationer, informere om løsninger i forbindelse med byggesagsbehandling	KTF	Forbrugs-baseret	Ja	Ukendt	Ukendt	7. Energieffektive boliger

Initiativbeskrivelse			Effekt				Delmål
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger	Geografisk/forbrugsbaseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budgetperioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)	Effekt i 2035 forudsat yderligere finansiering (ton CO2e)	Hvilke(t) delmål initiativet bidrager til at indfri
Indsatsområdet: Byggeri og anlæg							
3.1	<u>Klimahensyn i myndighedsbehandlingen</u> <ul style="list-style-type: none"> Analyse af kommunens administrationsgrundlag, planer og strategier mhp. at sikre en mere proaktiv myndighedspraksis og fremme klimahensyn i byggesager, almene støttesager og lokalplaner. Dialog med ejendomsejere og bygherrer om risici og muligheder ifm. bevaring og transformation som led i byggesagsbehandling og lokalplanprocesser. 	KTF ØKF	Forbrugsbaseret	Ja	320	1.600	8. mindre nybyg 9. klimavenligt byggeri
3.2	<u>Fortsætte og udvikling partnerskabet Energispring</u> <ul style="list-style-type: none"> Samler beslutningstagere og fagpersoner fra ejendomsbranchen mhp. at nedbringe energiforbrug og klimaaftryk i byens eksisterende bygninger Reducere energiforbrug gennem data, drift og adfærd Klærgøre bygninger til lavtemperatur fjernvarme og fleksibelt forbrug Minimere klimaaftryk ved vedligehold, renovering, levetidsforlængelse og arealoptimering 	KTF ØKF	Forbrugsbaseret	Ja	-	8.100	6. Drift-optimering 7. Energieffektive boliger 8. mindre nybyg
3.3	<u>Københavns Kommunes klimapartnerskab om nybyggeri</u> <ul style="list-style-type: none"> Handlingspartnerskab for bygherrer og aktører i hele byggeriets værdikæde. Facilitering af videndeling og dialog om konkrete løsninger til at bygge med et lavt klimaaftryk. Udvikling af LCA-plattform til brug for erfaringsudveksling blandt partnerne. 	KTF ØKF/B YK	Forbrugsbaseret	Ja	17.000	54.000	9. Klimavenligt byggeri

Initiativbeskrivelse			Effekt				Delmål
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger	Geografisk/forbrugs-baseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budget-perioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)	Effekt i 2035 forudsat yderligere finansiering (ton CO2e)	Hvilke(t) delmål initiativet bidrager til at indfri
3.5	<u>Transformation og optimeret udnyttelse af eksisterende bygninger</u> <ul style="list-style-type: none"> Ny pulje, hvor bygherrer og boligforeninger kan søge støtte til privat rådgivning ift. at skabe plads til flere fx via transformation og fortætning - herunder etablere boliger i tag-arealer. Aktivere kommuneplanens muligheder for fortætning og transformation bl.a. til bofællesskaber. Trin-for-trin guide til at fremme bevaring og transformation. Dialog med staten for at sikre bedre lovgivningsmæssige rammer for ombygninger. 	KTF ØKF	Forbrugsbaseret	Nej	0	10.530	8. mindre nybyg
3.6	<u>Fællesarealer i planlægningen af nye arealer</u> <ul style="list-style-type: none"> Idékatalog til fremme af fællesarealer og dermed mindsket individuelt boligbehov 	KTF ØKF	Forbrugsbaseret	Ja	0	1.900	8. mindre nybyg
3.8	<u>Genbrug af tegl og beton i byggeriet</u> <ul style="list-style-type: none"> Værdikædesamarbejde med branchen om nye forretningsmodeller for genbrugsmaterialer, herunder data om materialer til brug for planlægning af nybyggeri og renoveringer. Undersøge mulighed for etablering af materialeplads for offentlige byggerier (i samarbejde med bl.a. Region H). Dialog og vidensdeling med branchen om skalering af genbrug af tegl og beton i nybyggeri og renoveringer. 	KTF ØKF	Forbrugsbaseret	Ja	ukendt	5.500	10. klimavenligt anlæg
3.9	<u>Samarbejde om mindre betonforbrug i anlæg</u> <ul style="list-style-type: none"> Etablering af samarbejde med bygherrer fra anlægsbranchen (2026-2029) gennem møder og erfaringsudveksling mhp. at reducere betonforbrug og øge genanvendelse Udførelse af 6-10 pilotprojekter og/eller udviklingsprojekter i 2027-2029. Forvaltningens anlægsafdeling og kommunens bygherreorganisation deltager ligeledes med henblik på at inddrage viden og erfaringer. 	KTF ØKF	Forbrugsbaseret	Ja	2.600	6.500	10. klimavenligt anlæg

Initiativbeskrivelse			Effekt				Delmål
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger	Geografisk/forbrugs-baseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budget-perioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)	Effekt i 2035 forudsat yderligere finansiering (ton CO2e)	Hvilke(t) delmål initiativet bidrager til at indfri
3.10	<u>Samarbejde om arbejdsmaskiner</u> <ul style="list-style-type: none"> Fortsættelse af samarbejdsforum for fossil- og emissionsfrie arbejdsmaskiner. Samarbejdet består af værdikædeaktører Videndeling med andre forvaltninger og branchen om mulighed for at accelerere overgangen til fossil- og emissionsfrie arbejdsmaskiner. 	KTF ØKF	Geografisk	Ja	3600	12.200	10. klimavenligt anlæg
Appendiks til Klimahandleplan 2026-2028							
Indsatsområdet: Mobilitet							
1.1	<u>Omdannelse af arealer til grønne transportformer og byrum</u> <ul style="list-style-type: none"> Omdannelse af vejareal og gadeparkering til byrum, grønne forbindelser og infrastruktur for fodgængere, cyklister og kollektiv transport. 	KTF	Der er ikke beregnet CO2-effekt af nuværende initiativer om omdannelse af arealer til grønne transportformer				11. gang, cykel og kollektiv transport 12. Mindre bilejerskab
1.2	<u>Bedre cykelmuligheder</u> <ul style="list-style-type: none"> Udbygning af cykelinfrastrukturen (net af cykelstier: supercykelstier, bydækkende cykelstinet og cykelstinet i bydele) 	KTF	Der er ikke beregnet CO2-effekt af nuværende initiativer om bedre cykelmuligheder				11. gang, cykel og kollektiv transport
1.3	<u>Styrket kollektiv transport</u> <ul style="list-style-type: none"> Udbygning af infrastruktur til kollektiv transport (metro og busprioritering) Omstilling til el af bybusser, havnebusser og krydstogtskibe 	ØKF	Der er ikke beregnet CO2-effekt af nuværende initiativer om styrket kollektiv transport				11. gang, cykel og kollektiv transport 13. Fossilfri trafik
1.4	<u>En by med mindre biltrafik</u> <ul style="list-style-type: none"> Justering af parkeringstakster og beboerlicenser Omprioritering af gadeparkering til fordel for delebiler, erhvervskøretøjer, handicapbiler mv. 	KTF	Der er ikke beregnet CO2-effekt af nuværende initiativer om mindre biltrafik				12. Mindre bilejerskab
1.5	<u>Fossilfri vejtrafik</u> <ul style="list-style-type: none"> Ladeinfrastruktur til fossilfri vejtrafik Etablering af nulemissionszone 	KTF	Der er ikke beregnet CO2-effekt af nuværende initiativer om fossilfri vejtrafik				13. Fossilfri trafik

Initiativbeskrivelse			Effekt				Delmål
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger	Geografisk/forbrugs-baseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budget-perioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)	Effekt i 2035 forudsat yderligere finansiering (ton CO2e)	Hvilke(t) delmål initiativet bidrager til at indfri
Indsatsområdet: Fødevarer							
2.1	<u>Samarbejde med arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner om grønne kantiner</u> <ul style="list-style-type: none"> Analyse af problemstilling og potentialer for omstilling på baggrund af værdikædesamarbejder Modning og opstart af partnerskab med private virksomheder og uddannelsesinstitutioner om omstilling. 	KTF ØKF	Forbrugs-baseret	Nej	760	2300	15. klimavenlig kost
2.2	<u>Samarbejde med detailhandlen</u> <ul style="list-style-type: none"> Dialogforum med større og mindre aktører indenfor fødevareretailhandlen. Formålet er at gøre det nemmere for københavnernes at købe ind i overensstemmelse med de officielle kostråd 	KTF SUF	Forbrugs-baseret	Nej	3.000	24.000	14. Mindre madspild 15. klimavenlig kost
Indsatsområdet: Forbrugsprodukter							
Indsatsområdet: Rejser og oplevelser							
4.2	<u>Samarbejde med turismebranchen</u> <ul style="list-style-type: none"> Partnerskab med relevante aktører for at fremme flere attraktive togforbindelser mellem København og europæiske storbyer. Pulje til indsatser som mediasamarbejder, kampagner mv. 	ØKF	Forbrugs-baseret	Ja	Understøttende effekt		17. Klimavenlige rejser
Tværgående klimaindsats							
5.1	<u>Borgerdialog og inddragelse</u> Samarbejde om klimaindsatser med eksisterende fællesskaber: <ul style="list-style-type: none"> <u>Grønne skridt i idrætsforeninger:</u> Modning og etablering af partnerskab mellem KFF, KTF, DIF og KL om at inspirere til og gøre det let at tage grønne skridt i københavnske idrætsforeninger. <u>Grønne boligforeninger:</u> Inspiration og hjælp til boligforeninger, der gerne vil i gang med grønne løsninger, fx indenfor delebilsordninger, genbrug af byggematerialer, reparation og deling. 	KTF KFF	Forbrugs-baserede	Ja	Understøttende effekt		Delmål inden for globalt klimaaftryk (8., 11.-17.)

Initiativbeskrivelse			Effekt				Delmål
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger	Geografisk/forbrugs-baseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budget-perioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)	Effekt i 2035 forudsat yderligere finansiering (ton CO2e)	Hvilke(t) delmål initiativet bidrager til at indfri
5.5	<u>Borgernære klimaindsatser i områdefornyelser</u> Klimamedarbejdere i områdefornyelser, der understøtter klimakompetencer og klimahandling hos borgere og foreninger som fx vand- og varmeforbrug, genbrug og genanvendelse samt grønne fællesskaber (fællesspisning).	KTF	Forbrugs-baseret	Ja	390	650	Alle delmål
5.8	<u>Bydelsbaseret klimaarbejde i samarbejde med lokaludvalg og miljøpunkter</u> Initiativ, der understøtter lokalt engagement i den grønne omstilling ved at styrke miljøpunkterne og lokaludvalgenes arbejde med klima og forbrugsudledninger, fx via kompetenceopbygning	KTF	Forbrugs-baseret	Ja	220	740	Delmål inden for globalt klimaaftryk (8., 11.-17.)
Øvrige klimainitiativer der bidrager til at realisere klimamålene							
1	<u>Grundbevilling</u> Implementering af Klimastrategien med opgaver indenfor: CO2-opgørelser, energi og forbrug. Opgaverne omfatter samarbejde med eksterne, borgerinvolvering og metodeudvikling.	KTF	Geografisk og forbrugs-baseret	Understøttende			Alle delmål

Bilag 2c: Oversigt over ikke-finansierede klimainitiativer

Bilaget giver et overblik over ikke-finansierede klimainitiativer til implementering af kommunens klimaindsats, altså hvad kommunen kan gøre yderligere for at bidrage til indfrielsen af delmålene og de overordnede målsætninger. Der er angivet et finansieringsbehov, som vil blive kvalificeret yderligere ved udarbejdelse af budgetnotater.

For klimainitiativerne er det angivet, om de bidrager til realisering af den geografiske målsætning eller den forbrugsbaserede målsætning, hvorvidt effekten er varig frem mod 2035, hvad klimaeffekten er i 2035 for hhv. den nuværende finansiering og hvis der afsættes yderligere finansiering, når midlerne udløber. Mange af de finansierede initiativer forudsætter yderligere midler for at realisere klimainitiativets fulde klimaeffekt i 2035. Når initiativernes finansiering udløber, vil KTU og de relevante udvalg blive forelagt initiativerne i en udløbssag og skal i den forbindelse tage stilling til, hvorvidt man ønsker en refinansiering. Dette skyldes budgetorganiseringen, hvor initiativer generelt gives finansiering i fire år.

Der er initiativer, som fremgår af både bilag 2b og bilag 2c. Det kan skyldes, at det kun er dele af initiativet, som er finansieret, eller hvis initiativet er vurderet til at kunne skaleres og udvides med en yderlig indsats allerede fra 2027.

Mobilitetsstrategien er under udvikling. De initiativer, som skal understøtte dennes implementering, vil blive udarbejdet i løbet af 2027. Initiativerne udvikles også til at understøtte realiseringen af delmålene på klimstrategiens indsatsområde.

Initiativbeskrivelse			Finansieringsbehov	Effekt				Delmål	Pris
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger	Finansieringsbehov i budgetperioden (mio. kr.)	Geografisk/forbrugsbaseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budgetperioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)	Effekt i 2035 forudsat finansiering efter budgetperioden (ton CO2e)	Hvilke(t) delmål initiativet bidrager til at indfri	Kr. pr. CO2e
Klimahandleplanen 2026-2028									
Indsatsområdet: Energisystem									
1.1	<u>Etablering af decentral varmereproduktion</u> • Myndighedsbehandling til decentral varmeforsyning		4 mio. kr.	Geografisk	Ja	Understøttende		1. El-baseret varmereproduktion	-
1.12	<u>Træer i København</u> • Plantning af træer	KTF ØKF	25-35 mio. kr.	Geografisk	Ja	40	40	-	25.260-81.100
Indsatsområdet: Energiforbrug									
2.4	<u>Energioptimering i almene boliger</u> • Udvikle et værktøj til dialog med den almene sektor, til effektivvurdering og prioritering af investeringer med fokus på energiinvesteringer og reduktion af klimaaftryk. • Undersøge finansieringsmuligheder, særligt til renoveringer.	KTF	3 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	10	25	6. Drift-optimering 7. Energieffektive boliger	15.450
Indsatsområdet: Byggeri og anlæg									
3.4	<u>Drift, vedligehold og renovering i boligforeninger</u> • Opsøgende indsats for dialog med boligforeninger om drift og vedligehold • Understøtte og vejlede boligforeninger til energirenovering ift. energimærkning.	KTF	5 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Nej	23	2000	7. Energieffektive boliger 8. mindre nybyg	2.430

Initiativbeskrivelse			Finansieringsbehov	Effekt				Delmål	Pris
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger		Finansieringsbehov i budgetperioden (mio. kr.)	Geografisk/forbrugsbaseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budgetperioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)		
3.6	<u>Fællesarealer i planlægningen af nye arealer</u> <ul style="list-style-type: none"> På baggrund af idékataloget, som udarbejdes i 2026, vil der kunne etableres dialog med bygherrer og den almene boligsektor om etablering af flere fællesarealer. 		3 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	0	1900	8. mindre nybyg	120
3.7	<u>Lokaledeling i byens bygninger</u> <ul style="list-style-type: none"> Analyse af lokalebehov og muligheder for øget lokaledeling med formålet at reducere individuelt boligbehov. 		1 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Initiativet har ikke i sig selv en klimaeffekt. Klimaeffekten af afledte initiativer beregnes efterfølgende.			8. mindre nybyg	-
3.11	<u>Tværkommunalt klima- og byudviklingssamarbejde i hovedstadsområdet</u> <ul style="list-style-type: none"> Tværkommunalt samarbejde for at imødekomme behov for nye boliger som følge af befolkningstilvæksten gennem bl.a. optimeret anvendelse af eksisterende boliger, transformation, genbrug af byggematerialer og nybyggeri med lavt klimaaftryk. 		3 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Nej	0	3200	8. mindre nybyg 9. Klimavenligt byggeri	952
FORVENTET FINANSIERING I ALT (mio. kr. i 4 år)			44-54 mio. kr.						

Initiativbeskrivelse			Finansieringsbehov	Effekt				Delmål	Pris
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger		Finansieringsbehov i budgetperioden (mio. kr.)	Geografisk/forbrugsbaseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budgetperioden?	Finansierteffekt i 2035 (ton CO2e)		
Appendiks til Klimahandleplan 2026-2028									
Indsatsområdet: Mobilitet									
1.1	<u>Omdannelse af arealer til grønne transportformer og byrum</u> <ul style="list-style-type: none"> Omdannelse af vejareal og gadeparkering til byrum, grønne forbindelser og infrastruktur for fodgængere, cyklister og kollektiv transport. 	KTF	Afventer udviklingen af initiativer til mobilitetsstrategien				11. gang, cykel og kollektiv transport 12. Mindre bilejerskab	-	
1.2	<u>Bedre cykelmuligheder</u> <ul style="list-style-type: none"> Udbygning af cykelinfrastrukturen (net af cykelstier: supercykelstier, bydækkende cykelstinet og cykelstinet i bydele) 	KTF	Afventer udviklingen af initiativer til mobilitetsstrategien				11. gang, cykel og kollektiv transport	-	
1.3	<u>Styrket kollektiv transport</u> <ul style="list-style-type: none"> Udbygning af infrastruktur til kollektiv transport (metro og busprioritering) Omstilling til el af bybusser, havnebusser og krydstogtskibe 	ØKF KTF	Afventer udviklingen af initiativer til mobilitetsstrategien				11. gang, cykel og kollektiv transport 13. Fossilfri trafik	-	
1.4	<u>En by med mindre biltrafik</u> <ul style="list-style-type: none"> Justering af parkeringstakster og beboerlicenser Fremme af delebilisme Omprioritering af gadeparkering til fordel for delebiler, handicpbiler mv. 	KTF	Afventer udviklingen af initiativer til mobilitetsstrategien				12. Mindre bilejerskab	-	
1.5	<u>Fossilfri vejtrafik</u> <ul style="list-style-type: none"> Ladeinfrastruktur til fossilfri vejtrafik Nulemissionszoner 	KTF	Afventer udviklingen af initiativer til mobilitetsstrategien				13. Fossilfri trafik	-	

Initiativbeskrivelse			Finansieringsbehov	Effekt				Delmål	Pris
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger		Finansieringsbehov i budgetperioden (mio. kr.)	Geografisk/forbrugsbaseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budgetperioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)		
Indsatsområdet: Fødevarer									
2.1	<u>Skalering af samarbejde med arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner om grønne kantiner</u> <ul style="list-style-type: none"> Partnerskabet løftes og skaleres fra den indledende fase med modning og opstart til udvidelse, etablering og drift. Koordineres med den kommende Mad- og Måltidsstrategi 	KTF ØKF	5 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	570	1.140	14. Mindre madspild 15. klimavenlig kost	1.220
2.3	<u>Restaurationsbranchen videndeler</u> <ul style="list-style-type: none"> KK faciliterer videns- og erfaringsdeling i restaurationsbranchen for at reducere madspild samt øge salget af sunde måltider med lavt klimaaftryk 	KTF BIF ØKF	1 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	1300	3300	14. Mindre madspild 15. klimavenlig kost	120
2.4	<u>Mad og drikke i byrummet</u> <ul style="list-style-type: none"> Midler til realisering af koncepter til fremme af de små madiværksætteres aktiviteter i byen, herunder dialog med stadepladsholdere. Koordineres med den kommende Mad- og måltidsstrategi. 	KTF ØKF	5 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	ukendt	100	14. Mindre madspild 15. klimavenlig kost	<i>Kræver kvalificering af finansieringsbehov</i>
2.5	<u>Viden om mad, sundhed og klima</u> <ul style="list-style-type: none"> Oplysningsaktiviteter om mad og klima for at understøtte københavnernes ønske og muligheder for at vælge sund og grøn mad i praksis 	KTF SUF	1 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	1100	2.700	14. Mindre madspild 15. klimavenlig kost	150

Initiativbeskrivelse			Finansieringsbehov	Effekt				Delmål	Pris
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger		Finansieringsbehov i budgetperioden (mio. kr.)	Geografisk/forbrugsbaseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budgetperioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)		
Indsatsområdet: Forbrugsprodukter									
3.1	<u>Fremme reparation og deling i byen</u> Synliggøre og lette københavnernes muligheder for at reparere og vedligeholde forbrugsprodukter <ul style="list-style-type: none"> samarbejde med centrale aktører om at kortlægge og lette adgang til reparationservices i byen via recirkulering, leasing, istandsættelse og reparation 	KTF	4 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	170	410	16. Genbrug, reparation og deling	3.330
3.2	<u>Samarbejde med detailhandlen om forbrugsprodukter</u> <ul style="list-style-type: none"> Inspirere om nye forretningsmodeller som fremmer reparation og produkter med lang levetid Fælles kampagner. 	KTF	2 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	120	310	16. Genbrug, reparation og deling	3.500
3.3	<u>Fra affaldssortering til ændrede forbrugsmønstre</u> <ul style="list-style-type: none"> Anvende eksisterende kanaler om affaldssortering og affaldsminimering i Ressource- og Affaldsstrategi 2030 til inspiration til et hverdagsliv med lavere klimaaftryk. 	KTF	2 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	ukendt	600	16. Genbrug, reparation og deling	Kræver kvalificering af finansieringsbehov
3.4	<u>Samarbejde om fremme af genbrug og leje af produkter</u> <ul style="list-style-type: none"> Øge københavnernes adgang til genbrug og leje i hverdagen og ved større livsændringer via samarbejde med netværk af genbrugsaktører for øget genbrug. 	KTF	4 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	ukendt	2700	16. Genbrug, reparation og deling	Kræver kvalificering af finansieringsbehov
3.5	<u>Grønne forretningsmodeller ved forbrug af tekstiler, elektronik og møbler hos virksomheder</u>	KTF	4 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	166	414	16. Genbrug, reparation og deling	3.600

Initiativbeskrivelse			Finansieringsbehov	Effekt				Delmål	Pris
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger		Finansieringsbehov i budgetperioden (mio. kr.)	Geografisk/forbrugsbaseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budgetperioden?	Finansierteffekt i 2035 (ton CO2e)		
	<ul style="list-style-type: none"> Skalere eksisterende initiativer om forbrugsstyring, genbrug og reparation af arbejdsbeklædning, elektronik og møbler i private virksomheder, herunder vidende om kommunens erfaringer. 								
Indsatsområdet: Rejser og oplevelser									
4.1	<u>Initiativer til mere attraktive togrejser</u> <ul style="list-style-type: none"> Samarbejde om tryggere og behageligere tog- og busstationer ift. ophold og rejseinformation. Information om rejser og klimaeffekten ved forskellige rejser og kommunale tilskudsftaler om klimavenlig international transport 	KTF	2 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Nej		Understøttende effekt	17. klimavenlige rejser	-
4.3	<u>Grøn omstilling i kultur- og fritidsorganisationer</u> <ul style="list-style-type: none"> Fortsættelse og skalering af samarbejde med DIF, KL og KFF om grønne skridt i københavnske foreninger, herunder idrætsforeninger Testforløb, metodeudvikling, netværk og grønne løsninger på tværs af foreninger. 	KTF KFF	6 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	140	350	Delmål inden for globalt klimaaftryk (11.-17.)	5.300
Tværgående klimaindsats									
5.1	<u>Borgerdialog og inddragelse</u> <ul style="list-style-type: none"> Skalere den eksisterende inddragelse af københavnere (eksisterende initiativ ift. boligforeninger) i den grønne omstilling til at omhandle test og gennemførelse af klimainitiativer i alle bydele. 	KTF	2 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja		Understøttende effekt	Delmål indenfor globalt klimaaftryk (8.-17.)	-

Initiativbeskrivelse			Finansieringsbehov	Effekt				Delmål	Pris
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger		Finansieringsbehov i budgetperioden (mio. kr.)	Geografisk/forbrugsbaseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budgetperioden?	Finansieret effekt i 2035 (ton CO2e)		
5.2	<u>Borgerrettet vejledning</u> Borgerrettede informationer og vejledende aktiviteter. <ul style="list-style-type: none"> Kampagner og udstillinger Naturværter på naturskoler og miljøcentre 	BUF SUF KTF	8 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	Understøttende effekt	Delmål inden for globalt klimaftryk (8.-17.)	-	
5.3	<u>Test og forsøg for klimaomstilling</u> <ul style="list-style-type: none"> Facilitere samarbejde med virksomheder, organisationer og videninstitutioner om pilotforsøg og test af innovative teknologiske og adfærdsmæssige klimaløsninger 	KTF	4 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	Understøttende effekt	Delmål inden for globalt klimaftryk (8.-17.)	-	
5.4	<u>Klimaforum for uddannelsesinstitutioner</u> <ul style="list-style-type: none"> Etablering af et forum for erfaringsdeling med universiteter og professionshøjskoler m.fl. ift. omstilling til grøn arbejdsplads og deling af data, effektmålinger og løsninger 	KTF	4 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	Understøttende effekt	Delmål inden for globalt klimaftryk (8.-17.)	-	
5.6	<u>Klima i ungearener</u> <ul style="list-style-type: none"> Udvidelse af partnerskab med ungdomsuddannelser til at omhandle klima, sundhed og handlefællesskaber Inddragelse af unge i udviklingen af institutionernes klimahandleplaner 	SUF	2 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	Understøttende effekt	Delmål inden for globalt klimaftryk (8.-17.)	-	
5.7	<u>Grøn omstilling i børnehøjde</u> <ul style="list-style-type: none"> Efteruddannelse og diplomuddannelse for lærere og pædagoger i grøn omstilling 	BUF	22 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	Understøttende effekt	Delmål inden for globalt klimaftryk (8.-17.)	-	

Initiativbeskrivelse			Finansieringsbehov	Effekt				Delmål	Pris
#	Titel og beskrivelse	Forvaltninger		Geografisk/forbrugsbaseret	Er effekten varig frem mod 2035 alene med finansiering i budgetperioden?	Finansielt effekt i 2035 (ton CO2e)	Effekt i 2035 forudsat finansiering efter budgetperioden (ton CO2e)		
	<ul style="list-style-type: none"> Udbrede og udvikle nye undervisningsforløb og tilhørende materiale om klima Udvide klimaambassadøruddannelsen 								
5.9	<u>Erhvervsservice til grøn omstilling</u> <ul style="list-style-type: none"> Tværgående taskforce fungerende som én kommunal indgang for virksomheder med klimaambitioner. Taskforcen bidrager til myndighedsrollen og beskæftigelsesindsatsen ift. klimahensyn. Koordineres med Erhvervsstrategi 2024 	BIF ØKF KTF	6 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	Understøttende effekt	Delmål inden for globalt klimaftryk (8.-17.)	-	
5.10	<u>Styrket medarbejderinvolvering og kompetenceopbygning i klimaomstilling i KK</u> <ul style="list-style-type: none"> Tværgående team koordinerer medarbejderuddannelse i klima, gennemførelse af klima pilotprojekter i driften mv. Koordineres med det certificerede miljøledelsessystem i KK 	KTF ØKF BUF BIF KFF SOF SUF	2 mio. kr.	Forbrugsbaseret	Ja	Understøttende effekt	Delmål inden for globalt klimaftryk (8.-17.)	-	
FORVENTET FINANSIERING I ALT (mio. kr. 4 år)			86 mio. kr						

Bilag 2d: Status på initiativer for Københavns Kommunes indkøb

Hovedindsats	Initiativ	Status på initiativ	Samlet finansiering (mio. kr.)	Finansieret effekt i 2030 af igangværende projekter (ton CO ₂)	Finansieret effekt i 2035 af igangværende projekter (ton CO ₂)	Yderligere potentiale for igangsættelse af nye projekter
4.1.1 Nybyggeri med lavt klimaaftryk	Nybyggeri til lavemission	I 2025 blev der taget en principbeslutning om at bygge kommunalt nybyggeri til lavemission. Der efterstræbes desuden at bygge til lavemission i allerede igangsatte projekter i det omfang, det er muligt uden betydeligt tab af tid eller væsentlige merudgifter. Der er i dag finansieret planlægningsbevilling til 9 projekter til lavemissionsklassen.	Anlægsøkonomi er endnu ikke afsat. Maksimalpriser for nybyggeri blev opjusteret, som følge af principbeslutning om lavemission.	Ca. 1.410 ton CO ₂ e	0 ton CO ₂ e	Der er for nuværende ikke behov for yderligere tiltag. Der er behov for finansiering i form af anlægsbevillinger til de 9 projekter og løbende finansiering af nye planlægning- og anlægsbevillinger. Finansiering håndteres i regi af budgetforhandlingerne.
4.1.2 Optimering af kvadratmeter	Optimering af kvadratmeter for kommunale tilbud	Der er gennemført analyse af funktionsprogrammer i et klimaperspektiv, der kortlægger CO ₂ e-potentiale ved at ændre på funktioner i kommunale byggerier. Afrapporteringen kan anvendes som perspektiv i det videre arbejde med at reducere klimaaftrykket i kommunens egne byggerier mhp. at bidrage til at	0	0	0	Tilpasning af generelle krav i funktionsprogrammer kræver politisk beslutning i de relevante fagudvalg.

		opfylde klimamålsætningen for kommunens indkøb.				
	Optimering af administrative kvadratmeter	En analyse af mulige administrative effektiviseringer i 2022 viste et potentiale på 22-24 pct. Analysen omfattede ikke potentiale for optimering på lokationer med en blanding af administrative og borgerrettede kvm.	0	0	0	Der kan finansieres årsværk til en opdateret analyse af potentiale for optimering af administrative kvm, som fx også omfatter lokationer med en blanding af administrative og borgerrettede kvm.
4.1.3 Renovering og vedligehold	Transformation af bygninger	Der er gennemført et pilotprojekt om <i>klimapåvirkning af transformationsprojekter til kommunal kapacitet</i> , hvor økonomi og CO ₂ e sammenlignes for projekter ved transformation ift. nybyg. Efter afslutning af projektet er det besluttet, at der fortsat foretages screening af mulige transformationscases ift. klimapåvirkning og økonomi. Der er gennemført screening af 7 potentielle transformationscases. Ud af disse, er der for nuværende finansieret planlægningsbevilling til 1 af projekterne.	49	60	0	Der er for nuværende ikke behov for yderligere tiltag. Der vil løbende blive søgt finansiering ifm. budgetforhandlinger til sager, der på baggrund af screening vurderes kan gennemføres som transformation.
	Øget vedligehold og levetidsforlængelse	Bygningsvedligeholdelse i Københavns Kommune er i dag finansieret frem til ultimo 2026.	0	0	0	Til Budget 2027 vil der være et budgetoplæg om finansiering af bygningsvedligehold i kommunen i perioden 2027-2036.

	Design- og materialeoptimering	For at understøtte klimarigtige design- og materialevalg er der udviklet dataværktøjer herunder beslutningsværktøj for projektledere vedr. valg for vedligehold og afrapporteringsværktøjer for CO ₂ e-udledninger fra hhv. vedligehold og større renoveringer. Projekter med klimarigtige materiale- og designvalg er endnu ikke finansieret.	0	0	0	<p>I budgetoplæg om finansiering af bygningsvedligehold i 2027-2036 forventes der at være en tilvalgspakke for klimarigtige design- og materialevalg. Dette skønnes at kunne reducere CO₂-udledningen fra materialer til vedligehold med ca. 50 pct.</p> <p>Der vurderes desuden at være potentiale for CO₂e-reduktioner på sigt ved indsatser for design- og materialeoptimering i større renoveringsprojekter hos Byggeri København.</p>
	Udskiftning af køleanlæg	Der er igangsat en screening af køleanlæg på kommunens ejendomme. Screeningen prioriterer nyrenoverede skoler. På nuværende tidspunkt er 38 bygninger screenet. Derudover er der finansieret og igangsat udskiftning af køleanlæggene i Københavns Madservice.	11,1	150	150	Budgetoplæg om finansiering af bygningsvedligehold i 2027-2036 forventes at omfatte mulighed for renovering af køleanlæg med HFC-midler, bortskaffelse af skrottede anlæg samt destruktion af kølegas.

4.1.4 Grønt energiforbrug	Energirenoveringer af KK-bygninger	<p>I Klimastrategi 2035 indgår en målsætning om årligt løft af 3 pct. af ejendomme over 250 m² til energimærke B. EU's energieffektiviseringsdirektiv stiller også krav til løft af bygninger til energimærke B. Dette krav ligger dog under 3 pct. årligt.</p> <p>Der arbejdes i dag med energirenoveringer af kommunens bygninger fx blev der i 2025 finansieret løft af 9 kommunale bygninger til energimærke B. Yderligere løft af energimærker efter 2026 er ufinansieret <i>jf. potentiale.</i></p> <p>I 2025 blev et lavtemperaturfjernvarme pilotprojekt igangsat af HOFOR og KK. Projektet skal skabe vidensgrundlag for klargøring af byens bygninger til lavtemperatur-fjernvarme.</p>	15,1	46	46	Budgetoplæg om finansiering af bygningsvedligehold i 2027-2036 forventes at omfatte mulighed for løft af bygninger til energimærke B ift. dels at overholde EU's lovkraft og indfri målsætning om løft af 3 pct. årligt jf. Klimastrategi 2035.
	Øget styring af energiforbrug	Der er igennem mange år blevet arbejdet med øget central styring af energiforbrug i kombination med mere fokus på energirigtig drift og adfærd i kommunale bygninger. Dette har medført væsentlige energibesparelser.	-	-	-	Budgetoplæg om finansiering af bygningsvedligehold i 2027-2036 forventes at indeholde mulighed for at løfte indsatser for energioptimering og bygningsstyring, som bl.a. understøtter implementering af lavtemperaturfjernvarme.
	Flexløsninger for energiforbrug	Som en del af EU-projektet <i>NetZeroCities</i> , skal der testes fleksvarme-løsninger på kommunale bygninger. Projektet er forsinket og det er derfor usikkert om det	-	-	-	Der er på nuværende tidspunkt ikke behov for yderligere tiltag, da effekten af igangværende projekter afventes.

		<p>bliver udført i varmesæsonen 2025/2026, som planlagt.</p> <p>På tre ejendomme med intelligent varmestyring (CTS) planlægges desuden test af løsninger for øget varmfleksibilitet med midler fra Innovationsfonden og Interreg-ØKS.</p>				
	Produktion og lagring af energi i KK-ejendomme	<p>Der er to anlæg under planlægning, som kan etableres, når nye nationale regler vedr. kommunale solcelleanlæg træder i kraft i løbet af 2026. Projekterne skal danne vidensgrundlag for etablering af yderligere anlæg på kommunale bygninger fx ifm. nybyg eller tagudskiftninger. Der arbejdes desuden på en potentialevurdering ift. lagring af solcelleenergi i batterier. Dertil arbejdes der med ESG-krav ifm. solcellekøb.</p>	27,5	2.400	2.400	<p>Der er for nuværende ikke behov for yderligere tiltag, da resultater af igangværende projekter afventes.</p>
4.1.5 Klimavenligt anlæg	Klimavenligt anlæg	<p>Projekt er i gang med reduktion af CO₂e-udledninger fra anlægsprojekter ved tilpassede standarder, genbrug af materialer mv.</p>	8,7	3.900	3.900	<p>Der igangsættes projekter inden for eksisterende bevilling. Der er for nuværende ikke behov for yderligere finansiering.</p>
4.2.1 Grønne faciliteter	Levetidsforlængelse, mindske spild og cirkulært forbrug af arbejdsbeklædning	<p>Der er igangsat et initiativ om levetidsforlængelse af let arbejdstøj i vaske- og lejeaftaler i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Projektet fokuserer på nedbringelse af svind af arbejdsbeklædning, optimeret beholdningsstyring, levetidsforlængelse, samt fjernelse af logo på arbejdstøj. Derudover er der igangsat et pilotforsøg med genbrug af groft arbejdstøj, der evalueres medio 2026.</p>	0,7	0	0	<p>På baggrund af erfaringer fra initiativet om levetidsforlængelse af let arbejdstøj i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil det være muligt at undersøge, om der er potentiale i at udbrede initiativet til andre forvaltninger. Initiativet kræver på nuværende tidspunkt ikke finansiering.</p>

						Der er potentiale for at benytte genbrugslageret til groft arbejdstøj. Behov for yderligere finansiering skal afklares, når det igangværende pilotforsøg om groft arbejdstøj er evalueret, medio 2026.
	Mere klimavenlig rengøring og vask	Der er endnu ikke igangsat klimatiltag vedr. rengøring og vask. Der er finansieret et igangværende pilotprojekt om at overgå fra måtteservice til ejermåtter.	1,2	182	182	Der er behov for yderligere analyser af potentialerne forud for udvikling og implementering af tiltag. Analyserne kræver ikke finansiering.
4.2.2 Klimavenligt fødevarerfor brug	Klimavenlige fødevarer	Fra 2020-2025 har Mad- og Måltidsstrategien gennem målgruppespecifikke pejlemærker, klimabereggede opskrifter og opkvalificering af køkkenmedarbejdere bidraget til en reduktion på 32 pct. i CO ₂ e-udledningen fra fødevarerindkøb siden 2018. Strategien er under fornyelse, og de eksisterende indsatser videreføres.	0,0	0	0	I forbindelse med udarbejdelse af en ny Mad- og måltidsstrategi arbejdes der på udvikling af målgruppespecifikke CO ₂ e-standarder for ernæringsrigtig kost i samarbejde med DTU. Hvis beregningerne viser et yderligere reduktionspotentiale, og det er i overensstemmelse med ernæringsbehov, kan dette danne grundlag for nye reduktionsmål.
	Reduktion af madspild	Der er arbejdet med reduktion og måling af madspild som led i Mad- og Måltidsstrategien, herunder via forskning, rådgivning og opkvalificering. Stikprøver	0,0	0	0	Eksisterende indsatser fortsættes i den fornyede strategi med henblik på at nå målet om 50 pct. reduktion i 2030.

		indikerer en reduktion på ca. 27 pct. siden baseline (2021).				
4.2.3 Klimavenligt forbrug af IT	Reduktion af IT-hardware	Der er igangsat flere initiativer vedr. reduktion og cirkulering af IT-hardware.	2,1	78	78	Der er mulighed for at udbrede bedste praksis til alle forvaltninger af det igangværende projekt.
	Klimavenligt forbrug af IT-software	Der er igangsat initiativer vedr. klimavenligt forbrug af IT-software, herunder tilpasning af serverkapacitet.	2,4	107	1532	Der er potentiale for yderligere tiltag i andre forvaltninger, da det nuværende projekt kun er rettet mod de datacentre, som KIT administrerer.
4.2.4 Grøn mobilitet	Grønne køretøjer	Der er igangsat et projekt vedr. understøttelse af test af innovative løsninger for eldrevne arbejdsmaskiner i driften og et projekt vedr. overgang fra fossil- til eldrevne busser til kørsel i udflytterbørnehaver.	23,9	203	50	Der er potentiale for yderligere klimatiltag, bl.a. finansiering af udskiftning af fossildrevne arbejdsmaskiner (fx grave-læsemaskiner, græsklippere, minitraktorer mv.) eller øget brug af el-delebiler på tværs af forvaltningerne. Endelig er der potentiale i et øget fokus på anvendelse af offentlig transport for KK-medarbejdere.
	Større krav til fossilfri levering, optimeret ruteplanlægning mv.	Der er igangsat en analyse af varelevering fra de største leverandører til KK med henblik på at reducere antallet af leveringer til institutionerne. Krav om grønne køretøjer benyttes også i udbud af varer og tjenesteydelser i KK.	0,5	0	0	Behov for yderligere finansiering skal afklares, når det igangværende analyse er afsluttet i første halvår af 2026. Der forventes at være potentiale for at igangsætte projekter, herunder skærpede krav til leveringshyppighed,

						bestillingsadfærd og fossilfri levering. Der er desuden potentiale ved en øget kravopfølgning på leverandørernes efterlevelse af kravene.
4.2.5 Grønne affaldsløsninger	Grønne affaldsløsninger	Københavns Kommune har i Ressource- og Affaldsstrategi 2030, der trådte i kraft i 2025, igangsat en række indsatser, der skal understøtte grønnere affaldsløsninger. I Københavns Kommune understøttes en øget sortering og genanvendelse af affald i den daglige drift bl.a. ved rådgivning af kommunale institutioner om sortering og genbrugsmuligheder og ved at optimere driften af den kommunale erhvervsaffaldsordning i samarbejde med ARC.				Der er for nuværende ikke potentiale for yderligere tiltag i regi af Ressource- og Affaldsstrategien. Der er dog potentiale for en række tiltag inden for kommunens egen drift, herunder opsøgende arbejde med forvaltningerne om bedre affaldssortering, eftersortering af institutionernes restaffald og bedre håndtering af haveaffald.
4.2.6 Klimavenlige indkøb af forbrugsgenstande	Udfasning af diverse forbrugsgenstande med højt klimaaftryk	Der er igangsat et pilotprojekt vedr. udfasning af engangsservice og overgang til flergangsservice.	0,0	0	0	Der er potentiale for at igangsætte et klimatiltag om udfasningen af engangsservice i hele KK, samt potentiale for at udfase forbrugsvarer med høj CO ₂ e-udledning.
	Reduktion af engangsmaterialer på sundheds- og omsorgsområdet, samt cirkulært forbrug af	Der er endnu ikke igangsat nye klimatiltag vedr. reduktion af engangsmaterialer på sundhedsområdet. Der er igangsat et pilotprojekt med afprøvning af flergangsvaskeklude.	0,0	2	0	Der er potentiale for øget genbrug af tekniske hjælpemidler samt fortsat udfasning af engangsprodukter på sundhedsområdet.

	tekniske hjælpemidler					
	Øget cirkularitet af inventar	KK Genbrugslageret til bl.a. møbler er i drift og har fået tilført midler til at udvide. Der er desuden gennemført en mindre analyse for at styrke dokumentationen af CO ₂ e-effekten ved øget cirkularitet, og der er igangsat mindre projekter om reparation af inventar.	1,0	41	41	Der er potentiale for at øge anvendelsen af genbrugslageret, samt potentiale for at forvaltningerne i højere grad levetidsforlænger inventar. Genbrugslageret i sin nuværende form kræver ikke yderligere finansiering.
4.3	Styringsmodel for klima	Styringsmodellen for klima implementeres som et pilotprojekt, der skal synliggøre, hvor meget Københavns Kommune skal reducere CO ₂ e-udledningerne på tværs af udvalgene gennem vejledende CO ₂ e-reduktionsmåltal for hvert udvalg.	3,18	Understøttede	Understøttede	Styringsmodel for klima er finansieret som et pilotprojekt i regi af klimabudgettet. Der er bevillingsudløb for klimabudget og styringsmodel i 2026, hvorfor begge dele skal finansieres ved budget 2027.
4.4	Tværgående indkøbsgreb	Der er etableret tværgående greb i form af en Klimapulje, klimaafgifter og løbende integration af målsætninger i indkøbsstrategier, udbud og kontrakter.	-	Understøttede	Understøttede	Der arbejdes fortsat med klimaafgifter på udvalgte produkter og grønne krav i udbud og kontrakter. Klimapuljen er blevet evalueret, og i forlængelse heraf skal der frem mod Budget 2027 tages stilling til dens fremtid.
4.5.1	Københavns Kommunes investeringsportefølje	ØKF forventer at nå målsætningen om, at andelen af grønne investeringer i porteføljen skal stige til 50 % i 2030. Pr. 31. dec. 2025 er andelen opgjort til 42 %, mens målsætningen for 2025 var 30 %.	-	Understøttede	Understøttede	Målet om, at 50 % af kommunens investeringsportefølje skal udgøres af grønne investeringer er ambitiøs,

investering sportefølge						men realistisk. Den øgede andel implementeres gradvist år for år frem mod 2030.
4.5.2 Naturbaseret CO ₂ -optag	Skovrejsning uden for kommunegrænsen	KK har finansieret skovrejsning af klimahensyn for 32 mio. kr. svarende til ca. 400 hektar klimarobust blandingskov, som over skovarealernes levetid vil optage ca. 126.000 ton CO ₂ . Medregnes ikke i KK's klimaregnskab.	32,0	-	-	Der er reduktionspotentiale i yderligere skovrejsning i 2026. Parterne indgik ved Budget 2026 en hensigtserklæring om, at eventuelt ledigt måltal efter anden sag om forventet regnskab i 2026 kan prioriteres til yderligere skovrejsning via Klimaskovfonden.

Notat

Statusrapportering – Energistrategi København

09-03-2026

Resume

Status for implementering af Energistrategi for København til orientering. Energistrategien sætter retning for arbejde og samarbejde på energiområdet og implementeringen varetages af KTF og ØKF, samt en række energiaktører. Notatet fremhæver vigtigste aktiviteter i 2025 med fokus på møder i Energistrategisk Forum. Arbejdet i 2026 har fokus på koordinering af myndighedsarbejdet for energiprojekter, samt økonomi i varmeprojekter og arbejde med elnettet. Herunder særlig opmærksomhed på CO2-fangst, elforsyning og samarbejde med omegnskommuner.

Sagsnummer I F2
2025 - 25890

Dokumentnummer i F2
232768

Sagsnummer eDoc
2025-0397032

Sagsfremstilling

Implementering af Energistrategi for København sker fra 2025 til 2035 og varetages på tværs af Københavns Kommune af KTF, ØKF og KEJD (KFF), men i høj grad også i samarbejde med eksterne aktører – primært medlemmerne af Energistrategisk Forum (ARC, CTR, Energinet, HOFOR, Radius, Ørsted).

Energistrategien sætter retning for udvikling og investeringer mindst ti år frem og implementeres med afsæt i 19 grundprincipper, som også er grundlæggende for denne rapportering.

Grundprincipperne for arbejdet med energiomstilling i København understøtter de syv delmål i Klimastrategi 2035 på energiområdet og hertil 19 initiativer, som indgår i statusrapportering for Klimastrategi og klimahandleplan 2026-29. Sammenhæng mellem grundprincipper, delmål og initiativer er visualiseret i bilag 3a nedenfor.

Energistrategisk Forum

Implementeringsarbejdet kredser om partnerskabet Energistrategisk Forum (som indgår som et egentligt initiativ 1.8 i Klimahandleplanen). I 2025 er der, som planlagt, afholdt to møder, hvor der først er enighed om at fortsætte samarbejde med afsæt i et opdateret kommissorium. Derudover har der været faglige punkter til drøftelse udover de faste punkter om status på grundprincipper og øvrige orienteringer.

Energistrategisk Forum har særligt haft fokus på grundprincip 2 om affalds rolle i varmeproduktionen, grundprincip 5 om arealer til energianlæg, grundprincip 7-9 om bygningers rolle, i forhold til elnettet grundprincip 14 og 16 samt grundprincip 18 og 19 om kommunens myndighedsbehandling og byplanlægning.

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

De to møder har afledt fokuseret arbejde omkring økonomi i varmepumper og myndighedsarbejdet i relation til varmepumper samt elnet og elforsyning.

Grundprincipper

Grundprincipperne er retningsgivende for samarbejdet inden for de ni faglige områder. Grundprincipperne sikrer retning og opmærksomhed mellem energiaktørerne i arbejdet med omstillingen af energisystemet i København og energistrategisk forum drøfter ved hvert møde status og aktuelle udfordringer i arbejdet med grundprincipperne. KTF har særlig haft fokus på følgende faglige områder i implementeringen af strategien i 2025.

- Myndighedsbehandling og -koordinering
- Bygningers rolle i energisystemet herunder forberedelse til lavtemperatur fjernvarme
- Decentrale energianlæg – placering af varmepumper, og el-anlæg
- Vedvarende energi – budgetmidler til solceller på land (Budget26)

Igangsatte indsatser

Som led i implementeringen af Energistrategien har KK igangsat en række indsatser (øvrige er rapporteret i Klimastrategi rapportering, bilag 2). Øvrige partnere har naturligvis fokus på flere områder med afsæt i deres forretningsområder.

- Koordinationsforum for el til varme
  - o Der er afholdt 4 møder med deltagelse af HOFOR, CTR, Ørsted, Radius, By og Havn, ØKF og KTF (Klima & Byudvikling og Varmemyndighederne)
  - o Møderne har rejst særlige opmærksomhedspunkter: Etablering af synergier mellem varmepumper og elstationer, kortlægning af myndighedsprocesser og hvordan de kan afkortes, Udfordringer vedr. gæsteprincippet, Etablering af synergier mellem varmepumper og elstationer
  - o Fortsætter i 2026 med to årlige møder
- Koordinationsforum for el til mobilitet:
  - o Der er afholdt 3 møder (+ opstartsmøde) med god opbakning og deltagelse fra Dansk e-Mobilitet, Dansk PersonTransport, Dansk Transport & Logistik, Drivkraft Danmark, Green Power Denmark, Movia, Metroselskabet, Hovedstadens Letbane, Mobilitet/KTF, Tilladelse til Vejændring/KTF, Mobilitet/ØKF
  - o Følgende emner har været drøftet: Elnetplanlægning generelt, Nulemissionszoner samt KK's ladestanderudbud, Ladebehov for (tung) gods- og persontransport, Vehicle to grid
  - o Fortsætter i 2026 med tre årlige møder
- Økonomi i varmepumper og barrierer for at fremme de gode businesscases, hvor prioritering af affald, elforsyning og arealer. Det har givet anledning til, at CTR, ARC og HOFOR har igangsat Systemanalyse for barrierer for elektrificering, som forventes færdig i første kvartal 2026.
- Myndighedsarbejdet i forhold til energiprojekter

- Varmeproduktion:
  - Kortlægning af myndighedsprocesser og etablering af "stjernemøder" for konkrete varmepumpeprojekter
- Elforsyning:
  - Strategisk koordinering af KTF-Radius samarbejde med fokus på etablering af energianlæg samt på myndighedsopgaver ift. placeringstilladelser, lokalplanskrav, byggetilladelser, gæsteprincip samt krav i forbindelse med gravetilladelser
  - Gæsteprincip – dialog og afdækning af KKs forvaltning af gæsteprincippet

Særlige opmærksomhedspunkter

Arbejdet med at implementeringen af Energistrategi for København fortsætter med afsæt i igangsatte initiativer (se bilag 3anedenfor). For samarbejdet på tværs af energiaktører vil følgende være i fokus med særlig opmærksomhed i 2026:

- **CO2-fangst** Fokus vil være på at understøttende samarbejde på tværs af projekter og minimere investeringsrisici
- **Elnet** Fortsat dialog og samarbejde med Radius og Energinet om understøttelse af arbejdet med udbygning og forstærkning af elnettet, som er afgørende for elektrificering af varmeproduktion for transport
- **Økonomi i varmepumper** herunder affalds rolle som prioriteret i varmeproduktionen mv.
- **Samarbejde med omegnskommuner** – herunder Energi på Tværs og Dialogforum om elnet og afhængighed af etablering af varmepumper, elkedler og varmelagre i omegnskommuner.
- **Forberedelse til lavtemperatur** – med afsæt i pilotprojekt på Amager sikres mere viden om bygningers nødvendige energioptimering til at kunne modtage lavere temperatur fjernvarme. Herunder videre analyse af nødvendige investeringer i bygningsmassen.

Videre proces

Næste møde i Energistrategisk Forum er 14. april 2026, hvor de foreløbige emner er lavtemperatur fjernvarmes betydning for energisystemet, fremme samarbejde om elnet samt CO2-fangst.

Bilag

Bilag 3a. Overblik over grundprincipper, delmål og initiativer.

Bilag 3b. Grundprincipper for Energistrategi for København.

Bilag 3a. Overblik over grundprincipper, delmål og initiativer

Sammenhæng mellem Energistrategiens
Grundprincipper og Klimahandleplanens Initiativer

	Grundprincipper	Initiativer
Varmeproduktion - affald, biomasse og spidslast	1 Biomasse i varmeproduktionen	1.1
	2 Affald i varmeproduktionen	1.8
	3 Import af affald til varmeproduktion	Guidende princip
	4 Spids- og reservelast i fjernvarmesystemet	1.2
Decentral energiforsyning	5 Placering af decentrale energianlæg i byen	1.1 1.5 1.8
Bygninger	6 Energoptimering til lavtemperatur	1.3 2.2
	7 Fælles ansvar for energioptimering	2.1 2.2
	8 Energieffektivitet og fleksibilitet	2.2 2.3
	9 Omkostningseffektiv energioptimering	Guidende princip
	10 Lokalt engagement i energifællesskaber	1.7
CO ₂ -fangst	11 Etablering af CO ₂ -fangst	1.4
	12 Overskudsvarme fra CO ₂ -fangst	1.4
	13 Certifikater fra CO ₂ -fangst	1.4
Elnet	14 Udbygning af elnettet	1.5 1.8
	15 Effektiv udnyttelse af elnet	1.5 1.8
	16 Placering af elinfrastruktur	1.5 1.8
VE-produktion	17 Vedvarende energiproduktion	1.6
Kommunen som myndighed i omstillingen	18 Optimering af myndighedsbehandling	1.1 1.2 1.5 1.8
	19 Planforhold og energinfrastruktur	1.8

Oversigt over initiativer

Parantes-nummer på delmål

1.1 Decentral varmeproduktion (1)

1.2 Spids og reservelast (2)

1.3 Lavere temperaturer (3)

1.4 CO₂-fangst (4)

1.5 Elnet (5)

1.6 Etablering af VE (20)

1.7 Solceller og energifællesskaber (20)

1.8 Energifora (1-5)

1.9 Samarbejde med hovedstadskommuner (1-5)

2.1 Energigtig drift (6-7)

2.2 Forberedelse til lavere temperaturer (3, 6)

2.3 Fleksible varmeforbrugere (2)

Bilag 3b. Grundprincipper for Energistrategi for København

GRUNDPRINCIPPER – FRA ENERGISTRATEGI FOR KØBENHAVN (1/2)

1) Forbruget af træbaseret biomasse til fjernvarmeproduktion i Københavns Kommune reduceres frem mod 2035 i takt med, at der etableres tilstrækkelig eldrevet produktion af varme.

2) Der sikres opmærksomhed på og hensyntagen til samspillet mellem affald- og varmesektorerne – særligt i lyset af liberaliseringen af affaldssektoren og overvejelserne om overgang til en prisbaseret lastfordeling i fjernvarmesektoren.

3) Import af udenlandsk affald giver mening ift. CO₂-reduktioner i et globalt perspektiv, når affaldshåndtering og energiuudnyttelsen er mere fordelagtig i København end afbrænding eller deponi i udlandet. Dette på trods af, at det isoleret set kan belaste Københavns Kommunes klimaregnskab.

4) Der arbejdes mod fossilfri spidslast i 2035. Behovet for spids- og reservelast håndteres bl.a. med elkedler, bypass, grøn gas, varmelagre og fleksibilitetstiltag herunder fleksibelt varmeforbrug i bygninger. Som del af dette arbejder varmeselskaber og -producenter for, at lastfordelingen i fjernvarmesystemet værdisætter fleksibiliteten fra varmelagre, så det

5) Energiforsyning i København kan kun sikres, hvis der er plads til varmepumper, elkedler, varmelagre og el-anlæg (fx netstationer og kabelskabe) i byen. Det skal sikres ved at energi- og forsyningselskaber, grundejere og Københavns Kommune arbejder sammen om at placere og integrere anlæggene i byens funktioner og byrum. Placeringerne skal ske under hensyntagen til øvrigt byggeri, lokale borgere samt el- og varme-infrastrukturen. Hertil skal placeringerne være forenelige med Københavns Kommunes øvrige forpligtelser.

6) Københavns Kommune arbejder for, at byens bygninger og energisystemet spiller aktivt sammen, så temperaturerne i fjernvarmenettet kan sænkes. Det gør systemet samlet mere energieffektivt og understøtter elektrificeringen, som forudsætning for at reducere biomasseforbruget. Det kræver renovering eller driftsoptimering af dele af bygningsmassen, så bygninger fortsat kan opvarmes tilstrækkeligt og samtidig opnå god afkøling af fjernvarmen.

7) Ansvar for at klargøre bygninger og sikre samspil til energisystemet hviler i fællesskab på forsyning, energi-distribution, bygningsejere, bygningsbrugere og Københavns Kommune.

8) Gennem fokus på korrekt drift af ejendomme er ambitionen at få mest mulig ud af fjernvarmen, så samspillet med fjernvarmenettet styrkes og dermed giver værdi for det samlede net. Det vil øge energieffektiviteten, fleksibiliteten og derigennem give billigere og grønnere fjernvarmeproduktion og -distribution.

9) Adfærd, driftsoptimering og renovering er vigtigt, når der arbejdes med energioptimering af bygningsmassen. Herigennem reduceres både energispild og energibehovet. Det er hensigtsmæssigt, at omkostninger til investeringer i energioptimering og renovering vurderes i forhold til den samlede energibesparelse både for bygning, beboer og energisystemet.

10) Københavns Kommune vil muliggøre lokalt engagement fra borgere, mindre virksomheder og bygningsejere i den grønne omstilling og energisystemet. Det kan fx være i energifællesskaber om solceller eller ladestandere lokalt, så det er foreneligt med omstilling af det kollektive forsyningssystem.

Grønt markerede grundprincipper har haft særlig fokus for Energistrategiske Forum og i forhold til igangsatte indsatser fra forvaltningen i 2025. Yderligere beskrivelse af grundprincipper findes i Energistrategi for København kapitel 3.

GRUNDPRINCIPPER (2/2)

11) Københavns Kommune understøtter etablering af CO₂-fangstanlæg i København og mulighederne for samarbejde mellem flere aktører om fx infrastruktur med henblik på at skabe et godt forretningsmæssigt grundlag.

12) Overskudsvarme fra CO₂-fangst udnyttes i videst muligt omfang i fjernvarmenettet, når det er økonomisk fordelagtigt for fjernvarmesystemet.

13) Virksomheders salg af CO₂-certifikater anerkendes som væsentlige for finansiering af virksomhedernes CO₂-fangstprojekter og vil forventeligt udgøre en stor del af projekternes økonomiske grundlag.

14) Elnetselskaber og Københavns Kommune samarbejder for at fremme udbygning af elnettet til det øgede elbehov i byen. Det sker bl.a. ved at minimere tidsforbruget fra idé til realisering af projekter, der skal tilsluttes elnettet. Det opnås gennem et fast forum for løbende, gensidig orientering og dialog, givet den foranderlige markedssituation og behovet for koordinering af processer, tilladelser og sagsbehandling.

15) I Københavns Kommune arbejder elnetselskaber og brugere for effektiv udnyttelse af elnetkapacitet herunder også etableret ladekapacitet og elkedler tilsluttet med afbrydelighed, så behovet for udbygning minimeres. Dermed opnås mest mulig samfundsmæssig nytte af tidligere og nye investeringer i elnetkapacitet.

16) Københavns Kommune, elnetselskaber og ladeoperatører orienterer hinanden gensidigt om den geografiske placering af ladeanlæg og el-parkeringspladser i relation til elnet og byudvikling. Det omfatter, at forpligtende tilkendegivelser om konkret forbrug og placering meldes ind til Radius Elnet i god tid.

17) Københavns Kommune vil gennem HOFOR bidrage til den vedvarende energiproduktion med vind- og solenergi, som kan ske såvel inden for som uden for kommunens grænser. Der arbejdes for placeringer tættest muligt på København for at imødekomme ønske om at placere produktion tæt på forbruget. Realisering af VE-målet understøtter elektrificering af København.

18) For at fremme udbygning af grøn infrastruktur vil Københavns Kommune arbejde for bedst muligt at understøtte projekter, der udvikler el- og varmesystemet. Det kan fx ske gennem optimering af myndighedsbehandling, godkendelse af byggesager, lokalplandispensationer eller -ændringer. Faste drøftelser mellem kommunens forvaltninger, elnetselskaber og varmeselskaber til desuden sikre en mellem- eller langsigtet afstemning af forventninger og planer til forsyningsudbygninger.

19) Københavns Kommune vil arbejde for at samtænke planforhold i kommuneplan og relevante lokalplaner med infrastrukturbehov til CO₂-fangst, elnet, elkedler, varmelagre og varmepumper mv. herunder muliggøre etablering af el- og varmforsyningsanlæg i byudviklingsområderne såvel som i den eksisterende by.